

XVI. GODINA TEČAJ XVI.

SUBOTIČKA DANICA

ILI

BUNJEVAČKO-ŠOKAČKI

KALENDAR

(SA SLIKAMA)

ZA PROSTU GODINU

* 1899. *

⇒ *Cina 25 novčica.* ⇒

Štamparija Nikole Tomić u Subotici

zkjh.org.rs

INSTITUT „IVAN ANTUNOVIĆ“
SUBOTICA
BUNJEVAČKO-ŠOKAČKA
KNJIŽNICA „IVAN KUJUNDŽIĆ“

XVI. G. TEČAJ

INSTITUT „IVAN ANTUNOVIĆ“

Br.: 26/97. 2P

SUBOTICA
KNJIŽNICA „IVAN KUJUNDŽIĆ“

SUBOTIČKA DANICA

ili

BUNJEVAČKO-ŠOKAČKI

KALENDAR

ZA PROSTU GODINU

1899.

BUNJEVAČKA KNJIŽNICA
SUBOTICA
1946.
IVAN KUJUNDŽIĆ, STAMPARIJA

Cina 25 novčića.

Felülbélvezés

98 X 31

K. ADHIVAIAL

STABAN

U SUBOTICI 1898.

ŠTAMPARIJA NIKOLE TOMIĆA.

Carska i kraljevska kuća.

Franjo Josip I. car austrijski, apoštolski kralj ugarski, kralj česki, dalmatinski, hrvatski i slavonski itd. itd. rodio se 12. kol. 1830, postao vladalac 2. prosinca 1848. oženio se 23. travnja 1854. god. s

Caricom i kraljicom **Elisabetom** vojvodkinjom bavarskom rođj. 24. prosinca 1837. Umrla je 10. rujna 1898.

Dica kraljeva.

1. Nadvojvodkinja **Gizela** rođj. 12. srpnja 1856. udata za vojvodu bavarskoga Leopolda.

2. Nadvojvoda **Rudolf** cesarević kraljević rođjen 21. kolovoza 1859, oženio se 10. svibnja 1881. belgijskom kraljevnom Štefanijom. Njima se 2. rujna 1883. rodi kći,

nadv. **Elisabeta**. Umro je 30. siječnja 1889.

3. Nadvojvodkinja **Marija Valerija** rođjena 22. travnja 1868. Vinčana 31. srpnja 1890. g. sa nadvojvodom Franjom Salvatorom.

Braća kraljeva:

1. Nadvojvoda **Karlo Ludovik** rođjen 1833; umro je 1896. 19. maja; Dica: a) Nadv. **Franjo** rođjen 1863; b) Nadv. **Oton** rođjen 1865; c) Nadv. **Ferdinand** rođjen 1868; d) Nadv. **Margarita** rođjena 1870; e) **Marija Anuncijata** rođjena 1876. Naslidništvo kraljevstva pripada muškom potomstvu od ove grane.

2. Nadvojvoda **Ludvik Viktor** rođjen 1842.

Prosta godina 1899.

Zvizdarstvena označenja godine.

I. Godovni račun.

1. Zvizda takozv. vladalica Venus.	4. Nediljno slovo po Gregoriju	A.
2. Zlatni broj ili krug misečni 19.	” ” po Juliju	C.
3. Misečno kazalo po Gregor. XVIII.	5. Godina daće rimske	12.
” ” po Juliju 29.	6. Krug sunčani	4.

II. Početak godišnjih doba.

<i>Proliće</i> se počima 20. ožujka u 8 s. 48 č. u večer. — <i>Ljeto</i> 21. lipnja u 4 s. 45 č. u večer. —	<i>Jesen</i> 23. rujna 7 s. 30 č. u jutro. — <i>Zima</i> 21. prosinca 1 s. 56 č. u jutro.
---	---

III. Pomrčine.

Ove godine bit će tri sunčane i dvi misečne pomrčine; kod nas će se viditi samo druga misečna pomrčina. Ovo pomrčanje miseca	bit će dilomično i počet će se 17. prosinca posli ponoći u 44 č. i svršiva se u 4 s. 7 č. u jatro.
--	--

☞ Crkvene naredbe. ☞

IV. Pomične svetkovine.

1. Svetkovine zapovidne :

Uskrs	2. travnja
Spasovo	11. svibnja
Duhovi	21. svibnja
Brašanjevo	1. lipnja
Advent	3. prosinca

2. Svetkovine, koje se samo u crkvi obdržavaju :

Ime Isusovo	15. siječnja
Čista srida	15. veljače
Trnova kruna Isusa	17. veljače
Sulica i čavli Isusa	24. veljače
Platno Isusa	3. ožujka
Pet rana Isusovi	10. ožujka
Sedam žalosti Bl. Div.	24. ožujka
Zaštita sv. Josipa	23. travnja
Srce Isusovo	9. lipnja.
Svetk. krvi Isusove	2. srpnja
Angjeli čuvari	3. rujna
Ime Marijino	10. rujna
Sv. krunica	1. listopada
Zaštita Marije	12. studena.

V. Postovi.

a) Kvatrene posti :

Prolični : 22, 24, 25, veljače. — *Litni* : 24, 26, 27, svibnja. — *Jesenski* : 21, 23, 24. rujna. — *Zimski* : 14, 16, 17. prosinca.

b) Posti u oči svetkovina :

1. Subota prid Duhove 20. svibnja.
2. Dan prid sv. Petra i Pavla 28. lipnja.

3. Prid Veliku Gospojinu 14. kolovoza.

4. Prid Sve Svete 31. listopada.

5. Prid Božić 23. prosinca.

c) Drugi zapovidni posti :

1. U korizmu svaki dan je dopušćeno tri put jisti priko dana, al osim nedilje samo se jedared najisti ; osim sride, petka i Subote slobodno je i mesa jisti.

2. U Adventu svake sride i petka zabranjeno je mesa jisti, tri put je slobodno jist i jedared se najist. Isto se tako posti, kad je kvatri post il u oči svetkovine.

3. U svaki petak u godini meso je zabranjeno.

VI. Vrime zabranjeno.

Zabranjena je igranka, svirka i svadba od prve nedilje Adventa do tri kralja i od čiste sride do posli mladog Uskrsa u ponediljak.

VIII. Što znače neki kalendarski znaci i pokraćenice.

S=sat ; č.=čas, minut ; b.=biskup ; pp.=rimski papa ; m.=mučenik ; d.=divica ; op.=opat ; pust.=pustinjak ; ud.=udova ; †=post.

Nedilje i zapovidni blagdani štampani su crvenimi slovi, n. pr. Uskrs ; a dani, koji nisu zapovidni blagdani, al koji se u crkvi obdržavaju, štampani su debelim slovima, n. pr. „Jakov apoštol.“

Sičanj

broji 31 dan.

Janua

broji 31 dan.

Dani	Za katolike		Za grčko-istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi
1. Evangj. za ned. : U ono vrime, kad bi umro Irud. Mat 2.					
Nedilja	1 Nova godina		20 Pros. Ignacije	7 34	4 3
Poned.	2 Makarij opat		21 Juliana	7 33	4 4
Utorak	3 Genoveva		22 Anastazija	7 33	4 4
Srida	4 Tito biskup		23 10 m. na kriti	7 33	4 5
Četvrt.	5 Telesfor papa		24 Evgenija	7 33	4 7
Petak	6 Sv. tri kralja †		25 Božić	7 33	4 7
Subota	7 Lucijan		26 Zbor Bogorod	7 32	4 8
2. 1. n. posli 3 kralja. Evangj : 12 godišnji Isus u crkvi Luk. 2.					
Nedilja	8 Severin		27 Stefan m.	7 32	4 10
Poned.	9 Julian m.		28 20 hilj. muč.	7 31	4 11
Utorak	10 Agaton pp. m.		29 Mladenci	7 31	4 12
Srida	11 Higin papa		30 Anisija	7 31	4 14
Četvrt.	12 Nesto op.		31 Melanija	7 30	4 15
Petak	13 Hilarij †		1 Sič. Novo lito	7 30	4 16
Subota	14 Feliks		2 Silvestar	7 29	4 18
3. 2. nedilja p. 3 kralja Evangj : Svadba u kani. Ivan 2.					
Nedilja	15 Ime Isusovo		3 Malahija	7 29	4 19
Poned.	16 Marcell pp.		4 Zbor 70 apost	7 28	4 21
Utorak	17 Antun pust.		5 Teopento	7 27	4 21
Srida	18 Stol sv. P. u R.		6 Bogojavijenje	7 26	4 22
Četvrt.	19 Kanut kralj		7 Zbor Ivana k.	7 26	4 24
Petak	20 Fab. i Seb. m †		8 Georgij	7 25	4 26
Subota	21 Janja		9 Polijevtko	7 24	4 27
4. 3. ned. p. 3 kr. Evangj. U gubavcu Mat. 8.					
Nedilja	22 Vinko i Anas.		10 Gregorij Nis.	7 23	4 29
Poned.	23 Zaruč. bl. Div.		11 Teodosij	7 22	4 30
Utorak	24 Time b.		12 Tatijana	7 21	4 32
Srida	25 Obrač. Pavla		13 Jermilo	7 20	4 34
Četvrt.	26 Polikarpo b.		14 Sava I. ar. sr.	7 19	4 36
Petak	27 Ivan Zlat. b. †		15 Pavao Tiv.	7 18	4 37
Subota	28 Marga div.		16 Verigē Petra	7 17	4 38
5. Sedamdesetnica. Evangj. O poslenicah u vinogr. Mat. 20.					
Nedilja	29 Sedamd. Franjo		17 Antonij	7 15	4 39
Poned.	30 Martina div.		18 Arh. Maksim.	7 14	4 41
Utorak	31 Petar nolas.		19 Makar. mistr.	7 12	4 43

Misečne min

☾ Posljednji vrt. 5. u 4 s. č. iz jutra.

☽ Mladi sec. 11. u. 11 50 č. u večer

☾ Prvi čet 18. u 5 s. 36 u večer.

☽ Pun m 26. u 8 s. 34 u večer.

Dužina dan sičnja 8 s. 29 dužina noći 1 31 č. U si naraste dan 18 časova.

Gatanje o v menu :

S prvine zima, posli ob no i toplo. 19-og oladno dilju dana ; za kiša i kon mirno i toplo

Veljača

broji 28 dani.

Februar

broji 28 dani.

Dani	Za katolike		Za grčko-istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi
Srida	1 Ignjatije	☾	20 Jevtimij	7 12	4 45
Četvrtak	2 Marin dan	☾	21 Makso	7 10	4 46
Petak	3 Blaž b. †	☾	22 Timot	7 9	4 47
Subota	4 Veronika	☾	23 Kliment	7 8	4 49

6. **Šezdes.** *Evangj*: O sijaču i simenu. Luka 8.

Nedilja	5 Jaga d. m.	☾	24 Ksenija	7 6	4 50
Poned.	6 Dorotea	☾	25 Gregorij	7 4	4 51
Utorak	7 Romualdo	☾	26 Ksenofont	7 3	4 53
Srida	8 Ivan Matski	☾	27 Prin. moći Jov.	7 2	4 55
Četvrt.	9 Apollonija	☾	28 Efrem	7 1	4 56
Petak	10 Školastika †	☾	29 Prin. mošti Ig.	6 59	4 58
Subota	11 Desiderij b.	☾	30 Tri jerarha	6 57	5 0

7. **Pedeset** *Evangj*: Isus izliči slipeca. Luka 18.

Nedilja	12 Poklade	☾	31 Kir i Jovan	6 56	5 2
Poned.	13 Kata	☾	1. Veljača Trif.	6 54	5 3
Utorak	14 Valentin	☾	2 Sretenije	6 52	5 5
Srida	15 Čista srida †	☾	3 Simeon	6 51	5 6
Četvrt.	16 Juliana	☾	4 Isidor	6 49	5 7
Petak	17 Trnova krun. †	☾	5 Agata	6 47	6 9
Subota	18 Šimun †	☾	6 Vukol	6 46	5 10

8. 1. ned. kor. *Evangj*: Isusa gjavao napastuje Mat. 4.

Nedilja	19 Čista	☾	7 Triodij	6 44	5 12
Poned.	20 Euhelij b.	☾	8 Zaharije	6 42	5 14
Utorak	21 Eleonora	☾	9 Nikifor	6 41	5 15
Srida	22 Kvatri p. †	☾	10 Haratomp	6 38	5 17
Četvrt.	23 Damjan	☾	11 Blaž	6 36	5 19
Petak.	24 Matija ap. †	☾	12 Sava II.	6 34	5 20
Subota	25 Geza m. †	☾	13 Simeon Nem.	6 33	5 22

9. 2. ned. kor. *Evangj*: Priobraženje Isusa Mat. 7.

Nedilja	26 Pašista	☾	14 Aksentij	6 31	5 23
Poned.	27 Leandar	☾	15 Onisim	6 29	5 25
Utorak	28 Roman	☾	16 Pamfil	6 27	5 27

Misečne mine:

☾ *Posljednji četvrt.* 3. u 6 s. 25 č. u večer.

☾ *Mladi misec.* 10. u 10 s. 32 č. u jutro.

☾ *Prvi četvrt.* 17. u 9 s. 52 č. u jutro.

☾ *Pun misec* 25. u 3 s. 16 č. u večer.

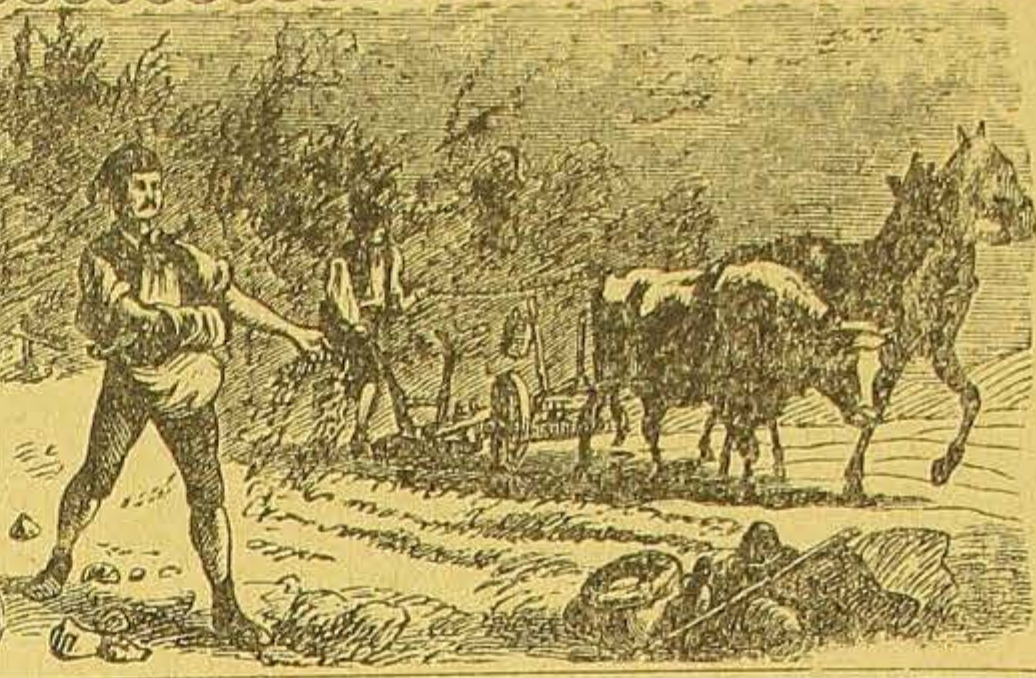
Dužina dana 1. veljače: 9 s. 33 č. miseca veljače podulji se dan 1 s. 27 č.

Gatanje o vrijeme:

S početka nazimnice vitar, kiša naoblačno pa opet vitar. Polovicom vitar i kiša. A od 20. do kraja čisto, lipo vrime.

Ožujak

broji 31 dan.

Mart

broji 31 dan.

Dani	Za katolike	☾	Za grčko-istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi
Srida	1 Albin b. †	⚖	17 Teodor	6 25	5 28
Četvrt.	2 Simplic. †	☉	18 Leon pp.	6 24	5 30
Petak	3 Platno Isusa †	☉	19 Arhip	6 22	5 31
Subota	4 Kazimir †	♏	20 Lav	6 20	5 32
10. 3. ned. koriz. <i>Evangj</i> : Isus izgoni gjavola. Luk. 11.					
Nedilja	5 Bezimena	♏	21 Mesopust	6 18	5 34
Poned.	6 Koleta	♏	22 Mavrik	6 16	5 35
Utorak	7 Toma Akv.	♏	23 Polikarpo	6 14	5 37
Srida	8 Ivan od Bog †	♏	24 Obr. sv. Jov.	6 12	5 38
Četvrt.	9 Franciška	♏	25 Tarasij	6 10	5 39
Petak	10 Pet rana Is. †	♏	26 Porfir	6 7	5 41
Subota	11 Iraklije †	♏	27 Prokop	6 6	5 43
11. 4. ned. kor. <i>Evangj</i> : Isus nahrani 5000 ljudi Iv. 6.					
Nedilja	12 Sridop. Grg.	♏	28 Siroput	6 4	5 44
Poned.	13 Eufraſija d.	♏	1 Ožujak	6 2	5 45
Utorak	14 Matilda	♏	2 Teodor vlad.	6 0	5 46
Srida	15 Longin m. †	♏	3 Jetrop	5 58	5 48
Četvrt.	16 Cirjak muć.	♏	4 Prinos Venc.	5 56	5 50
Petak	17 Gertruda †	♏	5 Konon	5 53	5 52
Subota	18 Eduardo †	♏	6 42 mućen.	5 52	5 53
12. 5. ned. kor. <i>Evangj</i> : Žudije hoće Isusa kamenovat. Iv. 8.					
Nedilja	19 Gluha. Sv. Josip	♏	7 C 1 ned.	5 50	5 54
Poned.	20 Joakim	♏	8 Teofilakto	5 48	5 56
Utorak	21 Benedik	♏	9 40 mućen.	5 46	5 58
Srida	22 Oktavian †	♏	10 Konrat	5 43	5 59
Četvrt.	23 Viktorija †	♏	11 Sofronij	5 42	6 0
Petak	24 7 Žalosti Bl. D. †	♏	12 Teofan	5 40	6 1
Subota	25 Blagoviſt †	♏	13 Pr. m. Nikole	5 37	6 3
13. 6 n. k. <i>Evangj</i> : Svečani ulaz Isusov u Jerosolim. Mat. 21.					
Nedilja	26 Cvitna	♏	14 Venedikto	5 35	6 4
Poned.	27 Rupeſto	♏	15 Segapij	5 33	6 5
Utorak	28 Sikſio pp.	♏	16 Savin	5 31	6 7
Srida	29 Eustasij †	♏	17 Aleksij	5 29	6 9
Četvrt.	30 Veliki četvrt. †	♏	18 Kiril	5 27	6 10
Petak	31 Veliki petak †	♏	19 Hrisanto	5 25	6 11

Misečne mine

☾ *Posljednji*
vrt. 5. u 5 s.
č. u jutro.

☽ *Mladi mi*
11. u 8 s. 53
u večer.

☽ *Prvi čet*
19. u 4 s. 24
u jutro.

☽ *Pun mi*
27. u 7 s. 19
u jutro.

Dužina dana
ožujka: 11 s.
č. ovog miseca
žujka podulji
dan: 1 s. 43

Gatađe o vr menu:

S početka
pogouno i hlad
Za tim lipo v
me i kiša. 14.
16. vedro i l
Posli polovines
den; o kraju
tar i kiša.

Travanj

broji 30 dani.

April

broji 30 dani.

Dani	Za katolike		Za grčko-istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi
Subota	1 Vel. subota	☾	20 Jovan prip.	5 23	6 13
14. Za Uskrs <i>Evangj</i> : Uskrsnuće Isusovo. Marko 16.					
Nedilja	2 Uskrs	☾	21 Jakov vl.	5 21	6 14
Poned.	3 Uskrsni pon.	☾	22 Vaso	5 19	6 15
Utorak	4 Uskrsni utor.	☾	23 Nikon	5 17	6 17
Srida	5 Vinko ter.	☾	24 Artemij	5 16	6 19
Četvrt.	6 Celestin pp.	☾	25 Blagovijest	5 14	6 20
Petak	7 Epifan p. †	☾	26 Gavriel	5 12	6 21
Subota	8 Dionisij	☾	27 Matrona	5 10	6 23
15. ned. 1. posli Uskrsa. <i>Evangj</i> : Isus se ukaže apost. Iv. 20.					
Nedilja	9 Mladi Uskrs	☾	28 Ilarijon	5 7	6 24
Poned.	10 Ezekiel	☾	29 Marko	5 5	6 25
Utorak	11 Lav pp.	☾	30 Jovan L.	5 4	6 26
Srida	12 Julij	☾	31 Ipatij	5 2	6 28
Četvrt.	13 Hermenegild	☾	1 <i>April.</i> Mar.	5 0	6 29
Petak	14 Tibure †	☾	2 Til. čud.	4 58	6 30
Subota	15 Anastazia	☾	3 Nikita	4 56	6 32
16. 2. n. p. Uskrsa. <i>Evangj</i> : O dobrom pastiru Ivan 10.					
Nedilja	16 Lambert	☾	4 Josip	4 54	6 34
Poned.	17 Rudolfo	☾	5 Teod., Agat.	4 51	6 36
Utorak	18 Apollon m.	☾	6 Evtikije	4 50	6 38
Srida	19 Timon	☾	7 Georgij vl.	4 48	6 39
Četvrt.	20 Sulpic	☾	8 Irodijon	4 46	6 40
Petak	21 Anselm b. †	☾	9 Jevpsihij	4 45	6 41
Subota	22 Kajo	☾	10 Terentij	4 43	6 42
17. 3. n. p. Uskr. <i>Evangj</i> : Za kratko vrime vidićete me Iv. 16.					
Nedilja	23 Albe	☾	11 Cveti	4 41	6 44
Poned.	24 Gjuro	☾	12 Vasilij	4 39	6 45
Utorak	25 Marko	☾	13 Artemon	4 37	6 46
Srida	26 Klet pp.	☾	14 Martin pp.	4 35	6 48
Četvrt.	27 Peregrin	☾	15 Aristara	4 34	6 49
Petak	28 Zivko †	☾	16 Vel. petak	4 32	5 51
Subota	29 Petar m.	☾	17 Simeon	4 30	6 52
18. 4. n. p. U. <i>Evan</i> : Vraćam se onom, koj me je posl. Ivan 16.					
Nedilja	23 Kata sienj.	☾	18 Uskrs	4 29	6 53

Misečne mine :

☾ *Poslidnji četvrt.* 3. u 0 s. 56 č. posli podne.

☾ *Mladi misec.* 10. u 7 s. 21 č. u jutro.

☾ *Prvi četvrt.* 17. u 11 s. 43 č. u večer.

☾ *Pun misec.* 25. u 8 s. 22 č. u večer.

Dužina dana 1. travnja 12 s. 48 č. ovog miseca naraste dan 1 s. 34 časa.

Gatanje o vrijeme :

S početka vitrovito, oblačno i oko 13. velika kiša. Onda do 21. hladno, al čisto vrime, a kraju opet kiša.

Svibanj

broji 31 dan.

Maj

broji 31 dan.

Dani	Za katolike		Za grčko-istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi
Poned.	1 Filip i Jakov		19 Uskrs. pon.	4 27	6 54
Utorak	2 Atanaz		20 Uskrs. utor.	4 25	6 55
Srida	3 Naš. sv. križa.		21 Januarij	4 24	6 57
Četvrt.	4 Florijan		22 Teodor Sik.	4 22	6 59
Petak	5 Ivan prid vr. †		23 Gjurjjev	4 21	7 1
Subota	6 Stanko		24 Sava m.	4 20	7 2

19. 5 n. p. Usk. *Evangj*: Što prosili budete u moje ime. Iv. 16.

Nedilja	7 Mihajlo	} molitv. dani		25 Marko e.	4 18	7 3
Poned.	8 Gregor			26 Vasil b.	4 17	7 4
Utorak	9 Isidor			27 Simeun	4 15	7 6
Srida	10 Mamert			28 9 mučen.	4 14	7 7
Četvrt.	11 Spasovo			29 Jason	4 12	7 8
Petak	12 Pankrac †			30 Jakov Zer.	4 11	7 9
Subota	13 Servac			1 Svib. Jeremija	4 10	7 10

20. 6. n. p. Usk. *Evangj*: kada dogje Utišitelj. Ivan 15.

Nedilja	14 Bonifacij		2 Atanaz vel.	4 9	7 11
Poned.	15 Sofija		3 Timot	4 8	7 13
Utorak	16 Ivan Nep.		4 Pelagija	4 6	7 14
Srida	17 Pashal		5 Irena	4 5	7 16
Četvrt.	18 Feliks		6 Jov. mnog.	4 4	7 17
Petak	19 Ivo b. †		7 Znam. križa	4 3	7 18
Subota	20 Bernardin		8 Jovo ap.	4 1	7 19

21. Duhovska ned. *Evangj*: Ko mene ljubi. Ivan 14.

Nedilja	21 Duhovi		9 Nikolaj	4 0	7 21
Poned.	22 Duhovski pon.		10 Simon	3 59	7 22
Utorak	23 Duhovski utorak		11 Kiril i Metod.	3 58	7 23
Srida	24 Jovana kv. †		12 Epifanij	3 57	7 24
Četvrt.	25 Urban		13 Gliker m.	3 56	7 25
Petak	26 Filip Ner. †		14 Izidor	3 56	7 26
Subota	27 Magd. Paz. †		15 Pahonij	3 55	7 27

22 1. ned. p. Duh. *Evangj*: Data mi je svaka vlast. Mate 8.

Nedilja	28 Sv. Trojstvo		16 Teodr i Jefr.	3 54	7 28
Poned.	29 Maksim		17 Andronik	3 54	7 29
Utorak	30 Ferdo kr.		18 Teodot	3 53	7 30
Srida	31 Petronila d.		19 Patrikij	3 52	7 31

Misečne mine

☾ *Poslidnji četvrt.* 2. u 6 s. 4 č. u večer.

☽ *Mladi mise* 9. u 6 s. 39 č. večer.

☾ *Prvi četvrt* 17. u 6 s. 13 u večer.

☽ *Pun mise* 25. u 6 s. 49 u jutru.

☾ *Poslidnji četvrt.* 31. u 11 55 č. u večer.

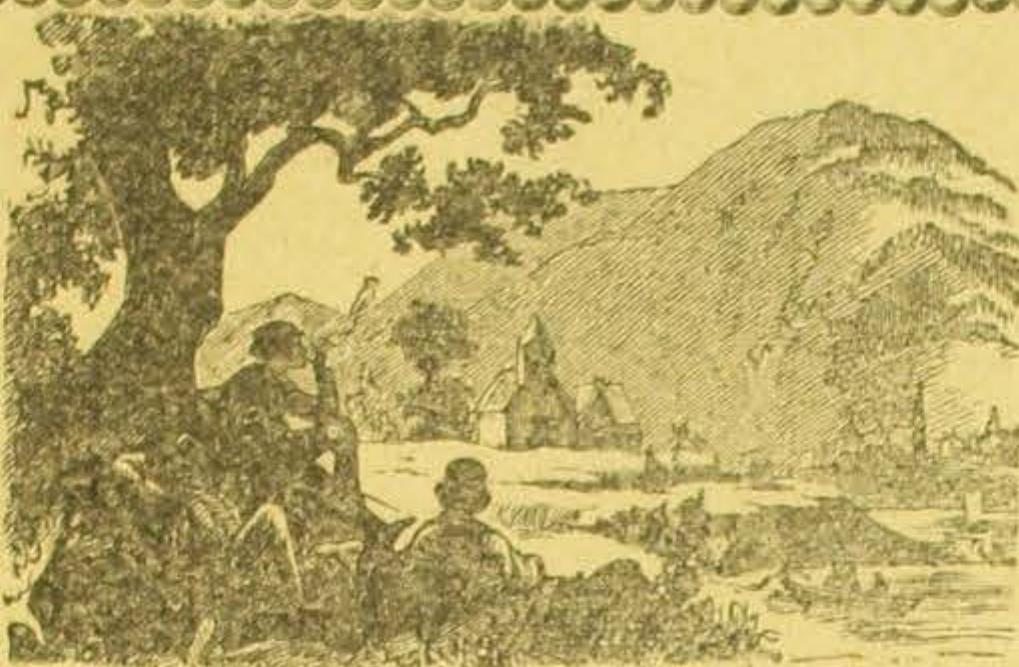
Dužina dana 1 svibnja : 14 s. 2 č. Ovoga miseca postane dan duži 1 s. 12 č.

Gatanje o vremenu :

Iz prva vrućina, sve do polovine toplo, Posli polovine oblačno i kiša, hladno dokraj miseca koncem počima sunce opet grijati.

Lipanj

broji 30 dani.

Juni

broji 30 dani.

Dani	Za katolike		Za grčko-istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi
Četvrtak	1 Brašančevo		20 Talalej	3 51	7 32
Petak	2 Erasmo †		21 Konšt. i Jel.	3 50	7 33
Subota	3 Klotilda kr.		22 Vasilis	3 50	7 34
23. 2. ned. p. Duh. <i>Evangj</i> : O velikoj večeri. Luka 14.					
Nedilja	4 Kvirin b.		23 Mihajlo b.	3 49	7 34
Poned.	5 Bonifac		24 Simeon i N.	3 49	7 35
Utorak	6 Norbert		25 Obr. gl. Ivana	3 49	7 36
Srida	7 Robert		26 Karpo	3 48	7 37
Četvrt.	8 Medard		27 Spasov dan	3 48	7 38
Petak	9 Srce Isusovo †		28 Nikita	3 48	7 38
Sub.	10 Marga kr.		29 Teodosija	3 48	7 39
24. 3. n. p. Dub. <i>Evangj</i> : O zablugjenoj ovcu. Luka 15.					
Nedilja	11 Barnaba		30 Isak	3 47	7 40
Poned.	12 Ivan Fak.		31 Jermina	3 47	7 40
Utorak	13 Antun		1 lip. Just.	3 47	7 41
Srida	14 Basilij b.		2 Nikifor	3 47	7 42
Četvrt.	15 Vid m.		3 Lukilijan	3 47	7 42
Petak	16 Franje R. †		4 Mitrofan	3 47	7 43
Subota	17 Peregr.		5 Dorotej	3 46	7 43
25. 4. n. p. Duh. <i>Evangj</i> : O obilnom ribolovu. Luka 5.					
Nedilja	18 Marcellin		6 Trojice	3 46	7 43
Poned.	19 Gervasij i Pr.		7 2. dan Trojice	3 47	7 43
Utorak	20 Silverijo		8 Teodor	3 47	7 43
Srida	21 Alojsija		9 Kiril Al.	3 47	7 43
Četvrt.	22 Paulin		10 Timotej	5 47	7 44
Petak	23 Alban m. †		11 Vart., Varn.	3 47	7 44
Subota	24 Ivan krst.		12 Onufrij	3 48	7 44
26. 5 n, p. D. <i>Ev</i> : Ako ne bud. pravedn. od Farizejaca. Mat. 5.					
Nedilja	25 Prosper		13 Svi. Sveti	3 48	7 44
Poned.	26 Ivan i Pavao		14 Jelisej	3 49	7 44
Utorak	27 Ladislav kr.		15 Car Lazar	3 49	7 44
Srida	28 Lav pp. †		16 Tihon.	3 50	7 44
Četvrtak	29 Petar i Pavao		17 Manojlo	3 50	7 44
Petak	30 Spomen Pavl.		18 Leontij	3 51	7 44

Misečne mine :

mladi misec.
8. u 7. s. 21 č.
u jutro.

Prvi četvrt.
16. u 10 s. 47 č.
u jutro.

Pun misec.
23. u 3 s. 20 č.
u večer.

Posljednji četvrt
30. u 5 s. 45
č. u jutro.

Dužina dana 1.
lipnja : 15 s. i 41
č. — U lipnju ras-
te dan do 17-og
16 č. a za tim
pada 4 časa.

Gatanje o vri- menu :

Topli i ugodni
dani, al već 4.
maglovito, oblač-
no i 7-og kiša.
Za tim opet top-
lo ; prid Petrov-
dan dva dana
kiša i hladno
vrime.

Srpanj

broji 31 dan.

Juli

broji 31 dan

Dani	Za katolike		Za grčko-istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi
Subota	1 Teobald		19 Juda apoštol	3 52	7 43
27. 6. n. p. Duh. <i>Evangj</i> : Isus nahrani. 5000 ljudi. Marko 8.					
Nedilja	2 Pohod Marije		20 Melodij	3 52	7 43
Poned.	3 Heliador		21 Julijon	3 53	7 43
Utorak	4 Udalrik b.		22 Jevsevij	3 54	7 42
Srida	5 Ćiril i Metod.		23 Agripina	3 55	7 42
Četvrt.	6 Dominika		24 Ivanj dan	3 55	7 41
Petak	7 Pulkeria		25 Febronija	3 56	7 40
Subota	8 Elisabeta		26 David Selun.	3 57	7 40
28. 7 n. p. D. <i>Ev.</i> : O lažljivih proroci. Mat. 7.					
Nedilja	9 Lukrecia		27 Samson	3 57	7 39
Poned.	10 Amalija		28 Prinosa K. i J.	3 58	7 39
Utorak	11 Pio pp.		29 Petar i Pava	3 59	7 38
Srida	12 Ivan ap.		30 Svih 12 ap.	4 0	7 37
Četvrt.	13 Margarita		1 <i>Srp.</i> Kuz. i D.	4 1	7 37
Petak	14 Bono †		2 Pol. halj. Bog	4 2	7 36
Subota	15 Rastanak ap.		3 Jakinto	4 3	7 36
29. 8 ned. p. Duh. <i>Evangj</i> . Nepravredni upravljaj. Luka 16.					
Nedilja	16 Škapular Gosp.		4 Andrija krit.	4 4	7 35
Poned.	17 Aleksij		5 Atanasij At.	4 5	7 34
Utorak	18 Kamille		6 Sisoj i Luk.	4 6	7 33
Srida	19 Vinko Paul.		7 Toma i Ak.	4 7	7 32
Četvrt.	20 Ilija Prorok		8 Prokopij	4 8	7 30
Petak	21 Daniel pr. †		9 Pankratij	4 9	7 30
Subota	22 M. Magdal.		10 45 muč. u Nik.	4 10	7 29
30. 9 n. p. D. <i>Ev.</i> : Isus plače nad Jerusolimom. Luk. 18.					
Nedilja	23 Apolinov		11 Jefimija i Ol.	4 11	7 27
Poned.	24 Krista		12 Proklo i Il.	4 13	7 27
Utorak	25 Jakov ap.		13 Zbor arh. Gav.	4 14	7 26
Srida	26 Ana mat. M.		14 Akila	4 15	7 24
Četvrt.	27 Pantelija		15 Kiril i Julita	4 16	7 23
Petak	28 Viktor pp. †		16 Atinogen	4 17	7 21
Subota	29 Marta d.		17 Marina	4 19	7 20
31. 10 n. p. d. <i>Ev.</i> : O Farizejcu i očitniku. Luka 38.					
Nedilja	30 Abdon i Sen.		18 Jakinto	4 20	7 19
Poned.	31 Ignacij Loj.		19 Makrena	4 21	7 18

Misečne mine :

☾ *Mladi misec*
7. u 9 s. 32 č. u
večer.

☽ *prvi četvrt*
16. u 0 s 59 č
u jutro.

☾ *Pun misec*
22. u 10 s. 42 č
u večer.

☽ *Posljednji čet*
vrt. 29. u 1 s. 43
č. posli podne.

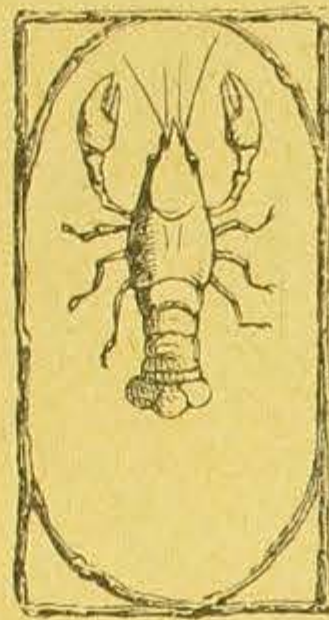
Dužina dana 1.
srpnja : 15 s.
51 č. Do kraja
meseća pada dan
s 54 č.

Gatanje o vri-
menu !

1. magla, a iz-
megju 3. i 6. česta
kiša pada ; a za-
tim vitrovito će
vrime bit. Dru-
ge polovine mise-
ca postaje vedro
vrime i velika žes-
tina.

Kolovoz

broji 31 dan.

August

broji 31 dan.

Dani	Za katolike		Za grčko-istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi
Utorak	1 Pet. u okovih		20 Ilijin dan	4 22	7 16
Srida	2 Porciunkula		21 Simeon	4 23	7 15
Četv.	3 Naš. sv. Stip.		22 Mar. Magdal.	4 25	7 14
Petak	4 Dominik †		23 Trofim	4 26	7 12
Subota	5 Snježna Gospa		24 Hristina	4 28	7 10
32. 11. ned. p. Duh. Ev.: Isus izliči gluhtonima. Mark. 7.					
Nedilja	6 Priobraž. Is.		25 Ana	4 29	7 8
Poned.	7 Kajetan		26 Hermolam	4 30	7 7
Utorak	8 Cirjak		27 Pantelija	4 32	7 6
Srida	9 Roman		28 Proh. i Nik.	4 33	7 4
Četvrt.	10 Lovrinac		29 Kalinik	4 34	7 3
Petak	11 Suzana †		30 Angjelina	4 35	7 1
Subota	12 Klara		31 Jevdokim	4 36	6 59
33. 12. n. p. Duh. Ev.: O milosrdnom Samaritanecu Luk. 10.					
Nedilja	13 Hipolit		1 Kolovoz	4 38	6 58
Poned.	14 Eusebij †		2 Prinos Stip.	4 40	6 56
Utorak	15 Velika Gospoja		3 Isak	4 41	6 54
Srida	16 Roka		4 7 ditića Ef.	4 42	6 53
Četvrt.	17 Liberat op.		5 Evgenij	4 43	6 51
Petak	18 Helena †		6 Preobraćenje	4 44	6 49
Subota	19 Ludovik		7 Demotij	4 46	6 48
34. 13. n. p. Duh. Ev.: Isus liči 10 gubavih. Luk. 17.					
Nedilja	20 Stipan kralj		8 Emilijan	4 47	6 45
Poned.	21 Franciska		9 Matija ap.	4 48	6 43
Utorak	22 Timotej		10 Lavrentij	4 50	6 42
Srida	23 Filip		11 Evilo	4 52	6 40
Četvrt.	24 Bartol ap.		12 Fotij.	4 53	6 38
Petak	25 Ljudev. kr. †		13 Maksim	4 54	6 36
Subota	26 Zefirin		14 Mibaja	4 55	6 34
35. 14. n. p. Duh. Ev.: Nitko ne može dva gosp. služ. Mat. 6.					
Nedilja	27 Josip Kal.		15. Vel. Gospa	4 56	6 32
Poned.	28 Augustin		16 Diomid	4 58	6 30
Utorak	29 Glava J. K.		17 Flor. i Lovro	5 0	6 29
Srida	30 Roza d.		18 Mirov	5 1	6 27
Četvrt.	31 Rajmundo		19 Andrija	5 2	6 25

Misečne mine:

Mladi misec
6. u, 3 s. 48 č.
u večer.

Prvi četvrt
14. u 0 s. 54 č.
posli podne.

Pun misec
21. u 5 s. 45 č.
u jutro.

Posljedni četvrt
28. u 0 s. 27
č. u jutro.

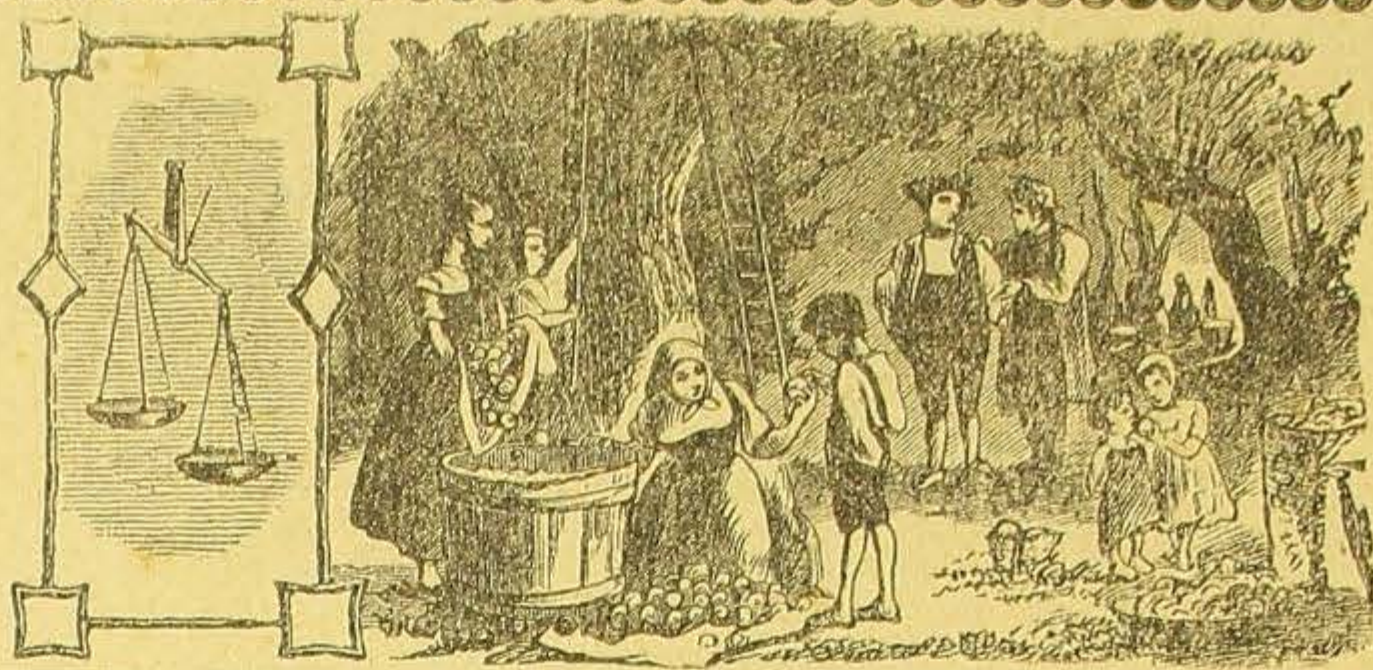
Duljina dana
1 kolovoza: 14
s. 54 č. a do
konca miseca po-
krati se 1 s. i
31 č.

Gatanje o vri- menu:

Zapara traje;
do 10., zatim jako
ohladne i razki-
šise, al se na
Gospojinu raz-
vedri, i ugrije.
Posli sv. Stipana
kišovito vrime
vlada nedilju da-
na, i za tim do
konca vedro, ko
riblje oko.

Rujan

broji 30 dani.

Septemb.

broji 30 dani.

Dani	Za katolike		Za grčko-Istoč.	Sunce Izlazi	Sunce zalazi
Petak	1 Egidij †		20 Samuilo	5 4	6 23
Subota	2 Antonij		21 Tade ap.	5 5	6 21
36. 15. n. p. Duh. <i>Evangj</i> : O naimskom mladiću. Luk. 7.					
Nedilja	3 Angjeli čuvari		22 Agatonik	5 6	6 19
Poned.	4 Rozalia		23 Lup i Iren	5 8	6 17
Utorak	5 Justin		24 Jertihij	5 9	6 15
Srida	6 Zaharija		25 Vartolomej	5 10	6 13
Četvrt.	7 Regina		26 Adrijan	5 12	6 11
Petak	8 Mala Gospojna		27 Pormen	5 13	6 8
Subota	9 Gorgon m.		28 Mojsin	5 14	6 6
37. 16. n. p. Duh. <i>Evangj</i> : Is. izliči vodenobolesnika. Luk. 14.					
Nedilja	10 Ime Marijino		29 Usek. Iv.	5 16	6 5
Poned.	11 Jakint		30 Zb. sv. srp. p.	5 17	6 2
Utorak	12 Gvido		31 Poj. Bogor.	5 18	6 0
Srida	13 Amat		1 <i>Rujan</i> Sim.	5 20	5 59
Četvrt.	14 Uzv. sv. križa		2 Jovan Posnik	5 21	5 56
Petak	15 Nikomed †		3 Jankij	5 22	5 54
Subota	16 Ludmila		4 Vavila	5 23	5 52
38. 17. n. p. Duh. <i>Evangj</i> : Isusa kušaju Farizejci Mat. 22.					
Nedilja	17 7 žalosti Mar.		5 Zaharija	5 24	5 50
Poned.	18 Toma vil.		6 Jerdoksij	5 26	5 48
Utorak	19 Januarij		7 Jovan novg.	5 28	5 46
Srida	20 Eustahij kv.†		8 Mala Gospa	5 29	5 44
Četvrt.	21 Mate ap.		9 Joahim i An.	5 31	5 42
Petak	22 Mavro †		10 Minodora	5 32	5 40
Subota	23 Tekla †		11 Teodora	5 34	5 38
39. 18. n. p. Duh. <i>Evangj</i> : Isus unigje u lagju Mat. 9.					
Nedilja	24 Gerardo b.		12 Avtonom	5 35	5 35
Poned.	25 Kleofa m.		13 Kornilij	5 36	5 34
Utorak	26 Justina		14 Krstov dan	5 38	5 32
Srida	27 Kozma i Damj.		15 Nikita	5 39	5 29
Četvrt.	28 Vencislav		16 Jeftim. i Lud.	5 40	5 27
Petak	29 Miholj arh. †		17 Sofija	5 42	5 26
Subota	30 Jeronim		18 Jerumenij	5 43	5 23

Misečne mine !

☾ *Mladi misec.*
5. u 4 s. 33 č.
u jutro.

☽ *Prvi četvrt.*
12. u 10 s. 49 č.

☾ *Pun misec.*
19. u 1 s. 32 č.
posli podne.

☽ *Poslidnji četvrt.*
26. u 4 s. 3
č. posli podne.

Dužina dana 1.
rujna : 13 s. i 19
č. Ovog miseca
pokrati se dan 1
s. 39 č.

Gatanje o vri- menu :

Početkom topli
dani. 8. hladno
jutro i za tim
oblačno ; od 13.
vedro, i 18. malo
kiše. Od 21. ob-
lačno i kišovito
vrime.

Rujan

broji 30 dani.

Septemb.

broji 30 dani.

Dani	Za katolike		Za grčko-Istoč.	Sunce Izlazi	Sunce zalazi
Petak	1 Egidij †		20 Samuilo	5 4	6 23
Subota	2 Antonij		21 Tade ap.	5 5	6 21

36. 15. n. p. Duh. *Evangj* : O naimskom mladiću. Luk. 7.

Nedilja	3 Angjeli čuvari		22 Agatonik	5 6	6 19
Poned.	4 Rozalia		23 Lup i Iren	5 8	6 17
Utorak	5 Justin		24 Jertihij	5 9	6 15
Srida	6 Zaharija		25 Vartolomej	5 10	6 13
Četvrt.	7 Regina		26 Adrijan	5 12	6 11
Petak	8 Mala Gospojina		27 Pormen	5 13	6 8
Subota	9 Gorgon m.		28 Mojsin	5 14	6 6

37. 16. n. p. Duh. *Evangj* : Is. izliči vodenobolesnika. Luk. 14.

Nedilja	10 Ime Marijino		29 Usek. lv.	5 16	6 5
Poned.	11 Jakint		30 Zb. sv. srp. p.	5 17	6 2
Utorak	12 Gvido		31 Poj. Bogor.	5 18	6 0
Srida	13 Amat		1 <i>Rujan</i> Sim.	5 20	5 59
Četvrt.	14 Uzv. sv. križa		2 Jovan Posnik	5 21	5 56
Petak	15 Nikomed †		3 Jankij	5 22	5 54
Subota	16 Ludmila		4 Vavila	5 23	5 52

38. 17. n. p. Duh. *Evangj* : Isusa kušaju Farizejci Mat. 22.

Nedilja	17 7 žalosti Mar.		5 Zaharija	5 24	5 50
Poned.	18 Toma vil.		6 Jerdoksij	5 26	5 48
Utorak	19 Januarij		7 Jovan novg.	5 28	5 46
Srida	20 Eustahij kv.†		8 Mala Gospa	5 29	5 44
Četvrt.	21 Mate ap.		9 Joahim i An.	5 31	5 42
Petak	22 Mavro †		10 Minodora	5 32	5 40
Subota	23 Tekla †		11 Teodora	5 34	5 38

39. 18. n. p. Duh. *Evangj* : Isus unigje u lagju Mat. 9.

Nedilja	24 Gerardo b.		12 Avtonom	5 35	5 35
Poned.	25 Kleofa m.		13 Kornilij	5 36	5 34
Utorak	26 Justina		14 Krstov dan	5 38	5 32
Srida	27 Kozma i Damj.		15 Nikita	5 39	5 29
Četvrt.	28 Vencislav		16 Jeftim. i Lud.	5 40	5 27
Petak	29 Miholj arš. †		17 Sofija	5 42	5 26
Subota	30 Jeronim		18 Jeronimij	5 43	5 23

Misečne mine !

 Mladi misec.
5. u 4 s. 33 č.
u jutro.

 Prvi četvrt.
12. u 10 s. 49 č.

 Pun misec.
19. u 1 s. 32 č.
posli podne.

 Posljednji četvrt.
26. u 4 s. 3
č. posli podne.

Dužina dana 1.
rujna : 13 s. i 19
č. Ovog miseca
pokrati se dan 1
s. 39 č.

Gatanje o vri- menu :

Početkom topli
dani. 8. hladno
jutro i za tim
oblačno ; od 13.
vedro, i 18. malo
kiše. Od 21. ob-
lačno i kišovito
vrime.

Rujan

broji 30 dani.

Septemb.

broji 30 dani.

Dani	Za katolike		Za grčko-Istoč.	Sunce Izlazi	Sunce zalazi
Petak	1 Egidij †		20 Samuilo	5 4	6 23
Subota	2 Antonij		21 Tade ap.	5 5	6 21

36. 15. n. p. Duh. *Evangj*: O naimskom mladiću. Luk. 7.

Nedilja	3 Angjeli čuvari		22 Agatonik	5 6	6 19
Poned.	4 Rozalia		23 Lup i Iren	5 8	6 17
Utorak	5 Justin		24 Jertihij	5 9	6 15
Srida	6 Zaharija		25 Vartolomej	5 10	6 13
Četvrt.	7 Regina		26 Adrijan	5 12	6 11
Petak	8 Mala Gospojina		27 Pormen	5 13	6 8
Subota	9 Gorgon m.		28 Mojsin	5 14	6 6

37. 16. n. p. Duh. *Evangj*: Is. izliči vodenobolesnika. Luk. 14.

Nedilja	10 Ime Marijino		29 Usek. Iv.	5 16	6 5
Poned.	11 Jakint		30 Zb. sv. srp. p.	5 17	6 2
Utorak	12 Gvido		31 Poj. Bogor.	5 18	6 0
Srida	13 Amat		1 <i>Rujan</i> Sim.	5 20	5 59
Četvrt.	14 Uzv. sv. križa		2 Jovan Posnik	5 21	5 56
Petak	15 Nikomed †		3 Jankij	5 22	5 54
Subota	16 Ludmila		4 Vavila	5 23	5 52

38. 17. n. p. Duh. *Evangj*: Isusa kušaju Farizejci Mat. 22.

Nedilja	17 7 žalosti Mar.		5 Zaharija	5 24	5 50
Poned.	18 Toma vil.		6 Jerdoksij	5 26	5 48
Utorak	19 Januarij		7 Jovan novg.	5 28	5 46
Srida	20 Eustahij kv.†		8 Mala Gospa	5 29	5 44
Četvrt.	21 Mate ap.		9 Joahim i An.	5 31	5 42
Petak	22 Mavro †		10 Minodora	5 32	5 40
Subota	23 Tekla †		11 Teodora	5 34	5 38

39. 18. n. p. Duh. *Evangj*: Isus unigje u lagju Mat. 9.

Nedilja	24 Gerardo b.		12 Avtonom	5 35	5 35
Poned.	25 Kleofa m.		13 Kornilij	5 36	5 34
Utorak	26 Justina		14 Krstov dan	5 38	5 32
Srida	27 Kozma i Damj.		15 Nikita	5 39	5 29
Četvrt.	28 Vencislav		16 Jeftim. i Lud.	5 40	5 27
Petak	29 Miholj arh. †		17 Sofija	5 42	5 26
Subota	30 Jeronim		18 Jermenij	5 43	5 23

Misečne mine!

Mladi misec.
5. u 4 s. 33 č.
u jutro.

Prvi četvrt.
12. u 10 s. 49 č.

Pun misec.
19. u 1 s. 32 č.
posli podne.

Poslidnji četvrt.
26. u 4 s. 3
č. posli podne.

Dužina dana 1.
rujna: 13 s. i 19
č. Ovog miseca
pokrati se dan 1
s. 39 č.

Gatanje o vri- menu:

Početak topli
dani. 8. hladno
jutro i za tim
oblačno; od 13.
vedro, i 18. malo
kiše. Od 21. ob-
lačno i kišovito
vrime.

Rujan

broji 30 dani.

Septemb.

broji 30 dani.

Dani	Za katolike		Za grčko-Istoč.	Sunce Izlazi	Sunce zalazi
Petak	1 Egidij †		20 Samuilo	5 4	6 23
Subota	2 Antonij		21 Tade ap.	5 5	6 21

36. 15. n. p. Duh. *Evangj*: U naimskom mladiću. Luk. 7.

Nedilja	3 Angjeli čuvari		22 Agatonik	5 6	6 19
Poned.	4 Rozalia		23 Lup i Iren	5 8	6 17
Utorak	5 Justin		24 Jertihij	5 9	6 15
Srida	6 Zaharija		25 Vartolomej	5 10	6 13
Četvrt.	7 Regina		26 Adrijan	5 12	6 11
Petak	8 Mala Gospojina		27 Pormen	5 13	6 8
Subota	9 Gorgon m.		28 Mojsin	5 14	6 6

37. 16. n. p. Duh. *Evangj*: Is. izliči vodenobolessnika. Luk. 14.

Nedilja	10 Ime Marijino		29 Usek. Iv.	5 16	6 5
Poned.	11 Jakint		30 Zb. sv. srp. p.	5 17	6 2
Utorak	12 Gvido		31 Poj. Bogor.	5 18	6 0
Srida	13 Amat		1 <i>Rujan</i> Sim.	5 20	5 59
Četvrt.	14 Uzv. sv. križa		2 Jovan Posnik	5 21	5 56
Petak	15 Nikomed †		3 Jankij	5 22	5 54
Subota	16 Ludmila		4 Vavila	5 23	5 52

38. 17. n. p. Duh. *Evangj*: Isusa kušaju Farizejei Mat. 22.

Nedilja	17 7 žalosti Mar.		5 Zaharija	5 24	5 50
Poned.	18 Toma vil.		6 Jerdoksij	5 26	5 48
Utorak	19 Januarij		7 Jovan novg.	5 28	5 46
Srida	20 Eustahij kv.†		8 Mala Gospa	5 29	5 44
Četvrt.	21 Mate ap.		9 Joahim i An.	5 31	5 42
Petak	22 Mavro †		10 Minodora	5 32	5 40
Subota	23 Tekla †		11 Teodora	5 34	5 38

39. 18. n. p. Duh. *Evangj*: Isus unigje u lagju Mat. 9.

Nedilja	24 Gerardo b.		12 Avtonom	5 35	5 35
Poned.	25 Kleofa m.		13 Kornilij	5 36	5 34
Utorak	26 Justina		14 Krstov dan	5 38	5 32
Srida	27 Kozma i Damj.		15 Nikita	5 39	5 29
Četvrt.	28 Vencislav		16 Jeftim. i Lud.	5 40	5 27
Petak	29 Miholj arh. †		17 Sofija	5 42	5 26
Subota	30 Jeronim		18 Jermenij	5 43	5 23

Misečne mine!

Mladi misec.
5. u 4 s. 33 č.
u jutro.

Prvi četvrt.
12. u 10 s. 49 č.

Pun misec.
19. u 1 s. 32 č.
posli podne.

Poslidnji četvrt.
26. u 4 s. 3
č. posli podne.

Dužina dana 1.
rujna: 13 s. i 19
č. Ovog miseca
pokrati se dan 1
s. 39 č.

Gatanje o vri- menu:

Početkom topli
dani. 8. hladno
jutro i za tim
oblačno; od 13.
vedro, i 18. malo
kiše. Od 21. ob-
lačno i kišovito
vrime.

Listopad

broji 31 dan.

Oktober

broji 31 dan.

Dani	Za katolike		Za grčko-istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi
40. 19 n. p. Duh. <i>Evanyj</i> : O kraljevskoj svadbi. Mat 22.					
Nedilja	1 Sv. krunica		19 Trofin	5 44	5 21
Poned.	2 Leodegar b.		20 Jersatij	5 46	5 20
Utorak	3 Kandid m.		21 Kodrat	5 47	5 18
Srida	4 Franjo Seraf.		22 Foka	5 48	5 16
Četvrt.	5 Placid		23 Zač Jov. krs.	5 50	5 14
Petak	6 Bruno		24 Simon	5 51	5 11
Subota	7 Sergij d.		25 Jevrosima	5 52	5 9
41. 20 n. p. Duh. <i>Evangj</i> : O bolesnom sinu kralja. Iv. 4.					
Nedilja	8 Brigita		26 Jovan op.	5 54	5 8
Poned.	9 Dionisij		27 Kalistrat	5 56	5 5
Utorak	10 Franjo Borg.		28 Hariton	5 57	5 4
Srida	11 Nikaz		29 Kirjak	5 58	5 2
Četvrt.	12 Maksimilijan		30 Grigor. Jerm.	6 0	5 0
Petak	13 Koloman		1 Listop. Pokrov B.	6 1	4 58
Subota	14 Kallist		2 Kiprian	6 3	4 56
42. 21. n. p. Duh. <i>Evangj</i> : O kraljevom računu. Mat. 18.					
Nedilja	15 Terezija op.		3 Dionis treop.	6 4	4 54
Poned.	16 Gal op.		4 Štefon Štilj.	6 5	4 53
Utorak	17 Hedvig		5 Haretina	6 7	4 51
Srida	18 Luka ev.		6 Toma op.	6 9	4 48
Četvrt.	19 Petar Alk.		7 Sergij	6 10	4 46
Petak	20 Vendelin †		8 Pelagija	6 12	4 45
Subota	21 Ursula		9 Štefan Bran.	6 13	4 43
43. 22. n. p. Duh. <i>Ev.</i> : Caru carevo, a Bogu Božije. Mat. 22.					
Nedilja	22 Kordula		10 Evlampij	6 14	4 41
Poned.	23 Ivan kap.		11 Filip gjak.	6 16	4 40
Utorak	24 Rafael arh.		12 Prov. i Torah	6 18	4 38
Srida	25 Marga Alak.		13 Karpa	6 19	4 36
Četvrt.	26 Demetrij		14 Sveta Petka	6 21	4 35
Petak	27 Šabina †		15 Jevtimij	6 22	4 33
Subota	28 Šimun i Juda		16 Longon stot.	6 23	4 31
44. 23. n. p. Duh. <i>Evangj</i> : O Jairovoj kćeri. Mat. 9.					
Nedilja	29 Zeno		17 Osija pror.	6 25	4 30
Poned.	30 Klaudij		18 Luka ev.	6 27	4 28
Utorak	31 Volfgang b. †		19 Jovan Ril.	6 28	4 26

Misečne mine :

Mladi misec.
4. u 8 s. 14 č.
u večer.

Prvi četvrt.
12. u 7 s. 10 č.
u jutro.

Pun misec.
18. u 11 s. 5 č.
u večer.

Poslidnji četvrt. 26. u 10 s.
40 č. prije podne.

Duljina dana 1.
listopada: 11 s. 37
č. Pokrati se dan
do konca miseca
1 s. 39 č.

Gatanje o vri- menu :

Do 12 neu-
godno i promin-
ljivo vreme. Od
15. se razvedri al
jako ohladni, oso-
bito iz jutra. Pri
kraju mraz, onda
hladno i kiša.

Studenj

broji 30 dani.

November

broji 30 dani.

Dani	Za katolike		Za grčko-istoč.	Sunce Izlazi	Sunce zalazi
Srida	1 Svi Sveti		20 Antonij	6 30	4 25
Cetvrt.	2 Mrtvih dan		21 Ilarijon	6 32	4 23
Petak	3 Malakija pr. †		22 Averkij	6 33	4 21
Subota	4 Kalor Borr.		23 Jakov ap.	6 34	4 20
45. 24. n. p. D. <i>Ev.</i> : Isus zapovidi vitru. Mat. 8.					
Nedilja	5 Mirko (Imra)		24 Areta m.	6 35	4 19
Poned.	6 Leonardo		25 Martijon	6 37	4 18
Utorak	7 Engelbert		26 Mitrov dan	6 39	4 16
Srida	8 Bogoljub		27 Nestor	6 41	4 14
Četvrt.	9 Teodor		28 Arsenij Arh.	6 42	4 13
Petak	10 Andr. ovel. †		29 Anastasija	6 43	4 12
Subota	11 Martin bisk.		30 Milutin kr.	6 45	4 10
46. 25. n. p. D. <i>Evangj.</i> : O dobrom simenu. Mat. 13.					
Nedilja	12 Martin pp.		31 Stah. i Aonpl.	6 46	4 9
Poned.	13 Stanko		1 <i>Stud. K. i D.</i>	6 48	4 8
Utorak	14 Levin		2 Akindin	6 50	4 7
Srida	15 Leopold		3 Gjurgjic	6 51	4 6
Četvrt.	16 Otmar		4 Janikij	6 52	4 5
Petak	17 Grgur čudotv.		5 Galaktion	6 53	4 4
Subota	18 Roman		6 Pava	6 55	4 3
47. 26 n. p. D. <i>Ev.</i> : Slično je kr. bož. zrnu gorušice. Mat. 13.					
Nedilja	19 Elisabeta		7 33 muč. u m.	6 57	4 2
Poned.	20 Veco Val.		8 Mihajlo arh.	6 58	4 1
Utorak	21 Prikaz Marije		9 Onisifor	6 59	4 0
Srida	22 Cecilija		10 Erast i Olim.	7 1	3 59
Četvrt.	23 Kliment pp.		11 Stefan Deč.	7 3	3 58
Petak	24 Hrisogon m. †		12 Jovan Mil.	7 4	3 57
Subota	25 Kata		13 Jovan zlat.	7 5	3 57
48. 27. n. p. Duh. <i>Evangj.</i> O strahoti pustošenja. Mat. 24.					
Nedilja	26 Konrad		14 Filip ap.	7 7	3 56
Poned.	27 Virgil b.		15 Gurij († Bož)	7 8	3 56
Utorak	28 Sosten		16 Mate ev.	7 10	3 55
Srida	29 Saturnin		17 Grigor	7 11	3 55
Cetvrt.	30 Andrija ap.		18 Platon i Rom.	7 12	3 54

Misečne mine:

Mladi misec.
3. u 11 s. 27 č.
prije podne.

Prvi četvrt.
10. u 2 s. 35 č.
posli podne.

Pun misec.
17. u 11 s. 19 č.
prije podne.

Posljednji četvrt
25. u 7 s. 35 č.
u jutro.

Duljina dana 1.
studena: 9 s. 55
č. Ovog miseca
se pokrati dan za
1 s. 13 č.

Gatanje o vri- menu

Prva polovina
ostaje oblačna i
kišovita. 23. raz-
vedri se, al ohla-
dne vrime i za
tim koji dan pos-
tane toplo. 29. već
sasvim zimsko se
vrime počme.

Prosinac

broji 31 dan.

December

broji 31 dan.

Dani	Za katolike		Za grčko-istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi
Petak	1 Eligij †	♄	19 Andrija pr.	7 13	3 53
Subota	2 Bibijana	♃	20 Grigor dek.	7 14	3 53
49. 1. ned. Adventa <i>Evangj</i> : Bit će znamenja na nebu Luk. 21.					
Nedilja	3 Adv. Franjo	♂	21 Uvod Bogor.	7 15	3 52
Poned.	4 Krizolog	♁	22 Filimon	7 16	3 52
Utorak	5 Sava	♁	23 Aleksander	7 17	3 52
Srida	6 Nikola †	♁	24 Katarina	7 18	3 51
Četvrt.	7 Ambrozija	♁	25 Kliment	7 19	3 51
Petak	8 Začecé bl. d. m. †	♁	26 Alimpij	7 20	3 51
Subota	9 Leokadija	♁	27 Jakov pers.	7 21	3 52
50 2. n. Adventa <i>Evangj</i> : Ivan u tavnici. Mat. 11.					
Nedilja	11 Loret. d. M.	♁	28 Stefan novi	7 22	3 52
Poned.	11 Damaz	♁	29 Paramon	7 23	3 52
Utorak	12 Maksencij	♁	30 Andrija	7 24	3 52
Srida	13 Luca †	♁	1 Pros. Naum	7 25	3 52
Četvrt.	14 Spiridion	♁	2 Uroš car	7 26	3 52
Petak	15 Irenej †	♁	3 Sofonia	7 27	3 52
Subota	16 Etekka	♁	4 Varvara	7 28	3 52
51 3. n. Adv. <i>Evangj</i> : Svidočanstvo Ivana. Iv. 1.					
Nedilja	17 Lazar b, m.	♁	5 Sava	7 29	3 52
Poned.	18 Oček, por. M.	♁	6 Nikolj dan	7 30	3 52
Utorak	19 Nemesij	♁	7 Amvrosij	7 30	3 53
Srida	20 Amon †	♁	8 Patapij	7 31	3 53
Četvrt.	21 Toma ap.	♁	9 Začetak Bog.	7 31	3 54
Petak	22 Zenov †	♁	10 Jovan Brank.	7 32	3 54
Subota	23 Viktorija †	♁	11 Danilo	7 32	3 55
52. 4. ned. Adv. <i>Evangj</i> : Car popisuje narod. Luk. 3.					
Nedilja	24 Adam i Eva	♁	12 Spiridion	7 33	3 55
Poned.	25 Božić	♁	13 Oresti Luk.	7 33	3 56
Utorak	26 Stipan pr. m.	♁	14 Tirso i drug.	7 33	3 57
Srida	27 Ivan ap.	♁	15 Elefterij	7 33	3 58
Četvrt.	28 Mladenci	♁	16 Agej pror.	7 34	3 59
Petak	29 Toma b. †	♁	17 Danilo. Anan.	7 34	3 59
Subota	30 David	♁	18 Sevastija	7 34	4 0
53. <i>Evangj</i> : O proročici Ani. Luk. 2.					
Nedilja	31 Silvester	♁	19 Danilo Arh II.	7 34	4 1

Misečne mine :

♁ *Mladi mi-sec* 3. u 1 s. 48 č. u jutro.

♁ *Prvi četvrt* 9. u 10 s. 3 č. u večer.

♁ *Pun misec.* 17. u 2 s. 31 č. u jutro.

♁ *Posljednji četvrt* 25. u 4 s. 58 č. u jutro.

Duljina dana 1. prosinca : 8 s. 40 č.; do 20. opane 18 č. a zatim naraste 5 č.

Gatanje o vremenju :

do Začecá zima sa snigom a posli 10. kiša i oblačno 21. kiša sa snigom i zatim do kraja umireno hladno.

Stogodišnje gatanje za godinu 1899.

Zvizda — tako zvana — vladalica : Danica. (Vénus)."

Zdravo da ste moja Braćo Slavna !
Evo sam se opet našo s Vama,
Kao što me već više godina
U to doba medju Vama ima ;
Da Vam pričam i što dobra kažem
I po želji Vašoj da prokažem,
Gatajući i pogadjajući,
— Ali ipak nikom ne jamčući :
Kakoj da se godini nadamo,
Kojoj na prag evo sad stupamo.
Neka dakle bližje k meni stupi
Tko je željan o tom štogod čuti,
Ja ću zborit baš jezikom naškim :
Milozvučnim, krasnim bunjevačkim.

Prastari su navadu imali
Da su svakom *litu* pripisali,
Vladavinu kojegod Planete
Za onda još *sedam* nji poznate.
Pa kad su ji redom izredali
Iznova su red jim počimali.

Po tom redu ovo *lito* spada
Medju ona, kad *Danica* vlada.
Danicu su i *Venerom* zvali
I božijom ljubavi držali,
Mlogo bajkâ od nje izvadjali
I na način razni ju slikali. —
Al mi znamo i *Vira* nas ući :

Da je jedan Vikom-Vladajući!
Koj' sva stvori i svim red odkroji,
Zloće kara a Vrline svoji;
I Ljubavi On je Izvor pravi:
Vridan naše najveće ljubavi.

No recimo jošter dvi-tri riči
O toj našoj Zvizdi-Vladalici:
Danica je Zvizda najsvitlija
Za misecom i najpoznatija;
Jer nam sjaje bud kao Zornica
Ili kao zvizda Večernica,
Gdi s' istoka, gdi pak sa zapada
Ona sjati ne fali nikada —
Svedj trepteći, milo sivajući,
— Rek' bi, misec zaminjavajući.

Al gle! i mi imamo Danicu!
Baš prijaznu nam Prijateljicu.
Što nam svitli na književnom polju
I k' napridku prigiba nam volju;
Sto nam poput one s neba sjaje,
Kad iskrena savita nam daje;
Kad nas uči i kad nas zabavlja
I k' narodnoj svisti nas upravlja;
Kad nas budi ić za svojim spasom,
Zboreć svedjer majčnim nam glasom.
O nemojmo taj glas zabaciti,
Na probitak se zaboraviti;
Kad svak' voli sebi i svojemu,
Zašt' da se mi tudjimo našem?!
Zašto, da ju rado ne primamo
I u svojoj kući mista damo?!
Fko će indi naše milovati,
Ak' nećemo sami nigovati?!
Dakle: svaki-tkogod rod svoj ljubi!
Nek Danicu razširiva svugdi.
A sad hajdmo da vidimo dalje
O čem slovi starinsko gatanje.
O godinah Daničini kažu,
Da najviše močvarne bit znadu,

Al se nadje medj' njimi i vrućih
Te žestinom jakom sparajućih.

Proliće se dosta kasno javlja
Pošto j' zima bila dugotrajna,
Al ugodno biva i koristno,
Pri cvatanju voća plodonosno.
Te gdi jošter imade ovaca,
Bit će dobre strni i kosača,
Pa će se moć i tribat opasti,
Kroz to neće ništa uzmanjkati.
Kada biva s prolića močvarno
Lito onda biva dosta sparno;
Nije l' bilo za proliće kiše,
Tada suša ovlada još više;
Pa se bojat od već tašte hrane
Najpré ako bude pomrčanje
U misecim Veljače Ožujka
Ili Travnja il Svibnja cvatuća.
— No pošto se to ritko dogodi —
Možda ćemo izbić svoj nezgodi.
Jesen biva s prva, lipa, topla,
Al na skoro postaje mrgodna,
Pa će borme biti probitačno
Oziminu posijati rano,
I vinograd u vrime zagrnit,
Jer će studen rano zapovrnit;
Popustivši—zar—oko Božića,
Da nastane posli lapavica.
Zima suba iz početka biva
A sridinom već ovlaživa,
Te škodljive povodaje nastanu
Marvi, ljudem, i njiovom stanu.
Ak' s prolića česte kiše kvase:
Na mršavom sij sve mahunjače
Jer na gnojnom sve će ti truniti
Pa se nećeš tim okoristiti,
A zobljom se valja požuriti
Ni kukuruzom ne treba kasniti,
Jer bude li suša ko što s' gata—
Tad žestinom jarni usiv strada.

Stogodišnje gatanje za godinu 1899.

Zvizda — tako zvana — vladalica : **Danica**. (Vénus).

Zdravo da ste moja Braćo Slavna !
Evo sam se opet našo s Vama,
Kao što me već više godina
U to doba medju Vama ima ;
Da Vam pričam i što dobra kažem
I po želji Vašoj da prokažem,
Gatajući i pogadjajući,
— Ali ipak nikom ne jamčući :
Kakoj da se godini nadamo,
Kojoj na prag evo sad stupamo.
Neka dakle bližje k meni stupi
Tko je željan o tom štogod čuti,
Ja ću zborit baš jezikom naškim :
Milozvučnim, krasnim bunjevačkim.

Prastari su navadu imali
Da su svakom *litu* pripisali,
Vladavinu kojegod Planete
Za onda još *sedam* nji poznate.
Pa kad su ji redom izredali
Iznova su red jim počimali.

Po tom redu ovo lito spada
Medju ona, kad *Danica* vlada.
Danicu su i *Venerom* zvali
I božijom ljubavi držali,
Mlogo bajkâ od nje izvadjali
I na način razni ju slikali. —
Al mi znamo i *Vira* nas uči :

Da je jedan Vikom-Vladajući!
Koj' sva stvori i svim red odkroji,
Zloće kara a Vrline svoji;
I Ljubavi On je Izvor pravi:
Vridan naše najveće ljubavi.

No recimo jošter dvi-tri riči
O toj našoj Zvizdi-Vladalici:
Danica je Zvizda najsvitlija
Za misecom i najpoznatija;
Jer nam sjaje bud kao Zornica
Ili kao zvizda Večernica,
Gdi s' istoka, gdi pak sa zapada
Ona sjati ne fali nikada —
Svedj trepteći, milo sivajućí,
— Rek' bi, misec zaminjavajućí.

Al gle! i mi imamo Danicu!
Baš prijaznu nam Prijateljicu.
Što nam svitli na književnom polju
I k' napridku prigiba nam volju;
Sto nam poput one s neba sjaje,
Kad iskrena savita nam daje;
Kad nas uči i kad nas zabavlja
I k narodnoj svisti nas upravlja;
Kad nas budi ić za svojim spasom,
Zboreć svedjer majčnim nam glasom.
O nemojmo taj glas zabaciti,
Na probitak se zaboraviti;
Kad svak' voli sebi i svojemu,
Zašt' da se mi tudjimo našem?!
Zašto, da ju rado ne primamo
I u svojoj kući mista damo?!
Tko će indi naše milovati,
Ak' nećemo sami nigovati?!
Dakle: svaki-tkogod rod svoj ljubi!
Nek Danicu razširiva svugdi.
A sad hajdmo da vidimo dalje
O čem slovi starinsko gatanje.
O godinah Daničini kažu,
Da najviše močvarne bit znadu,

Al se nadje medj' njimi i vrućih
Te žestinom jakom sparajućih.

Proliće se dosta kasno javlja
Pošto j' zima bila dugotrajna,
Al ugodno biva i koristno,
Pri cvatanju voća plodonosno.
Te gdi jošter imade ovaca,
Bit će dobre strni i kosačâ,
Pa će se moć i tribat opasti,
Kroz to neće ništa uzmanjkati.

Kada biva s prolića močvarno
Lito onda biva dosta sparno;
Nije l' bilo za proliće kiše,
Tada suša ovlada još više;
Pa se bojat od već tašte hrane
Najpré ako bude pomrčanje
U misecim Veljače Ožujka
Ili Travnja il Svibnja cvatuća.
— No pošto se to ritko dogodi —
Možda ćemo izbić svoj nezgodi.

Jesen biva s prva, lipa, topla,
Al na skoro postaje mrgodna,
Pa će borme biti probitačno
Oziminu posijati rano,
I vinograd u vrime zagrnit,
Jer će studen rano zapovrnit;
Popustivši—zar—oko Božića,
Da nastane posli lapavica.

Zima suha iz početka biva
A sridinom već ovlaživa,
Te škodljive povodnje nastanu
Marvi, ljudem, i njiovom stanu.

Ak' s prolića česte kiše kvase:
Na mršavom s'ij sve mahunjače
Jer na gnojnom sve će ti truniti
Pa se nećeš tim okoristiti,
A zobljom se valja požuriti
Ni kukuruzom ne triba kasniti,
Jer bude li suša ko što s' gata—
Tad žestinom jarni usiv strada.

Nit će tada lan, konoplja, rasti,
Već će kratki i loši, ostati.
Žita gdi što slamom će plaćati
A gdi što pak ritko će ostati;
Stog s prolića brigu da imadeš
Te za nuždu žita opast dadeš.

O jeseni posij žito rano,
Brez kukolja-zrno izbirano
'Proti sniti dobro pacovano,—
Te će ti se naplatit valjano.
Sij, ne samo gore, već i dole,
Jer će tako uspijati bolje,
A neće ga povodnja isprati,
Niti vitar tako izduvati.

Najbolje je strojem sijačicom,
Nastoj indi za tom napridnicom.

Voćka će nam uroditi dobro
Ne bude li s prolića primokro,
Ako si ju lipo očistio
Gusenice s nje tamanio
Pa i gusti šušnjar okresao
Mahovinu s debla ostrugao.
Urodit će uz ugodno vrime
Or, jabuka trišnje, a i šljive.
Krušakâ će malo bit i žira;
No u *Hmelju* biti će obilja.

Vinograd će lipo uroditi
A i vino dobro će nam biti,
Al ob liti valja ga škropiti
A u jesen rano zagrniti.—
Kô što čovik zna iza bolesti
Zaželiti snage i kripkosti,
U to ime traži bolje hrane
Dok prizdravi i snažan postane,
A tad posao ide mu od ruke
Radeći ga svesrdno brez muke.
I vinograd u sadašnjem stanju
Mora želit brigu nam svagdanju,
Iz nemoći da ga podignemo

I pogodno s njim baratujemo,
Dok ga snažna na rod dotiramo
Za da stalne koristi imamo.—
Sad nam čuvat i *vino i žito*,
Jer *četvrto* bit će lošo lito.

Bit će litos prolomnih oblakah
A vladat će i *mećava* jaka,
Žabe će se sparit sa *skakavci*,
Te i *miših* mlogih će se najti,
A *ribe* će biti u obilju
Pa će biti zamina nam jilu.
Još se kaže da će i bolesti
Ovog lita biti mlogo vrsti.

Gatanju sam došao do kraja,
Pa mi sada još spomenut valja:
Da se dobro, zle zgode bojati
A nevalja slipo se ufati—
I tko mudro, razborito radi,
Svoje njive i vinograd snaži,
Tko se radnje nigda ne odreče,
Tome lako nauditi neće
Ni močvarna ni sušna godina
Ni vrimena ikakog promina.

Al tim više škodi nerednjaku
Koji voli ležkat ma na banku
Il u krčmi gubit lipe dane
'Trošit novac dok god ne propane,
Pa kriviti svakoga na svitu—
—A sam si je skovao tu sriću.
Takom nema nikake pomoći
U nijednoj *lita pogodnosti*.

Čuvaj mi se Rode! *zle navade*
I linosti i grišne naslade;
Pa ćeš tada moć imat utanje
Za sve dobro Božje darovanje.
A sad: nek ti svaka srića raste,
Božja pomoć bila svedj' uzate.

K.

NA NOVO LITO.

*Faljen Isus rode mili
Evo mene opet k'vami
Bog do da vam svima svuda
Srićno novo lito svani*

*Da ste zdravi živi složni,
Di Bunjevca kojeg ima
Kolko vami tako isto
Želim braći i Šokcima.*

*Bunjevac i Šokac živi,
Al smo jako rasijani*

*Ništa zato to nefaći
Samo neka smo valjani
Nek smo ljudi dis mo koji
Virni svome milom rodu,
Domovini odan budi
I moli se dragom Bogu,
Da nam spusti blagosova
Na nas i na naše polje,
Pa da i mi već jedanput
Dočekamo lito bolje*

Staniša.

Šta da radimo ?

U „Danici“ od godine 1896. pod naslovom „Žetva i život“ progovorili smo o dvi teške slaboće naše. Tako smo onde sudili da nam slabo pomažu još i dobre godine. Al ne zato što je mala cina hrane. Ta to je naravno štogod. 1895. 1896. godine rodilo je hrane zadosta, bila je jeftina 1897. rodilo je malo bilo je skupo. U prošloj godini 1898. metar žita je skočila u jedno vrime priko 15 frt. Dakako da i u tom nije vajde kad se nema šta prodati.

Godine su se uvik minjale pa i odsele će se minjati. I u istim godinama pojedini narodi, pojedine obitelji, pojedini ljudi napriđuju, a drugi propadaju.

Šta je tome uzrok ?!

Uzrok tome leži u pojedinim narodima i ljudima. Niko nikom učiniti nemože, već svaki sebi.

U priklanjskoj „Danici“ smo pokazali, da **kod nas mnogi stradavaju zbog ženskog odila i pijanstva muškaraca.**

Ovom prigodom smo radi naglasiti da nam nije dosta čuvati se rasipnosti, nego je potribito pametno i složno raditi, da svoju kuću unapriđimo, pripravimo ono što je potribito našoj kući, našoj zemljici, ognjištu i t. d.

Naši su stari imali jednu veliku prednost nad ostalim narodima kojom se dobro čuvalo i teklo. A to je bio naš stari obiteljski život. Mnogi pod jednim krovom, oko jednog ognjišta, pod jednom upravom u konservativnom duhu živili, radili, a dobro samo po sebi raslo.

Duh vrimenta je ovu prednost našeg roda, ovaj štit našeg dobra danas već skoro svud rastrgao. Malo je danas mlagjeg naraštaja koji bi pripravan bio žrtvovati tako zvanu nezavisnost radi boljitka kućevnog. Svako sebi se otima i ne pomišlja, kolikim kušnjama i nepogodama izvrgava sebe.

Ali kad već ovu prominu nije moguće izbići, treba da svisni budemo svojih zadaća i u prominulim okolnostima. Triba da onaj izgovor: ja hoću **sebi da radim a ne drugom**, postanu načela, a ne ostanu prazne riči. Jer ko se sotim izgovara samo, a u istinu zato biži izpod okrilja očeva da ne radi, onaj hrli u propast.

Ima nas na žalost, koji se stidimo radnje, ima nas koji bi se gospodili, ima nas koji nerazborito dilimo dostojne i nedostojne poslove, muške i ženske radnje Pa će ženska tražiti i na silu i troškom ženskih poslova, a neće mužu svome pomoći. Taka ženska koja nije znala za volju muža svoga trpiti svekrvu, jetrove il diverove, taka će se ženska i sa svojim mužem diliti. Ona će znati, košto se mnogo put i dogagja, kazati mužu: mene se ne tiče konje nahraniti, volovima dati u polje izlaziti, na guvnu pomagati.

Prija nikih 50—100 godina Bačka je u bunjevačkim rukama bila. Dolazio je siroma švabo, magjar, slovak tiro malo zanata, krpio, nadničario, nabavio malo kravice, žena mu drumom i po mrginjama sabirala hrane kravici, prodaje mliko, sabira novac pa kupuje zemlju. Žena uz bok čovika radi i napriduje A naše mnoge majke se dile ođ oca u radnji, cure svoje posagjuju na prozore; glavno jim je pranje i štirkanje, a hoćel se otac prekinuti, ko li će mu pomoć uraditi za to one ne mare.

Nismo radi ovim to reći, da je kod nas sve tako. Ima kod nas složne braće i komšija, koji se ne revenavaju u mijani, da potroše didovinu, već su složni u radnji. Nadmeću se, ko će prija, ko će bolje uraditi, ko će više ploda proizvesti na zemlji svojoj, ko će lipšu paminu živine odhraniti, ko li će više zemlje kupiti. — Pravdi za volju rado ističemo da se najnovije kod nas u bolje prominjiva. Promina dobara u više općina, kano da igje u korist našem rodu.

Ima mnogo razumnih matera naših, koje će naučiti éeri svoje ne samo šiti presti i vezti, nego će ji i u tom uputiti kako triba poštivati sve ono što se svoje zove. Imamo mi mnogo stanarica, koje ne trpe da jim žegjuje kod bunara ovca, prase, krava ili ma kaka živina.

Imamo mnogo dobri gazda i gazdarica, ali mi bi volili, da što je naše sve bude tako, sve bude dobro: zato govorimo otvoreno i ono što nas, možebit, boli ako se spomene.

Mi dakle bez zamire i zle namire naglasivamo, da nam valja raditi. Radimo iztrajno i nepokolebivo. Nemojmo izbirati šta nam dolikuje. Ljudi tranje i galebe kupe sokakom pa zaslužuju svakidani krušac. Posao koji se poštenju ne protivi nije nedostojan. — Kad god su se neki naši stari stidili prodavati pileža, jaja, voća; nisu znali uvažiti mnogu parčad zemalja. Sa sitnarijama nisu hteli „dangubiti“. — Danas više nije slobodno se tako misliti. Danas moraš svaki dan da radiš, moraš da svaki ćošak zemlje izhasniraš pa što bolje. Od svojeg se ne stidi. Samo tuđe ne diraj, a zakon božji i zemaljski poštivaj.

Drugo triba da gledamo pa da radimo složno. Nije slobodno da se jedna obitelj odviše cipka. Di se zdravo računa šta je muška, šta li je ženska radnja tamo se maćuhinski postupa.

Čovik je pokrovitelj žene, triba da joj bude u pomoći kad to njena radnja zahtiva. Zašto da n. pr, vuče sama žena šavolj vode i kad je dospiven muž ili li bar lahko mogo dospiti? Nije pravo, nije pametno da se ubija žena, tira u smrt samo zato, što je čoviku sramota pomoći u kućanskim poslovima. Koji čovik ne razumi svojoj ženi nije dostojan da se zove glava obitelji. Žena je prva pomoć čoviku i nemože bez opaka srca reći mužu svome: „to nije moj poso!“

Rasipna kućarica je koja nezna, kojoj je mrsko sagnuti se skupiti piću, koja bezposlena gleda, di joj rabadžije idju rad hladne vode i dan gube, koja neće rogato il repato blago samo zato namiriti, jer to nije njezin poso.

Koja god radnja bila muška bila ženska kući hasne donosi — ko što su naši stari govorili — triba da ju onaj svrši ko prija dogje do nje — dakako — ako je moguće.

Tako će se obistiniti ona zlatna rič naša „slogom rastu male stvari“, pa baš i ona druga „sloga i u petak jide mesa“. Slogom će se očuvati naša ognjišta, kuće i kućišta, naše livade i ornice. Sloga i rad će nam steći uvite kako ćemo povratiti i ono što smo izgubili.

Pa dodjemo li mi do toga da nećemo sa ponosom izbirati radnje, da nećemo bezuvitno diliti muške i ženske poslove: onda će imat svaki čovik pune šake radnje. Što danas još na mnogi misti ne poznaju ljudi. Ona rič: „pa šta znam uvik raditi?!“ pokazuje, da mnogi od nas ne poznaju skupoću vrimena, ne znadu dovoljno služiti svoju korist.

Ko je prijatelj naroda neka zagovara radnju. Radnja je jamstvo blagostanja. I blago onom koji umi skrušeno moliti, marljivo raditi, a..... iza svega pametno štediti.

Kako izgleda sada Kalvarija i sveti grob Spasitelja u Jerosalimu?

(Po putnim crticama.)

Ne kanimo ovde opisati sva ona mista, koja su porod, život, čudesa, muka, smrt, uskrsnuće i slavno uzašašće našega gospodina Isusa posvetila, nego ćemo samo ukratko spomenike, koji se sada na Kalvariji i oko svetog groba još nalaze prikazati.

Kada putnik prvi put stupi na zemlju, koja je krvlju Spasitelja nakvašena, ponizno poljubi je, i kada čovik posli teških patnja prvi put prikoraci prag Jerosolima, u tom blaženom času zaboravi sve muke svoga života, pa samo na velika otajstva našeg otkupljenja misli. Ne traži misto u varoši, da otpočine, nego odmah se požuri, da vidi crkvu svetog groba i grob Spasitelja.

Prvo je jedna ogromna crkva, koja je razdijeljena na tri strane, a to su: crkva vrhu Kalvarije, kapela pod kalvarijom i kapela kod svetog groba.

Manastiri i posebne kuće sasvim je obuhvaćaju i samo po jednom uskom hodniku možeš ući u sakristiju crkve.

Na zapadnom glavnom ulazu stoji turska straža, jer za sad po svoj ovoj zemlji Turčin vlada.

Na nekoliko koračaji od vrata jest *kamen pomazanja*, gdi je počivalo tijelo Spasiteljevo, kad su ga Josip i Nikodem po čivutskom običaju pomazali i u platno obavili. Oko njeg 14 svića gore.

Otaleg na desno dvoje stepenice vode na Kalvariju, na ovo brdo ljubavi neizmirne, gdi je prolio krv za nas Isus.

Crkva na kalvariji razdijeljena se na dvi usporedne kapele; od donjaka je *kapela prikivanja na križ*, gdi je križ ležao, kad su Gospodina na njeg prikivali i *kapela uzdignuća križa*. U ovoj kapeli vide se i sad jame triju križeva. Jama križa Kristova srebrom je postavljena. Na livo od jame križa Isusova do jame križa livog razbojnika vidi se ona čudna pukotina, koja postade na brdu kalvarije, kad se je kod smrti Spasiteljeve potresla zemlja.

Doli na dnu kalvarije jest *kapelica Adama*. Stara pridaja tako veli, da je glava prvog čovika, Adama, ovde sahranjena, pa da je krv Gospodina našega na nju kapala. Zato se meće na prilike pod križ mrtačka glava.

Takodjer nahodi se ovde i *kapelica: našašće sv. križa*, u koju se silazi kroz 13 stepena. Čivuti naime posli smrti Isukrsta pobacali su križ i druga orugja u jednu čatrnju, gdi se voda slivala, pa se tako tu za-

vale. Posli tri stotine godina dade Jelena, mater cara bizanskoga, iskopati sva tri križa. A križ Isusov po tom se razpozna, što je mrtac uskrišen, koga su dirnuli svetim križem. Komadi od drveta sv. križa nalaze se po različitim mistih, najveći je komad u dalmatinskom gradu, u Dubrovniku. Sulica i spužva se sada u Rimu čuvaju.

Od kalvarije prama zapadu sunca na dvadeset koračaja stižeš do svetog groba, gdi se sada uspinje *kapela uskrsnuća*. U jednom dilu ove crkve, u *angjeoskoj kapeli* čuva se i sad onaj kamen, s kojim je grob zapečaćen bio i na kojem je sidio angjeo govoreći ženama, da je Gospodin uskrsnuo.

Odaleg samo klečeći može se približavati do svetog groba. koji jest jedna jama iskopana u kamenu, izgleda kao jedan mrtački kovčeg, gdi je bilo položeno prisveto tilo. Prid svetim grobom vazda kleči pokoja pobožna duša, pa izliva osićeje svoje ditinjskim pouzdanjem Spasitelju svome.

Bože mili! koliko je duša već ovde jecalo! U gluhoy tišini kad i kad se čuje pokoji uzdisaj ili plač od oni pobožnih virnika, koji su sa sviju strana ovoga svita ovamo došli, da ovdi vrše svoje pobožnosti!

Prid svetim grobom neprikidno gore sviće četrirideset i tri na srebrnim i zlatnim čirakama. Na uzglavlju svetog groba podigoše krasan otar, na kojem od ponoći do podne nepristance služe sv. mise.

Na dolnjoj strani nalaze se različite kapele, koje se po tom zovu, kake uspomene čuvaju o muki Isusovoj, kao što je: *kapela razdilenja ruha*, koja je sagradjena na mistu gdi su vojnici podilili Spasiteljevo odilo; *kapelica Marije Magdalene* na mistu, gdi se njoj Gospodin ukazao posli uskrsnuća; i *kapela Blažene Divice Marije*, gdi se Isus odmah posli uskrsnuća svoga ukazao svojoj primiloj Majki; u toj kapelici se čuva stup uz koji Spasitelj naš bičevan bijaše.

Obrede Franjevci vrše, koji ovaki dan posli podne obhodu po crkvi, pivajući pobožne pisme i kadeći s tamjanom svako misto koje nas opominje na muku i smrt Kristovu.

Sastavio: *Veco Labudić*.

—>>> Raj. <<<—

*Tamo gore na visini,
Gdje nam oko ne dosiže;
Nalazi se jedno mjesto,
Gdje ubavi vrt se niže,*

*Tamo divnu pjesmu poje,
Andjelići slaveć Boga;
A on njimi uvik pruža,
Blagosova očinskoga.*

*Tamo cilj je našem žiću,
Ako smo ga zaslužili —
Ako jesmo na tom svitu,
Višnjeg Boga sluge bili.*

*Jer kad žiću nit se javi,
U vrt će mo taj unići,
I do vika slavit ćemo,
Višnjeg Boga s andjelići.*

Ferdo Stražimir Kulundjić.

Otac Petar Katančić.

12/VIII/1750—24/V/1825.

Kako se je minule godine mnogo govora povelu o zaslužnom redu sv. Franje, prigodom naredbe rimskoga Pape, kojom je red pozvao na izvršivanje pravila sv. Franje, i mi se sjećamo našem narodu omiljeno ga reda crkvenoga, i donosimo sliku našeg glasovitog Katančića, koja je viran otisak pravoga franjevca. Kad pokažemo našem rodu život Katančića, a sitimo ga našeg milog Kačića pa još i doživljaja pod turskim jarmom uz jedinu utihu naših otaca Franjevaca, onda smo izrekli najlipšu hvalu o našim časnim Franjevcima, a koja će hvala najlipša odziva naći u svakom srcu bunjevačkom.

M. P. Katančić se rodio u Valpovu u Slavoniji, 12. kolovoza 1750. godine. Osnovne nauke kod kuće, a gimnazijske valda u Osiku svršiv 1771 godine stupi u red sv. Franje u samostanu u Baču. Tu je naš Matija toliko pokazao uma, marljivosti i ljubavi za više znanosti, da ga je poglavarstvo već kao svećenika franjevca god 1777. poslalo u Budim, gdi je on sveučilište pohađao i već za školsku godinu 1778/9 bi imenovan profesorom u Osik.

Tu je radena duša Katančića široko polje zapasala i silnih zasluga stekla za svoj rod. Učiti sa katedre i književnim putem bijaše njegova zabava do časa smrti.

Na književnom polju njegovao je svoj materinski jezik i narodnu kulturu. Prvi plodovi radnje njegove na polju hrvacke književnosti bijahu tri pisme, jedna imenom „Poskočnica Pana i Thalie na cernome brdu“ u Osiku, druga prigodna pisma posvećena „Pedesetogodišnjemu misniku P. Ivanu Pauloviću“ treća „Kripost posli smrti živa. Pivaoc samoborski

putujući pripiva“ u Zagrebu jedne godine 1788. štampane. Kada se je od 1791. godine počelo više zanimati za „ilirski“ jezik i više pisaca stupilo na polje narodne knjige Katančić jim je pridnjačio. Od 1789. godine na zagrebačkoj velikoj gymnaziji uči cvit ilirskog naroda u sridini kajkavštine, ali on ostaje viran štokavštini i za književni jezik iztiče kao najčišće i najsavršenije bosansko naričje, zato napiše „etymo-

logicon“ svoj za nauku prema bosanskom naričju, a novije pisme svoje izda 1794. godine u biskupskoj tiskari u Zagrebu. Od ovih je jedna „Berba u Molvici“ odštampana i u Senoinoj Antologiji.

Pjesništvo ipak nije bila glavna vrлина našega Katančića već stroga znanost njegova je osvitlala ime njegovo. Arheologia i povist su bile ono polje na kojem je on brao priznanja učenog svita. Stare zemljovidne

odnošaje rimske i kasnije tako je višto proučio, da se njegovom mnenju klanjaju i svički učenjaci kao Palacky, Mommsen i drugi. U nagradu toga rada bi Katančić 1795 imenovan za profesora na sveučilište u Budimpešti i za čuvara knjižnice. Kako mu je ovde došlo na ruku obilnije vrilo književnih podataka, on tu priradi svoja istraživanja o Podunavlju i podje priredjivati pod štampu. A za pokrovitelja svojeg spisa dobije Palatina Josipa brata kralja Franje II. U tom dilu govori o narodima, koji su od najstarijih vremena pa do danas stanovali ili stanuju u Podunavlju. Kod slavenskih naroda govori o njegovom pismu o cirilici i glagoljici, navodi stare književne spomenike kao i natpise. U zemljopisu i starinarstvu se Katančić vištakom pokazao. Dušu i tilo je naukama posvetio. Danjom zvanične poslove svršivo, noćom svojim spisima se mučio. Crkva, škula i njegova sobica poznavale su njega samo. Jedino za praznika škulskih je hodao neumorno u podunavlju da istraživa starine da hrani svoj nezasitivi duh.

Tim silnim naporom uzdrmao je svoje zdravlje i već 1800-te godine zaište mir pa se kao umirovljeni sveučilišni profesor skloni u budimski manastir sa mirovinom od godišnjih 500 frti, koje je sa otime uvitom dobio, da ostane u Budimu ili Pešti, te da svoje ućevne rukopise ostavi peštanskom sveučilištu. Tako njegovi dragocini spisi iza smrti njegove (24. svibnja 1825) ostadoše stranom na peštanskom sveučilištu, stranom u budimskom samostanu; ovi drugi su posredovanjem I. I. Štrossmajera pridata zagrebačkoj akademiji. I tako se sa našim Katančićem ponosi i peštansko sveučilište i zagrebačka akademija.

Kako je duboko osićeo Katančić za narod svoj pokazuje ona briga kojom je on pod starost svoju privagjao sv. pismo na naš jezik, kao i ono zanimanje za rad prvih srpskih književnika kao Vuka Karadžića i drugih.

Naš Katančić je kao jedan sridovićni redovnik jedino za znanost živio. Navik se sklanjo s puta svitu. Niti je u svoju celu primio igda čovika nerabadžiju, ni radi posjeta; tim je radje primao pomazanike nauka s kojima je rado raspravljo o znanostima.

Molitvom i radom posvećeni život Katančića ostaje nevelim primerom kako valja Bogu ugadjati, a ljudstvu koristiti.

P.

☀️ Gorska. ☀️

Goro zelena,
Srećo žudjena,
Primi me mlada,
Podaj mi hlada.
Tad ću gorice,
Lyubit ti lice.
Kladjane sjene,
Sreće žudjene,

Izvore blage,
Ptičice drage,
Brežuljke strme,
Umilne grme,
Visoke kose,
Gdje se pronose
Krasne pjesmice,
Oite gorice!

Ferdo Stražimir Kulundjić.

☀️ Zla žena. ☀️

(Narodna priča).

Jedan čovik putovao nikud sa svojom ženom, pa udare priko livade skoro pokošene. Onda čovik reče: „Alaj ženo! Lipo ti je pokošena ova livada“. A žena će: „zar ne vidiš da to nije košeno već striženo?“ — A čovik opet: A igji ženo, kako će se livada strići? To je košeno eto vidiš otkosa. U tom se i svade; čovik veli da je košeno, a žena da je striženo. Čovik će udariti ženu i doviknut joj da učuti, ali ona stane u kob i s' dvi ruke u nakrst podje pilati prid licem čovika i vikati: striženo, striženo, striženo da! Ovako idući nuz put porebarski, ne gledajuć prida se na put, već u čovika i svoje ruke, pade u neku obraslu jamu. Kad to vidi čovik i ne nadviri nad jamu već ode putem i reče: tako tebi triba! Posli nekoliko dana ražali se čoviku pa zamisli, da će otić izbaviti svoju ženu. Uzme uže, ode nad jamu pa pusti uže u jamu i stade vikati, da se uhvati za uže, da je izvuče na polje. Kad već ositi da je uže zateglo, a on onda povuci! Kad već uže prikupi blizu kraja, ali ima šta viditi: misto žene uvatio se za njega gjavo, s jedne strane pobilio kao ovca, a s' druge strane crn kao što i jest. Čovik se plaši pa pogje da upusti uže, a gjavo poviče: drži, da si mi po Bogu brat! Izvuci me na polje, pa me ubij ako mi nisi voljan život pokloniti, samo me izbavi odavle“. Čovik primi za Boga i izbavi djavla iz jame.

Djavo odmah zapita čovika, kaka ga je srića donela vamo i šta je tražio u jami; a kad mu čovik kaže da mu je tu pala žena prija nekoliko dana i da je došo da ju izvuče, onda gjavo poviče: Šta pobratime, ako Boga znaš! Jeli to tvoja žena? Pa ti mogo s' njom živiti?! I još došo da nju izvadiš?

Ta ja sam u tu jamu upao prija dobrim nego ona i doduše malo teško, al sam se navikao mojoj bedi; no al kako ta prokleta žena dodje k' meni, malo što za ovo nikoliko dana ne crko od njezina zla. Satirala me bila već u jedan ćošak, pa vidiš kako mi je ova jedna strana što je od nje bila sva posidila od njezina zla!“ — Prodji je se ako Boga znaš! Ostavi je tu gdi je, a ja ću tebe učiniti čestitim što si me izbavio od zle žene.

Gjavo izčupa jednu travku i pruživ je čoviku reče: na ti ovu travu, te je ostavi, a ja igjem pa ću ući u kćer cara. Iz svega će carstva dolaziti likari, popovi i fratrovi, da je liče i mene protiraju, ali ja neću izići dok ti ne dodješ. Ti se načini likar, pa dodji i ti da ju ličiš i samo je nakadi s otom travkom, a ja ću odmah izići, po tom će car tebi dati svoju kćer i uzeće te da caruješ šnjime. Čovik uzme travu, te ju ostavi u torbu, oprost se sa pobratimom i rastanu se. — Posli nikoliko dana pukne glas, da je bolesna careva kći: ušo djavo u nju. Skupe se iz ciloga carstva likari, popovi i fratrovi, ali uzalud ne može niko ništa da učini. Onda čovik uzme torbu sa travom, obisi o vrat i uzme štap u šake pa se uputi u carsku pristolnicu, a tu upravo u careve dvore. Kad dodje u odaje bolesnice vidi mnoge likare kako se izminjavaju; popovi i fratrovi čitaju molitve i gone gjavla, a on jim se ruga i neće iz divojke. Pomoli se i naš čovik, da bi on pokušao goniti gjavla, ali ga ne puštaju unutra. Onda on otidje u kuću samoj carici pa joj javi da je on likar te da ima likovite trave kojom je već iztirao nikoliko djavola. Carica kao svaka mati skoči od radosti i povede čovika s' torbom bolesnici. Kako ga gjavo spazi on mu progovori: Tu si pobratime?!“ „Tu sam“ reče čovik. — „E dobro! a ti čini svoje pa ću ja izići; ali ti više da nisi išo zamnom di se ja skućim, jer neće dobro biti“. Čovik izvadi svoju likariu iz torbe te okadi divojku, gjavo izigje iz nje, a divojka ostane zdrava, kao od matere rođena. Ostali likari kao osramljeni razigjoše se bez traga, a ovoga zagrlje car i carica, kao svoga sina pa ga uvedu u svoje čardake, priobuku ga, i dadu za njegovu jedinicu kćer svoju, a u dar polovinu carstva svoga.

Posli nikoga vrimena ode onaj isti djavo, te udje u kćer još većega cara. Potrću dvorjani širom carstva tražiti joj lika, ali ga ne nagju već dočuju za ličenje kćeri onoga cara, i da je likar sam zet carev. Tada car-otac bolesne divojke napiše knjigu svome komšiji caru i zamoli ga, da mu pošlje onoga likara što je njegovu kćer izličio i da mu bolesnicu izliči. On će mu dati — reče — što zaište. Kad to car javi svome zetu, a zet se siti šta mu je najposlije reko pobratim na rastanku, pa nije smio da idje i počeo se izgovarati, da je on već zabacio ličenje,

niti više umi u to. Ali odpiše onaj car i drugu knjigu, te se vojskom popriti ako mu onaj nebi likara poslao. Na to onaj reče svome zetu da se mora ući u likarije. Kad se carev zet nagje na nevolji spravi se i otigje. Kad dogje carskoj bolesnici a djavo se začudi pa poviče: „A pobratime šta ćeš ti ovde? Ni sam li ja kazo tebi da ti više ne ideš zamnom!“ „E moj pobratime“ progovori carev zet, naravno oni se razgovaraju ali to drugi osim nji dvoice niti čuje niti razumije. — „Ne idjem ja da tiram tebe iz careve kćeri, već te tražim da te pitam šta ćemo sad?! Izišla moja žena iz jame, pa što traži mene, kojekako; ali ona traži tebe što mi je nisi dao izvaditi iz jame!“ „Šta naopako! Izišla tvoja žena!?“ Poviče djavo pa skoči iz careve kćeri i uteče čak u sinje more i više se ne vraća medju ljude.

Turci u Ugarskoj.

(1526—1686.)

Godine 1546. kraljevaio je u Ugarskoj mladjani vladar *Ljudevit II.* On je nosio krunu, a misto njega vladahu njegovi rodjaci i savitnici. Ali u toj vladi nebiše hvale ni sriće, ni po kralja, ni po narod. Savitnici nestarahu se zemljom i narodom, nego su bez brige, u veselju i rasipanju provodili svoje dane. Državna uprava bijaše loša i užasna. Niti je bilo ko da zapovida, nit je bilo ko da sluša.....

Za ovo žalosno stanje Ugarske doznao je hrabri i ratoborni turski car *Sulejman*. On posla svoga poslanika u Budim pod izlikom prijateljstva, u istinu pak, da poslanik prouči stanje Ugarske. Kralj *Ljudevit* i njegovi držali su turskog poslanika za uhodu i kao taka baciše ga u tavicu. Ali na svoju nesriću.

Čim je turski car doznao, da mu je poslanik i virni sluga zatvoren, odluči se na osvetu.

Godine 1526. u proliće stiže glas u Budim, da je turska vojska od 200 hiljada momaka, a sa 300 topova krenula proti Ugarskoj. Na čelu vojske bijaše sam turski car *Sulejman*.

Proti toj ogromnoj sili kralj *Ljudevit* jedva mogaše u svojoj razuzdanoj državi 25.000 vojnika sakupiti. Niti ugarsko plemstvo, niti inozemstvo neodazvaše se ozbiljno kraljevu pozivu. Jedino rim—papa pošalje u pomoć 50.000 dukata. Glavnoga vezirstva primi se kalački arcibiskup **Pajo Tomoria.**

Medjutim su Turci sve većma napridovali. Lipnja miseca osvoje

Biograd, a srpnja miseca zauzmu Varadin i ostale sremske gradove. Kralj Ljudevit i arcibiskup Tomoria sa 25.000 vojnika namistiše se kod Muhača, kamo je kroz nekoliko dana i car Sulejman sa svojom velikom silom prispio. Ban *Krsto Frankopan* pošao je kralju u pomoć iz Hrvatske, a *Ivan Zapolja* iz Erdelja; ali dok ovi nedodjoše, udare kršćani 29. kolovoza na Turke i stadoše hrabro i viteški Turce sići i pustiti. Nu jače selo od svatova. Silni Turci opkoliše kršćansku vojsku i hametom potuku momce do jednoga. Samo kralj mogaše uteći sa bojišta; ali bižeć od Turaka strovali se s konjom zajedno u potok Cele i poginu. Od ovoga dana započimlje se turski upliv i zulumčarenje u Ugarskoj, premako Sulejman još sada nije mislio, ni hotio Ugarsku osvojiti, nego samo poniziti i opustiti.

Posli muhačke bitke dodje Sulejman sa svojom vojskom čak do Budima. I buduće je Budim i Peštu opustio, pridade grad i gospodstvo erdeljskom vojvodi Ivanu Zapolji, koji mu u to ime godišnji danak obećашe.

Sada nastadoše mutna i nesigurna vrimena; nemiri, razpre i buna radi pristolja. Zapolja sa svojim pristašama, a uz zaštitu turskoga cara Sulejmana, živo nastojaše ugarsku krunu za se osigurati; a drugi dio Magjara jatio se oko austrijskoga kneza **Ferdinanda**, brata udove kraljice Marije, i htide njega kraljem proglasiti. Jednom ričju posle muhačke bitke nebiše pravoga i ozbiljnoga gospodara nad Ugarskom. Ako je kogod bio slobodan, mogao je sebi po volji okružiti komad zemlje, kupiti vojsku i zauzimati gradove.

Tako se iznenada pojavi god. 1536-te car **Ivan**, poznati dvorjanik Zapoljin. I car Ivan na obranu svete vire kupi sebi vojsku. On bijaše hrabar i pripoznat junak i njegovi ga osobito poštivahu, dapače mlogi ga i svecem proglasiše. Za malo vrime moć mu tako naraste i razglasi se, da je svatko morao računati šnjime, ko je želio ugarske krune dočepati se. Zapolja na tokajski sabor, di ga njegovi pristaše kraljem proglasiše, — pozivlje i cara Ivana. Ivan ode sa 10 svojih u Tokaj i pokloni se Zapolji i obeća mu pomoć. Zapolja primi cara Ivana rado, jer ga mišljaše upotribiti proti Ferdinandu, nagradi ga obilno i pošalje ga u Bačku, da tamo slobodno vlada. Tu je on god. 1526. u jesen sa svojim rackim narodom plodnu zemlju uživao. Već u ovo vrime počimahu dolaziti *Raci* (**Bunjevci i Srbi**) iz Turske pod okrilje cara Ivana. I na krunisanje Zapoljino u Stolni Biograd studena 11. šalje car Ivan svoje poslanike i darove.

Ivan car imaše **12.000 vojnika** i proglasi sebe carem, Za stalno misto izabere **Subaticu**. Od njegova grada, dvora napraviše kasnije Turci dža-

miju, a od ove postane iza turskih vrimena današnji manastir. U jednom odilenju toga manastira, u godini posli 1686. bijaše kula, kaštel bunjevačkih delija **Kaića** i **Sučića**.

Dogovaranje i bratimljenje Zapolje i cara Ivana, Ferdinand nije mogao mirnom dušom gledati. Godine 1527. dodje u Ugarsku, i osvoji Budim i dade se u stolnom Biogradu okruniti i kraljem proglasiti. I Ferdinand pozivlje pod svoje okrilje cara Ivana i obeća mu, da će ga pripoznati gospodarom onih zemalja, koje Ivan posle muhačke bitke od Turaka obrani i sačuva. Car Ivan primi ponudu Ferdinanda i stade zamiravati škrtcu Zapolji, što mu nikad nikakve milošće neposlaše. Za veću sramotu pošalje on Zapolji 1000 dukata u poklon. Zapolja krene vojsku proti nezahvalnome Ivanu, ali hrabra Ivanova četa nadvlada kraljevsku vojsku i povija je čak do Erdelja. God. 1527. lipnja miseca šalje Zapolja drugu vojnu proti Ivanu; u ovim bitkama slabo je služila srića Ivana, buduće su mu pišaci grdno nastradali. Miseca srpnja navali Zapolja i po treći put na cara Ivana i blizu Segedina potuče mu vojsku. Sam Ivan jedva uteče u Segedin, di ga jedan prostak iznenada iz puške ubie.

Sad šalje Zapolja svoga poslanika u Carigrad, da dadu tužbu proti Ferdinandu. Car Sulejman primi poruku Zapoljinu rado i god. 1529. krene silnu vojsku proti Ferdinandu. Čim je Ferdinand ugledao Turke, ostavi Budim i ode u Nimačku. Sulejman vrlo malim trudom zauzme Budim i s krunom zajedno prida svome šticieniku Zapolji; a on sa svojom vojskom robeć i paleć povrati se u Tursku.

God. 1532. pokuša Ferdinand opet grad Budim obsidati a sultanu obeća 100 hiljada dukata godišnjega danka, ako napusti Zapolju. Ali Sulejman ne samo da neprimi ponudu, nego brzo krene blizo 300 hiljada momaka proti Beču. Nu srića ga ovaj put slabo posluži. U gradu Kiseku junak **Nikola Jurišić** hrabro dočeka Turke i svaku njihovu navalu vitežki odbije. Pune tri nedilje dana jurišao je Sulejman na grad, ali brez svake fajde. Sulejman da svoju sramotu ublaži, zaželi od Jurišića, da bi dozvolio samo jedan turski barjak na grad izmetnuti dati, u kojem slučaju bi se Turci okanili obsade. Jurišić, pogledom na svoju malenu a izmučenu četnu, izpuni želju carevu, na što Turci odoše izpod grada. U Beču se za to vrime silna kršćanska vojska izkupila; što kad čuje Sulejman, krene svojom vojskom priko Slavonije u Carigrad.

Omrznio Zapolja na tursko prijateljstvo; a Ferdinandu dosadilo vojevati s Turkom, zato god. 1538. sklope u Velikom Varadinu mir, po kojem su zajednički kraljevali u Ugarskoj.

God. 1539. oženi se Zapolja sa Izabelom, kćerju poljskoga kralja a već slideće godine satrven od silnih briga i nevolja umre u Erdelju.

Iste godine još za života Zapolje porodi Izabela muško dite, izčekivanoga kraljevića. Posle smrti Zapolje Ferdinand nehtide mladoga Zapolju kraljem pripoznati i krene vojsku proti Budimu. Ali čuvši to car Sulejman, koga je Zapolja na čas smrti svoje za prijateljstvo zamolio, — krene 100.000 momaka proti Ferdinandu. Iza kratke al krvave borbe, odvijaše Turci Ferdinandovu vojsku, te zauzmu svu okolicu Budimsku. Medjutim dodje i sam Sulejman pod Budim. To bijaše god. 1541. kolovoza 28. Ali u gradu sve je tužno i neveselo. Nitko se nije dobru nadao. Sada šalje Sultan skupocine darove u grad kraljici Izabeli, kraljeviću Zapolji i kraljevskim savitnicima i pozdravlja ih, da želi mladoga kraljevića viditi. U gradu prime radosno darove, al se od Sultanove želje svi uplašiše. Cilu noć su razpravljali, što da čine? Znali su da im je i život i grad u Sultanovoj ruci; zato sutra dan u sjajno odilo obuku mladoga kraljevića i na zlatnoj kočiji pošalju ga turskom caru Sulejmanu. Na tom tužnom putu pratiše kraljevića biskup Gjuro Utješenić, Petrović, Verbőczy, Valentin Terek, Podmaniczki i Markoš. Dok je Sultan kraljevića milovao i savitnike razpitkivao, udjoše Turci kroz otvorenu kapiu u grad i pozovu magjarske vojnike, da polože oružje. Medjutim pošalje Sulejman kraljevića materi Izabeli s porukom: da se seli iz grada u Erdely. I buduć ona nije kadra Budim i cilu Ugarsku od Ferdinanda obraniti, Turci će to sačuvati dok kraljević Zapolja nenaraste. I tako bez prolivanja krvi zauzmu Turci grad, a tužna kraljica i kraljević sa svojom razoružanom vojskom na vike rastanuše se od Budimskoga pristolja i života. Jedan turski vojskovogja — poturica — Magjar — ovo reče oružje polagajućim Magjarima: „Megérdemlitek a szolgaságot, mert emberetek is, pénzetek is, fegyveretek is van, de szivetek, karotok nines a hadakozáshoz“.

Rujna 2. Sulejman je sidio na magjarskom pristolju, u crkvi misto Isusa Allah se je zazivao, a na tornju je polumiseć blistao.

Sada nastadoše prava turska vrimena. I premako Turčin osvojenjem Budima nije i ostale gradove zauzeo, ipak je sve od sultana i njegovih paša zavisilo. Kraljevci su imali nikoje gradove u zapadnoj Ugarskoj, u Erdelju vojvode vladahu, a u sridnjoj Ugarskoj je Turčin bio nastanjen; ali mir ili rat je jedino od Turčina zavisio. Misto sultana turske paše su zapovidale s gradovima. Od vrimena do vrimena dolazahu turske čete iz Carigrada ili iz ratobornosti, ili iz osvete, ili od kojega erdeljskoga vojvode pozvani. Sve je to bilo na veliku nesriću kršćanskoga puka, koji nije smio ni pisnuti od Turčina. Život, poštenje, hrana, žetva, trgovina, sve je to bilo u turskoj ruci. Kršćanin je orao i sijao, muke podnosio, a Turčin je uživao i zapovidao.

Osobito je nastradala Ugarska god. 1551. kada je Ahmed paša sa 150.000 vojske cilo priko tisje opustio i slavodobitno dopro čak do Egera. Ali je tu Turke loša srića snašla. Grad je branio junak *Stipan Dobo* sa 1800 vitezova. Turci su 38 dana jurišali na grad, al uzaludno. Zato puno osramoćeni okaniše se opsidanja.

God. 1566, sam turski car sultan Sulejman u 57. godini dobe svoje krene 200.000 momaka sa 300 topova proti Sigetu gradu, da se osveti *Nikoli Šubiću Zrinjskom*. Na čelu turske vojske bijaše poturica *Mehmed Sokolović*, a grad je branio ban Nikola Zrinjski. Turci su mi-sec dana pucali i jurišali na grad; a ban videći da se ogromnoj turskoj sili odoliti ne može, zagrne svoju najlipšu dolamu i metne u džep 100 dukata veleć: ko ukopa Zrinovića bana, neka nosi sto zlatnih dukata; zatim stade prid sakupljenu četvu, izvuče iz korica svoju dragocinu sablju te reče:

„Mili Bože na daru ti hvala,
Kad dočekah i ovoga danka.
Da ja vidih ovliko junaka
Pohoditi Zrinovića bana.
Sto sam Bože od tebe prosio,
Sada vidim, da sam izprosio;
Blagoslovi svitlu sablju moju,
Da osvefim svetu viru tvoju.“
Pak je svojoj vojsci besidio:
„Poslušajte mila braćo moja!
Turci nami barut upališe,
Svu zairu u lagum digoš;e;
Od crnoga praha pocrnismo
Od živoga ognja izgorismo,

A neće nam dodra pomoć doći,
Od cesara Maksimilijuna.
Obranit se Turkom ne možemo,
Da vitežko dilo učinemo.
Lipše nam je slavno poginuti,
Nego živim upasti u Turke.
Gole će nas po vojsci voditi,
Pak najposle nemilo derati.
Umrit ćemo kano mučenici,
Od slavnoga naroda vojnici,
S golim sabljam u desnici ruci,
Al će platit i nevirni Turci.
Ali prie neg što izginemo,
Hodte braćo, da se zagrlimo“.

Zatim dade Zrinović otvoriti vrata od grada i izpali poslidnji top, te kršćani ko lavi oboriše se na dušmane; ali silni Turci nadvladaju i utamanu junačku, ali malenu četvu. Branitelji Sigeta grada padoše do jednoga; ali zauzeće grada ne doživi ni sam car Sulejman, jer ga smrt u šatoru snagje.

God. 1681. kralj Leopold nastojao je oko toga, da Ugarsku, koja je zbog ustaških četa i turskoga zulumčarenja silno pripatila,—umiri. U tu svrhu sazvaio je u Požun sabor, a i sultana je nastojao na pomirenje sklonuti. Ali Tekelia na čelu ustaške čete, a potpomagan od Turčina, ne htide se pokoriti. Dapače god. 1683. šalje sulian velikoga vezira **Kara Mustafu** proti Leopoldu. Za malo osvoji Kara Mustafa sve gradove do Beča. Ali u Beču ga izneviri srića. Sjedinjena kršćanska vojska, pod

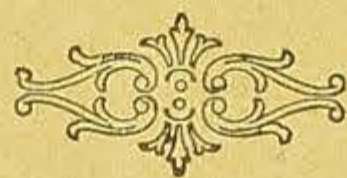
vodstvom kralja poljskog **Sobieskog** i kneza **Karla Lotarinžkog** potuče 60 hiljada Turaka i sam Kara Mustafa jedva uteče do Budima. Čuvši to sultan, razljuti se silno i pogubiti dade velikoga vezira Kara Mustafu, a saveznika Tekeliu odnese u Carigrad.

God. 1686. kršć. vojske nastave svoje srićno vojevanje i opkoliše Budim. U gradu je bio Abdi paša sa 16.000 vitezova, a sultan mu posla u pomoć 80.000 momaka. Ali sjedinjene kršć. vojske pod vojvodstvom kneza Karla Lotarinžkog, iza 2¹/₂ misečne borbe nadvladaju Turke i osvoje Budim grad. U toj borbi poginu i sam zapovidnik Abdi paša i skoro svi njegovi vitezovi. Ovim časom nestade turskoga gospodstva u Budimu.

God. 1687. knez *Maksimilijan* bavarski osvoji prikodunavske gradove od Turaka, a vojvoda *Ljudevit* iz priko tisja izgoni Turke. Samo je još Banat bio pod Turčinom. I sad još jedanput i poslidnji put krene *Mustafa* sultan silnu vojsku u Ugarsku. Ali kod Sente baš kad su Turci Tisu prilazili, navale kršćani pod vojvodstvom kneza **Eugena** od Savoje na Turke i potuku ih. U tom boju poginulo je 30.000 Turaka, a i sam sultan Mustafa jedva uteče, ostaviv za sobom skupocini carski šator, srebrno i zlatno posugje, mlogo baruta, topova, oružja i marve.....

Sada je Turčin sasvim iznemogao i osiromašio. Nestalo mu vojnika i novaca; nitko ga se više ne boji. Osim *Armenaca* svi su se ostali kršć. narodi oslobodili turskoga jarma i zuluma. I danas je samo to pitanje i govor medju evropejskim vladarima: kako da se razdili tursko carstvo? i čiji da bude Carigrad? Kad do potpuna sporazuma dogje, onda će potavnuti turski polumisec, a zasjati će sunce slobode izmučenoj raji na sve strane.

M. Mandić.

Arbanaške nošnje i oružje.

Arbanasi su jedan hrabar i živ narod na južnom Balkanu u Albaniji. Ima ji u evropskoj Turskoj 1.500000, u Grčkoj 200000, u Talijanskoj 80000, nešto malo i u Slavoniji. Oni sami sebe zovu *Skipetari* „gorjani“, a Turci ji zovu Arnauti. Oni su potomci starih Ilira, a jezik jim pomišan od starih latinskih, grčkih, slavenskih i turskih riči. Narod je visoka uzrasta, širokih prsiju, jakih mišica, živih očiju, kratke lubanje i crne kose. Maleni narod ali je mnogo krvi lijo i mnoge junake rodio kao *Jurja Kastriotića*, Skenderbega. — Na granici izmedju kršćanstva i Muhamedanstva vazda je u oružju živio. Otud u njeg zna-

menita oružja: buzdovana, pušaka, špada, noževa i mnogi bodeža. Uz sve to ženskinje jim lipo obradivahu ženske kućanske poslove, šav i vezivo kako to njeva nošnja na našoj slici prikazuje.

ARBANAŠKE NOŠNJE.

SVATOVİ.

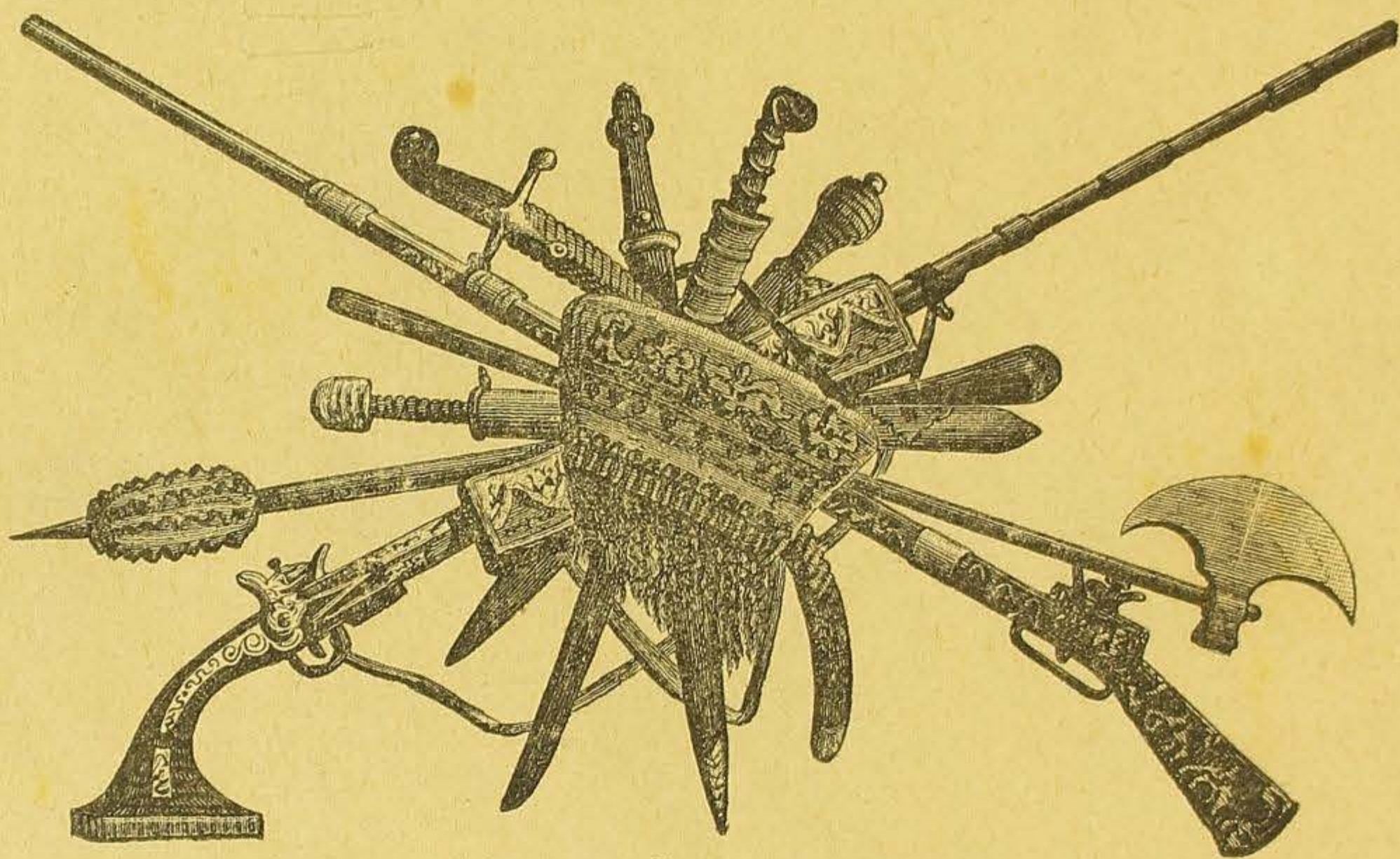
Sad će babo svog sina da ženi,
Pa suprug i on ovako veli:
„De pozovi, ženo, rakijare
Pa nek traže nama gdigod snaje,
Slugo, hvataj konje od mejdana,
Rakiju će spremić sada nana;
Ona će reć kuda da je nose,
Kuju curu za snaju joj prose!“

Rakijare rakiju ponesu,
Dobri konji skačedu sve krešu,

Rakijare u šarage sile,
Opravljene u ruvo od svile;
Marame jim zlatom opšivene,
Izgledaju kao izmišljene.
U nedilju oko četir sata,
Stala kola prid avlinska vrata,
Prid dvorove dičnog gazde Jose,
Hoće da mu divojku zaprose;
Za jedinka bunjevačkog sina,
Ime mu je gazdački Andrija.
Kad su stale prid bogate dvore,

Zamoliše da jim se otvore ;
 Lipa Mara kapiju otvori
 I pozove rakijare doli.
 „Hvaljen Isus, dragi domaćine,
 Mi dodjosmo iz kuće prijine,
 Koja vama šalje ovog dara,
 Ako vam je za udaju Mara“.
 A domaćin njima' vako reče :
 „Starije je jutro nego večē,
 Sutra će vam poruka da stigne
 Ako Mara vaša biti htidne“
 „Ded da vidim šta ste mi doneli“

„Dakle, prijō, ovo će ostati ;
 Sutra ćete na znanje nam dati,
 Cinite-l nas za pretelje prave ;
 A i ti se pridomisli, Mare!“ —
 Kad sutra dan oko deset sati,
 Lupa prija na avlinski vrati :
 „Hoće-l kera, ima-l koga živa ?“
 „Ko je, Bože, neigje-l nam prija ?
 „Hvaljen Isus, srićan dan vam bio!“
 „Uvik hvaljen . . . Bog te dono prijō!“
 „Pozdravlja vas babo a i nana
 Udat će se jedinica Mara,“

ARBANAŠKO ORUŽJE.

Domaćica stara' vako veli. —
 A kad oni kutiju otvore,
 Zasjaše se domaćinsko dvore ;
 U kutiji marama od svile,
 Kakve nema ni u bele vile ;
 Na marami trepti zlatna grana,
 Što je vezla gjuvegina nana,
 I u njojzi jabuka zelena,
 Od dukata postade šarena,
 Kojuno je babo nakitio,
 Kad je sina ženiti smislio.

Sad svekrva prijō vako reče :
 „Ako Bog da, nedilju u večē,
 Otić ćemo da vas pohodimo
 I da našu divojku vidimo.“ —

U nedilju oko devet sati,
 Divojačkom dvoru stižu svati ;
 Čim sigjoše, svekar vako reče :
 „Hvaljen Isus i dobro vam večē“
 „Uvik hvaljen, sidjite nam doli,
 Ponda ajdmo u dvorove gori“.

Divojka ji u ruke celiva,
 Svekar babo bogato dariva.
 — „E-l ste radi, pretelju, gostima?“
 — „Kako nebi? Navike dobrima!“
 Onda pretelj izvadi bočicu,
 Na pretelja izrekne zdravicu;
 Pretelj primi, okusi rakije
 Pak bočicu dodaje do prije.
 — „Dobro zdravlje, moja mila prijо,
 Dao Bog, da, srićan rad nam bio“.
 — I ja želim od dragoga Boga,
 Nek nam bude medju dicom sloga,
 Srićni bili, nas dobro slušali
 A do smrti bunjevci ostali!
 Izvolite dakle posidati
 Ponda ćemo malo večerati,
 Za večerom koju čašu vina...
 Živila nam naša bunjevština!“
 Pretelji se srićno udešišе,
 Uru Maru srićno i zapiše...
 Pa će dati rodbini na znanje,
 Koji dan će biti rukovanje,
 Tri nedilje nije prošlo tome,
 Svatovi se kupe svaki svome.
 Svekar babo kupi što je svoje,
 Pretelj Josо sakuplja njegove.
 Posle podne oko četir sata,
 Dogjoše ti do dvi stotin' svata,
 Tamburaši sviraju, pivaju;
 Cure, momci uz gajde igraju.
 Kad jedared svekar babo reče:
 „Dragi svati, igje bliže večе,
 Svaki svoje konje pohvatajte,
 Ponda гости na kola sidajte...
 Mislim, da vam svim dato na znanje,
 Da večeras bit će rukovanje;
 Ajdmo složno svi da se krenemo,
 Našu Maru mi da pohodimo“.
 Kad stigoše u dvor divojački
 Svud se piva pravo bunjevački,

Otvorena kapija i vrata
 Puni dvori svatica i svata.
 Domaćin ji sve radosno primi,
 I s mistom se za sve svate brini.
 „Srićno došli veseli i živi,
 Mož' bunjevac da se svama divi“.
 Izljubi ji redom cura Mara
 A oni njoj daju lipog dara;
 A zatim se igra odpočela,
 Dok večera nije se donela.
 Stolovi se sa jilom nakite.
 „Večerati гости izvolite!
 Svaćeg dosta, hvala Bogu ima“...
 Tako veli domaćin gostima.
 Kad se гости malko prihvatiše,
 O vinćanju oni se dojmiše,
 Kad će svati doć rad svoga dara,
 Rad svog dara, to je cura Mara.
 Njima veli sad Marina nana:
 „Prije nemož' biti ni divana,
 Dok nespemim njezine dolafe
 Ja nemogu dotle primit svate,
 Pol godine valja njeno šiti,
 Nemože se prije zgotoviti;
 Tako posli pol godine dana,
 Moć će svadba da bude pozvana“.
 Te se oni lipo udesišе,
 Dan vinćanja oni utvrdišе,
 Pa odoše kući svi veseli,
 Valja čekat blažene jeseni...
 Marin babo reče svatovima:
 „Ako Bog da do novoga vina,
 Pa se mogli svi zdravi sastati,
 Vidit ćemo, za koga su svati“.
 Rukovanje vako se svršilo,
 Zadosta se igralo, napilo,
 Veselo je i odviše bilo
 I tako se srićno završilo.
 Sad divojku jako opravljaju,
 Nediljom je istom pohagjaju;*)

*) S' momačke strane. U.

Gologlavu u crkvu je vode,
 Taj je nauk od starine ovde.
 A kad bude blažene jeseni,
 Tad će svekar da se proveseli
 I pozove društvo gjuvegije,
 Koji će du bit mustulundžije.
 To je dika svekrova velika,
 Kad pošalje deset konjanika
 Sve od naših momačkih prvaka.
 A majka ji lipo nakitila,
 Divojačkom dvoru opremila,
 Divojka ji nakiti bogato,
 Svi ti treptu kao pravo zlato.
 Nakićeni odu kupit svate,
 Koje njim je reko svekar tate.
 Pa kad stignu u dvor kojeg svata,
 Prid njima se otvaraju vrata:
 „Stari lipo šalju vam pozdrave,
 Da dogjete sutra u svatove,
 Velika je želja i to domaćina,
 Da lip broj nas igje rad haljina...
 Dakle tako oko sedam sati,
 Na večeru sve će vas čekati“.
 I kada se svati izkupili,
 Lipo svoja kola opremili,
 U momačkom dvoru je milina,
 Sada će se poći rad haljina.
 Svi pivaju, jako se vesele,
 Marine će haljine da sele.
 Kad su stigli u Marine dvore,
 „Hvaljen Isus“ najpre se nazove,
 „Uvik hvaljen“ domaćin odvrati,
 „Izvolite doli sići svati!“
 A Mara ji dočeka na vrati
 I redom ji stala celivati;
 A oni je redom darivaju
 Pak ruva se njezinog hlaćaju;
 Ali Mara suze lije jako:
 „A moj babo i primila majko,
 Izteklo je meni ovde vrime,

Počimaju iznosit haljine!“
 Tu je hajka, igra se i piva,
 Ali plače rodbina Marina.
 A momkova, ona se veseli,
 I Mara će sutra da odseli.
 Kad su ruvo na kola složili,
 Koju čašu vina nazdravili,
 Tad sidoše svi na svoja kola,
 Pivajući odoše iz dvora...
 Kad su stigli u momačko dvore
 Tu skidaju sve haljine dole;
 Silno ruho, pribrojiti nemože,
 Kad ga skupi, milostivi Bože!
 Svekrva je ruvo prigledala,
 Ženskariju sebi je prizvala
 „Vidte, druge, šta j' donela dara
 Nama naša lipa snaja Mara.
 Svekru babi košulja čončana,
 Nema takve ni u samog kralja;
 A svekrvi marama na grane,
 Sa nadpisom: „Živila nam, nane!“
 I rodbina dobila je dara,
 Što je šila sama cura Mara.
 Pa kada se sve skinulo doli,
 Bogata se večera zgotovi,
 A posli tog gosti se razigju
 Da u jutro zdraviji izigju.
 Valja tilu odpočinka dati,
 Da se sutra mož bolje igrati.
 I takva je jedna družba bila
 Koja nije spavat ići htela,
 Već su pili mahom bez pristanka,
 Od večera pa do bila danka.

Kad ujutro oko deset sati
 Ali opet stižu lipi svati,
 Cio dvor se kola napunio,
 A sokak se uzduž nakupio;
 Tu su svate lipo nakitili,
 Pri polazku malo nazdravili...

Kad je prošlo već jedanaest sati,
Posidali svi kićeni svati,
Konjanici pojašili gori,
Banda svira, cio grad se ori.
Majka svoga Andriju celiva,
Svetom vodom sinka blagosiva :
Zbogom, sinko, sve moje uzdanje,
Bog do, srićno bilo ti vinčanje“.
Kad su stigli divojačke dvore,
Konjanici posilaze dole,
Sigje dole i stara svatica,
Da na glavu meće Mari vinca.
Ovo ti je svekrva poslala,
Za vinčanje ovog lipog dara,
Te majkino ruvo doli svuci,
Njeno svuci, svekrovo obući...
Ponda ajdmo, al nemoj plakati,
Bog će dati pa će dobro biti!“
Za ruke Maru uhvatiše,
Nuz starog je svata postaviše.
Lipo svati bliže crkvi odu,
Al velika žalost je u rodu...
Majka plače, Maru blagosiva
„Da si srićna moja ćerko bila!“
Upored se krenu silni svati
A više ji vrsti svirka prati...
Konjanici oni naprid odu
Pa za sobom cile svate vodu.
Prva kola: s kumom gjuvegija,
Sidi momak ko kakva delija,
Za njim nose konji starog svata,
Nuz njegov sidi divojka udata,
Okolo svoje spusti tužno doli,
Za majkom je srce jako boli ;
A kad svati do crkve stigoše,
Oni skupa svi dole sigjoše.
Ode kum da plati svadbarinu,
Po zakonu on položi cinu,
A gospodin primi svadbarinu,
Ode crkvi, obuče haljinu,

Pa Andriju s' Marom blagosovi,
Jedno drugo da do smrti voli,
Svi svati se pomoliše Bogu,
Da na mlade spusti svetu slogu,
I na kola zatim posidoše,
Natrag majki Maru odvedoše...
Kad su stigli u Marine dvore,
Majka Maru dočekiva dole ;
Četir jenge daju uz nju svati,
Koje posla gjuvegina mati...
Sada pretelj svatovima veli,
Šta on od nji svejednako želi :
Tri staćeće valja ostaviti,
Jer drugčije neće dobro biti...
Tu se traže sve ljudi prifini,
Nasdravljaju ko kakvi Latini,
Koji znadu popit bure vina,
Iz budžaka od devet godina...
Kad su sišli tri delije doli,
Svaki na nji pogledati voli,
Už nji daju još dva tamburaša,
Da njim bude veselija snaša.
Sad će svati dvoru polaziti,
Staćeće će onde ostaviti
„Zbogom sada, srićno ostanite,
Za Maru se našu vi brinite!“

„Ajte gosti, za stol posidajte,
Tamburaši jednu posvirajte,
A gajdaš će zasvirati kolo,
Nek ga mladež zavede oholo,
Prije čorbe valja se napiti,
Staćelama žegju zagasiti“...
U dušak se pije čaša vina,
A u zdravlje našim staćelima.
Staćeće su peškire dobili,
Okolo vrata svog ji posavili ;
Tako piju, milostivni Bože,
Ko da nisu od čovičje kože...
Užina se lipo završila,

Svakojake vrsti biše jila,
Al staćele ruše vino jako,
Kanda će jim biti naopako.
Kod dvora je momačkog veselje,
Samo nema svekrvine želje,
A želja je divojka kićena,
Doveće će biti dovedena.
Divojku su svati oblazili,
Na nju i na staćele pazili,
Da ji neće kojeg god nestati,
Pa bi mogli onda plakat svati.
Triput su ji mlagji pohodili
I s divojkom kolo zavodili . . .
A stariji s vinom nazdravljali.
Četir sata oni su čekali . . .
Kad je bilo oko četir sata,
Al se skupi veliki broj svata,
Zasviraše gajde i tambure,
Zapivaše momci a i cure,
Konjanici na konje pojaše,
A ostali na kola sidiše ;
Tu je svirke jako lipe bilo,
Ko ji čuo, taj ji slušo mило.
Rad divojke svati se kreniše
Konjanici naprid pojašiše,
A čim četir sata istom prodje,
Divojačkom dvoru svadba dodje,
Svatica je stara sišla doli,
Curu Maru vodi kolma gori ;
Ona žali iz sveg glasa jako
„Zbogom ostaj moja mila majko“
Sva rodbina nju je izljubila
Žalosno se šnjome rastavila
„Srićno hodi, Bog te blagosovi“ . . .
Stari svat je prima kolma gori,
Svat sa kola lipo njojzi piva :
„Neplač Maro, da srićna mi bila,
Neplač, neplač, neideš u groblje,
Već ti ideš u momačke dvore!“
A jedan je vako izpivavo,

Curu Maru na plač natiravo :
— „Izvedi brate, selu za ruke,
Nećeš je, neboj se, dati prid ajduke
— „Ja bih je dao, al mi je žao!“
— „Kad ti je žao, šta si je dao?“
— „Ja nisam znao, da je to žao
Da sam to znao, nebih je dao!“
Tu se s bocom kola pohagjaju.
Na pretelje jako nazdravljaju.
Dva staćele popeli se gore
A trećega skoro da toware.
Pak se krenu bogati svatovi,
Maru prati rodbina na koli,
U dva reda nju rogjaci prate,
Do nje sidi dićni stari svate.
Divojku su lipo provozali.
I kada su blizu dvora bili,
Konjanik je na konju odkaso,
Muško dite prid Maru izneo.
Mara dite lipo j' darivala,
U malo ga lice celivala.
Mali Dujo plaćuć primi dara,
Nij' poznata njemu snaša Mara.
Maru njena rodbina doprati,
Pa se spraga svojoj kući vrati.
A svatovi s divojkom stigoše,
U dvorište srićno utiraše,
Stari svat se poče marvašiti,
Pa na jednom točku okretati.
Veli svekru, neda njemu snaje,
Svekar njemu sto forinti daje.
Tri puta su okrenuli konji,
Kad jedanput stanu prid dvorovi,
Stari svat će snaju svekru dati,
Svekar mora snaju da izplati,
Svekar novac starom svatu daje,
A stari svat Mari ga pridaje,
Mara primi dobiveni novac,
A kolima nosu prid nju stolac,
Po njemu se sigje doli ona,

A prima je svekar i svekrova,
 A ona nji u ruke celiva,
 Svekar babo bogato dariva,
 A svekrva ljubi je u lice:
 „Bog te dono mila mi snašice“.
 Odmah Maru u sobu uvode:
 „Ajde sinko, ti ćeš živit ovde“.
 Unutar je starija rodbina
 A ona ji u ruke celiva;
 Oni njojzi lipog dara daju,
 Srebrnjake i bange pružaju.
 Tu se svati u dvore spremiše,
 Divna mladež igre se hlatiše,
 Pa zapleće još i svekar babo,
 Dobio je snaju, pa mu drago.
 Kad večeru na stole metiše,
 Svaki svoga mista uhvatiše,
 Lipo banda počela da svira,
 Piva, svira, kum se paradira.
 Pa ovako kumu zapivaše,
 Koju pismu svi baš saslušашe:
 „Volim kuma nek bila goluba,
 Golub biti pa će odletiti
 A s kumom ću rujno vino piti,
 Vino piti pa se veseliti“.
 Sad svekrva dili redom dara,
 Svakom svoje, što j' donela Mara.
 Svaki svojeg lipog dara prima
 Al bogatim novcem izplaćiva.
 Na kuma se piju trojanice
 A u zdravlje kuma i kumice;
 A kum pije u zdravlje gostiju
 „Zdravo, braćo! U zdravlje Vam
 [sviju.“
 Stari svat jim zapovidi koju,
 „Popivajte onu staru moju:
 Inam kuma ko bela goluba,
 Starog svata ko na rajju vrata,
 Stari svat je ogledalo naše,
 On je dono nama lipe snaše“...

Staćele se jako pokripili
 I peškire svoje pogubili;
 Jedan spava, drugog boli glava,
 Treći gleda kao bela lala.
 Tu svatovi lipo večeraše,
 Pa posli nje kola zaigraše,
 Vesele se, pretelje čekaju,
 Rodbina će pohoditi snaju...
 Stiže veče oko deset sati,
 Al evo ti podjana na vrati;
 Rodbina je Maru pohodila
 A ona ji redom izljubila,
 Oni njojzi lipog dara daju
 A pretelji rado ji primaju,
 U pročelje sve goste sidaju,
 Trojanice na nji nazdravljaju.
 Svekrva ji lipo pogostila,
 Svake vrsti jila jim donela;
 A svekar jim nosi dobrog vina,
 Nek se znade ko oženi sina...
 I poče se potenane piti,
 Jedan drugog možbit će izliti...
 A domaćin vuče rujna vina
 Pa nazdravlja u zdravlje gostima.
 Tu se pilo do pol tavnne noći.
 Kad jedanput pretelji će poći...
 „Zbogom ostaj naša Mare mila“,
 A ona ji opet izljubila,
 Domaćin ji iz dvora izprati,
 Pivajući odu kući svati.
 Tamburaši šaranca sviraju,
 Bunjevačke pisme jim pivaju,
 „Tavna noći il svani il progji:
 Il te neću čekat dalje mlada,
 Odneće me kakav iznenada...“
 Kad su gosti stigli gazdi Josi,
 On njim opet rujna vina nosi:
 „Pijte gosti, dok dan neosvane
 I dok sunce na nas neograne“...

I kod svekra vesele se zdravo,
 Sad je bandi deseticu dao
 „Svirajte mi deset tamburaša,
 Ma pišice išo sa salaša“...
 Oni njemu lipo zasviraše
 I ovaku pismu zapivaše:
 „Domaćine od ovoga dvora,
 Živila ti domaćinca tvoja,
 Koja nama rujnog vina daje,
 Vina daje, goste pripoznaje“...
 Zora puca a kum vako veli,
 Da on jedno od svatova želi...
 I pozove sve kićene svate
 Da ga kući njegovoj sad prate;
 Kumu neće niko pokvariti,
 Kako hoće tako mora biti;
 „Mladoženjo a i nova mlada
 Obadvoje samnom ajdte sada!“
 Kuma s kumom odpratiše kući
 Ali i tu valja teret vući,
 Triba piti, tako sad kum veli,
 Ko je došo, taj nek se veseli.
 Tu se svati opet prihvatiše,
 Rujnim vinom svoj ručak zališe,
 Rado kuma svoje goste dvori,
 Banda s' dreči kan da kuća gori.
 Kad jedanput odu svati kući
 A kuma će domaćica svući...
 „Ajde kume, izišlo ti vrime
 Evo sunce sada će da sine“...

Svati odu u svekrovo dvore,
 Svekrva ji zove u dvor gore,
 Neće gosti nego kući odu,
 Dosta je već bilo i u rodu...
 Kojem dosta, ima kojem nije,
 Već iznova hlaća se da pije...
 Te u jutru oko deset sati,
 Mladež opet konje će hvatati,
 Valja snaji kuma pohoditi
 I na trudbi njemu zahvaliti.
 Kumu, kumi ruku poljubila

A kuma je dukatom dariva.
 Ponda zatim starom svatu odu
 I po bližem gjuvegijnom rodu.
 Kada su ji redom pohodili,
 Svekru babi lipo se vratili,
 Onaj cio dan su se pratili
 I sutra dan malo nastavili,
 Gdi koji su tri dana držali,
 Rujnim vinom vikom nazdravljali...
 Svi se svati jako provesele,
 Domaćinu svom ovako vele:
 „Zbogom ostaj domaćine mili,
 Valjda smo ti dobri gosti bili,
 Nismo baš svi junaci ostali,
 Ima koji su se i ukrali...“
 A domaćin njima vako reče:
 „Ostanite danas do doveče,
 Pa ću načet jedan ardov vina,
 Koji leži od dvanajst godina,
 Da pijemo, da se veselimo,
 Da mladencem sriću zaželimo“.
 Ali svati neće da ostaju,
 Već se svojoj kući opravljaju.
 „Domaćine, mi vako velimo,
 Od Boga njim sto srića želimo;
 Dica nek ti budu virni Bogu
 A i našem bunjevačkom rodu.
 Sokolova mlogo odhranili,
 Bunjevštini na korist živili,
 Roditelje svoje poštivali,
 Unuci vas Bog do upamtili...
 Eto svekre, ovo j' naša želja,
 Posli ovog velikog veselja...“

Pa svi gosti svojoj kući odu...
 Vako biva u našem rodu,
 U velikom gradu Subatici,
 Gdi stanuju većinom Bunjevci.
 Plemena su oni slavne grane,
 Virna dica bunjevačke nane.
 Vaka svadba u nji samo biva,
 Ko što pisnik od njih ovdi piva.

—> Španjolci. <—

(Povisna crtica).

Desnica Božija tako upravlja sa ovim svitom, da pojedini narodi po njegovom vikovičnjem odregjenju slavu Božiju služe. On uzdigne narod, dopušti mu, da vlada po svitu, al čim taj narod po svojih griših prikoraci volju Božiju, ili ispuni svoje odregjenje, Bog napušti ga, da taj narod nestane i na njegovo mesto drugi stupi. Narodi nestaju, drugi postaju al uvik po vičnjoj volji Boga svemogućega. To jasno vidimo, da se dogodilo i po našim zemljama u Evropi, to ćemo ovom prigodom naučiti iz starine jednog kadgod velikog naroda — naroda španjolskog.

Narodi sve jednako se mišaju, da se krv starijih naroda ponavlja. Od istoka dosele se Kelti; za njima vladaju za hiljadu godina Rimljani, i kada su se ovi ukaljuži griha daviti počeli, snaga nepoznata pokrene narode od istoka, da budnu bičevi pokvarenih zapadnih naroda. Po manjih ili većih čoporih dogjoše u rimske zemlje; 20—30 novih naroda se pokazalo i za koju godinu nestalo. Od istoka su se povlačili k zapadu i jači narodi, doprli su do zapadnih brigova Evrope, kao što su bili prija Rimljana Kelti a za njima Goti.

Od ova trih plemena izvire grana plemenita naroda španjolskog. Jezik im je jedan ogranak jezika rimskog, a ćud svoju su baštinili od Gota. Ova tri naroda u svoje vrime bili su prvi, niti se moraju stiditi svoga pctomka Španjolca. Španjolski jedan kralj ponosno je reko, da „u njegovoj kraljevini ne zalazi sunce“ nikad, jer kad na jednom kraju zagje na drugom izagje.

Kao što smo spomenuli, posli porogjenja Isusovog na 500 godina navali u rimsku zemlju gotski narod i dopre do Atlantskog mora i tamo se nastane. Oko god. 585. posli poroda Isusa Rekkared im kralj sa cilim svojim narodom prišao je na kršćansku viru. Od ove mežgje na drugu stranu se razvija španjolski narod.

Spanjolci su od srca primili kršćanski zakon, i nije više bio dobar Spanjolac ko nije bio valjan kršćanin. Cio narodni njim život prožet je virskim običajima. U crkvi se oblači vojnik, u crkvi se blagoslovi viteška sablja; i za najveću slavu su držali proliti krv za krst časni i slobodu zlatnu.

Al ih težak udarac stigne g. 711. kada su Arapi prodrli u španjolsku zemlju, sudare se sa Španjolcima, i u strašnoj bitki, što je nedilju dana trajala, Španjolci biše sasvi n potučeni. Arapin je oteo cilu zemlju, a koji od Španjolaca nisu mogli podneti arapski jaram, povukoše se, gore med planine siverske. Odatle su udarali kršćani na muhamedance,

i više nek sedam stotina godina su se borili s njima kao kadgod naši stari s Turčinom. U ta vremena su se događala junačka dila i viteški bojevi.

Poučno će biti usporediti nam španjolske narodne junake do grčkih i starih bunjevačkih junaka.

Stari grčki junaci puni su bili lukavštine i laži; laž kod njih nije grijeh, a privariti rođenog brata, samo ako ima iz tog koristi; najveća svoja dila s lukavštinom su dostigli. A kod starih—hrvatskih i srpskih—junaka velika je stvar poštenje. Igju na mejdan, biju se, da pokažu, ko je jači; snagom i vištinom bi nadjačao svoga suparnika, al pravi junak privariti nikog ne će. I španjolski junaci kršćanski se vladaju; samo su i s onim dilima dični, što su za drugog učinili, kao u prvu ruku za viru i za ženski spol, za slabe i nevoljne. Divojka se nebi udala za strašljivca dotle, dok dilima ovaj ne posvidochi, da je dostojan njezine ruke.

Iz toga junačkog doba ostalo je i kod Španjolaca narodnih pisama, kao i kod nas, samo nije toliko.

Osim Arapa i zbog toga su tako oslabili, što im je kraljevina po udaji i ženidbi na mnoge strane pokidana bila a ove pokrajine jedno od druge nezavisne i nesložne su bile.

God. 1474. spoje se dvi najveće pokrajine s otim, što je Ferdo V. kralj aragonski vinčao sebi Izabelu kraljicu od Kastilije. Za kratko vreme posli toga sjedini se cila Španjolska i odmah udariše na Arapina, da ga potiraju iz kraljevine, i za 18 godina očistiše zemlja od Arapa. Na ovu radost je dala kraljica dvi lagje Kolombu Krištofu i ovaj g. 1492. pogje na more i nagje nov svit,, t. j. otkrije Ameriku. Ovo otkriće Amerike smo mi već prije tri godine u Danici opisali. Sotim je pripala cila trgovina Španjoleima u ruke.

Kéer im, Jovana, uda se za Filipa Habsburškog i tako se skopčaju dvi velike kraljevine: Španjolska i Nimačka. Španjolska je zato vreme već mnogo zemlje zapremila i ponosno je mogao reći sin njihov Karlo V. : „U mojoj kraljevini ne zalazi sunce.“ Kad su bili na vrhuncu, onda zapremjene zemlje 50 puti su bile veće od matice zemlje. A evo danas ostade Španjolska brez sviju svojih pokrajina, kao grana brez lišća.

Sunce Španjolske onda je prišlo priko podneva, kada se one dvi kraljevine posli smrti Karla petog pokidale. Još jedared im zvizda zasjala, pod Filipom II. On kao viran kršćanin htio, je da spasi Engleze katolike, oboruža svoje lagje i pošalje ih proti Engleske, al baš kod engleskih brigova uništi vitar mornaricu tu krasnu, i cila morska vojska španjolska potone.

Iz Amerike osobito mnogo zlata i srebra se donelo u kraljevinu;

niko raditi nije volio nego svaki se žurio u Ameriku brzo nakupiti bogatstva. Zanatlija je nestalo, a sve poskupilo; tako se može reći, da su se Španjolci u svojim bogatstvu udavili.

To se daklem vidi da je naregjenje Božije za Spanjolce bilo da oni prinesu i naviste novom svitu kršćanluk; i zaista mnogo ih je prišlo priko mora da kršćansku viru navišćivaju, al najviše ih odrekli su se toga odregjenja Božijega, i samo na bogatstvo nove zemlje su bili pohlepni. Ni čovičju krv nisu žalili, samo da nakupe što više blaga. Zbog toga ih je Bog i pokarao.

G. 1700. umre brez potomka posljednji kralj španjolski Karlo II. i od toga postane rat od 13 godina. Dopolji postane kraljem jedan francuski vojvoda s imenom Filip peti, al je Španjolska u tom ratu iznemogla pogubila sve zemlje i pokrajine u Evropi. Ostala joj ipak još ogromna zemlja: Amerika. Od ovog doba nemir i buna zavlada po španjolskoj zemlji, i sve do dandanas se mir nije povratio natrag u tu lipu stranu svita. Sivernu ili gornju Ameriku su oteli Englezi, a sridnja i južna od velike ogorčenosti proti Španjolcima pobuni se i zbaci jaram sa sebe i otkinuše se od matice zemlje. Zbog nemira nutarnjeg nisu mogli dosta snage upotribiti na to, da zaokupljenje zemlje i zadrže, i tako se dogodi, da su sve američanske poside izgubili, i to jedva za sto godina. Još im je samo jedan plodan otok ostao imenom Kuba, i taj su prošaste godine izgubili. Urogjenici su zahtivali više slobode, i da im poglavari svoji ljudi budnu, al Španjolska vlada na to pristati nije htela. Urogjenici su se pobunili i počmu rat dvogodišnji proti Španjolcima; al niti se urogjenici hteli pridati niti su Španjolci pridobiti mogli. I kada Španjolci priko mire okrutni bili, umišale su se i takozvane američanske ujedinjene države i posli dvomisečnog rata Španjolci sasvim potučeni i posljednje parče zemlje izgubiše u Americi.

Baš četiri stotine godina se navršilo, kako su Spanjolci vladati počeli u Americi. Kako su slavno stupili onda Spanjolci na brigove američanske, da zapreme tu bogatu zemlju, tako žalosno su se morali sada vraćati natrag.

Strahota toga rata i nevolja Španjolaca samo se onda vidila jasno, kad su se vojnici koncem rujna vraćali na lagjama natrag.

Jadni ovi vojnici nose na sebi sve tragove borbe sa bolešću, gladom i podnebljem. Odputovalo ih je iz Španjolske na Kubu i Portorico 230.000, sve mladi ljudi od 19 do 21 godine. Poginulo ih je priko 60.000, ponajviše od žute groznice i sušice. U kojem su stanju bili, razabire se odatle, što je na putu svaki brod morao baciti u more po deset lišina (mrtvih vojnika) na dan. Tako n. pr. jedan brod nazvan

„brat smrti“ bacio je u more od 1300 putnika (svih vojnika) 127 mrtvih. A koliko je vojnika izdaniło od parobroda do bolnice. To je pravi poraz; pa se nije čuditi, ako je španjolski narod za čas zaboravio novčano stanje, na politiku, na uvite mira i na sve ostalo.

O toj *Kubi*, gdi je taj rat bio prošaste godine, u drugom članku će se opširnije porazgovoriti.

Tako je Španjolska sve svoje zemlje izgubila i postala neznatna mala vlast, al zato u kraljevini mira nema niti će skoro biti.

Španjolci su uopće ljudi pod sridnjem naraštaju, al su redovno razvijeni žarkim očima i glavom. Žene su im male crnomanjastog lica i crnih oči, laskave, umiljate i životne; do jedanaeste ili do dvanaeste godine potpuno narastu i razvijaju se. Na svoja viteška dila su ponositi i sada se drže za najjunačkijeg naroda. Po vatrenoj čudi jako su osvetljivi. Goste dočekati i družiti se vrlo vole. Za život zbog ondašnjeg podneblja zdravo malo im triba, pa zato se odmah dađa na linčarenje. Po većih varoših čitave vojske se nalaze od prosjaka. Šest kesteni jedno na drugo dosta je na jedan dan za život jednom španjolcu. Na modu osobito daju, i starovinska junačka dila i sada su u običaju. S bikovima se nadmećat, i jedno s drugim mejdan diliti i sada je običajno.

Čud veselu imaju i narodna im svirka gitar.

L. Ratarski.

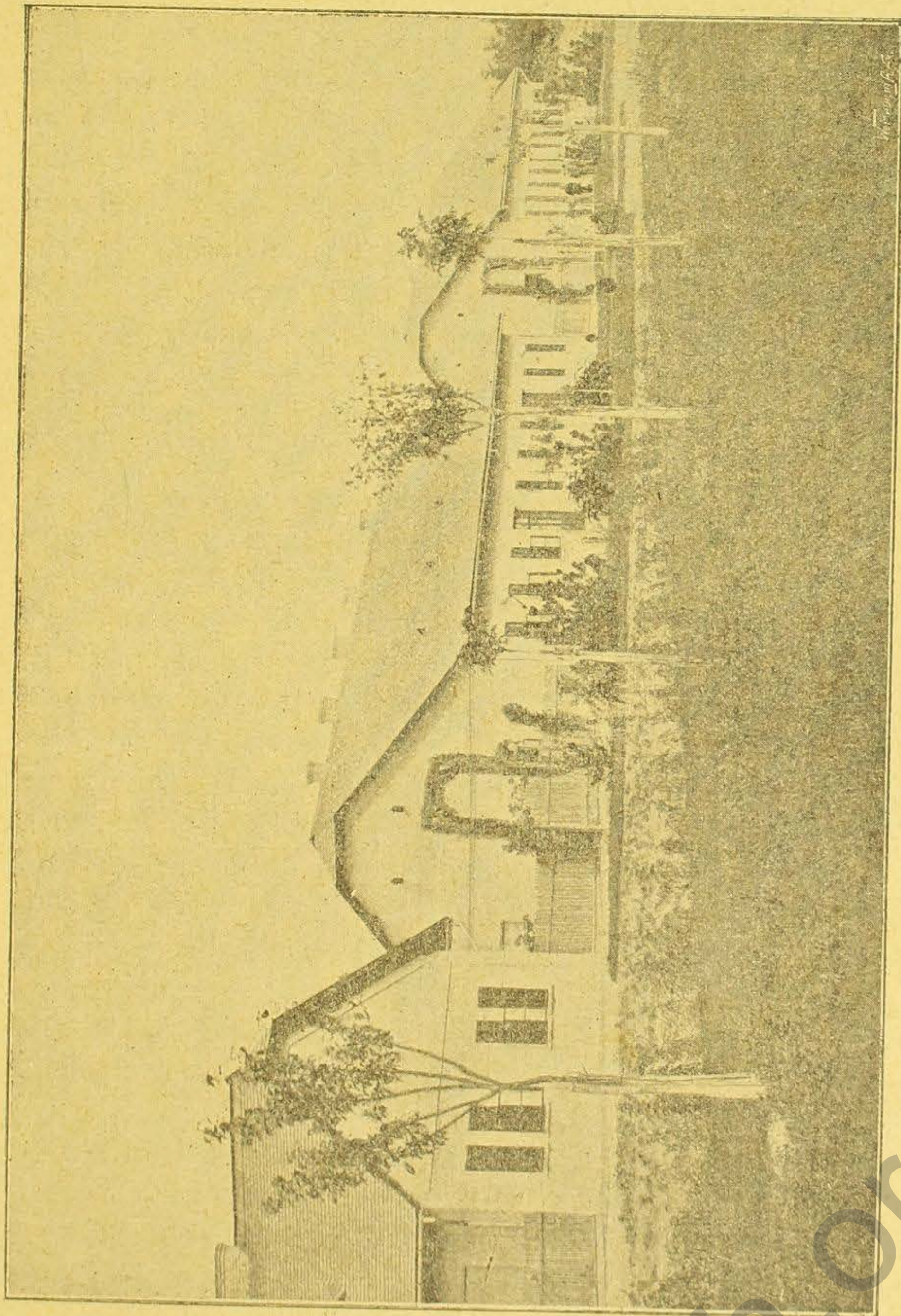
Kronika.

† Kraljica Elisabeta. Naš svitli vladalački dom, a šnjime i cilu austro ugarsku monarkiju užasna nesrića stiže. Dne 10. rujna 1898. god. jedan talijanski anarhista — Lukeni — u Švajcarskoj prid ženevskim jezerom navali na kraljicu i udari je bodežem u srce, koja je malo zatim i preminula. Ova tužna vist neugodno se je dojmila ciloga svita, a nama virnim podanicima Habsburškoga doma osobitom tugom i žalošću napunjuje srca. Mrtvo tilo naše cesarice — kraljice donešeno je u Beč, di je uz saučešće evropejskih vladara, zastupnika i dostojanstvenika austrijske i magjarske vlade, sabora i gradova svečanim načinom sahranjeno. Mir duši mučenice kraljice-cesarice :

Sv. Otac Lav III. slavio je misničku 60-godišnjicu i 85-ti rodjen-đan svoj uz vruće molitve ciloga kršćanstva.

Borba izmedju Slavena i Nimaca. U Austriji ima svega 15 miliuna Slavena a 8 mil. Nimaca. Ipak kroz vikove Nimci su zapovidali. A sada

zažêliše i Slaveni svoje pravice, te posle iztrajne borbe nadvladaju Nimece i uzmu vlast u svoje ruke. Zbog ove promine biše po cijeloj Austriji nemira, dapače i u samom Bečkom saboru bilo je tučnje, kada su Slaveni Volfa i njegove drugove na polje bacili iz sabornice.

SUBOTIČKA GAZDALAČKA ŠKOLA.

U Budimpešti na sveučilištu pridavat će se odsele redovno i hrvatski jezik. Plaća učitelja biti će 3180 frt. na godinu.

100-godišnjica Palackoga. U zlatnom Pragu proslavljena je 100 godišnjica českoga rodoljuba Palackoga. On bijaše prosvititelj českoga naroda i moćni zagovornik i iztraživalac českoga prava. Učenost Palackoga bijaše pripoznata i u vanjskome svitu, a bio je u milosti i bečkoga carskoga dvora, koju je milost kao član gospočke kuće uživao. Na ovoj slavi bijahu zastupani svi Slaveni Evrope.

Neće više igrati medo! Ugarski ministar izdao je naredbu, kojom se zabranjuje igranje medvida: Oblasti su dužni igrajućega medvida ubiti dati, a mučitelje njeve cigane kaštigovati.

Englezki sud. Niki pekar tužio jednoga siromaka, što mu je iz dućana jedan lebac ukrao. Prid sudom izgovarao se siromak: da ga je prika glad na to navela, da krušac ukrade. Sudac je oprostio siromaka, a pekara je osudio na jedan dan robije zato, što je svoje pecivo i dućan bez nadzora ostavio, te tim gladnika u napast doveo.

Rusija gradi željeznicu od Petrograda do Pekinga. Na izradjenom dilu željeznice putuje se 6 dana i 6 noćiju. Uzajedno snuje se kanal priko Rusije od Istočnog do crnoga mora, po kojim će moći vojska za 6 dana doploviti sa Istočnog na crno more.

Gladstone najslavniji englezki državnik umro je u 88. godini života. On potiče od trgovačkih al pobožnih roditelja. Gladstone bijaše vrlo naobražen čovik. Radi njegovih vrlina i nastojanja stekao je priznanje ciloga svita. U 23. godini dodje u englezki parlament, u kojem je nepristano 62 godine dilovao. Mlogo puti je bio na vlasti, a mlogo puti se je borio proti vlasti. U tri puta je bio Gladstone ministrom predsjednikom Englezke. On je stvorio Englezkoj mloge dobre zakone i osobito se je borio za slobodu balkanskih naroda; a Tursku je osudjivao. Gladstone je uvijek po svom uvirenju otvoreno dilovao. Nije se ulagivo nikome, ne biše skutonoša i nije se bojao nikoga. U svakom važnjem pitanju englezki narod je želio Gladstona čuti. Najveći politički nepretelj mu biše u Englezkoj Beaconsfield skojim se 50 god. borio. Gladstone u svakoj struci znanja temeljito bijaše naobražen. Osobito je proučavao Grčku povist i stare grčke pisce i mudrace. Kao govornik spada medju najslavnije muževe svih vrimena. U poslednje vrime nastojao Irskoj samoupravu dati; u tu korist god. 1893. tri sata je govorio u parlamentu, koji sa 301 proti 267 glasova primi pridlog Gladstonea. Nu gornja kuća nepristade na ovaj pridlog. God. 1894. stranom zbog velike starosti, a stranom što je svoj vid izgubio, ode Gladstone kao ministar-predsjednik u mir. Englezka kraljica mu više puta nudila grofovstvo, al Gladstone nehtide primiti. Zadnji svoj politički govor izrekao je 1896. u Liverpoli u prilog Armencima. Iza Gladstonea ostade 3 sina. Jedan je od njih

svećenik, a jedan trgovac; a najmladji je najučeniji i bi god. 1886. uz oca ministar financija.

Nesrića na moru. Jedna hrvacka ladja sukobila se sa jednom Englezkom velikom galiom blizu Rieke (Fiume). Ladje su na toliko došle blizu jedna drugoj, da su se kapetani zbunili i nisu znali u hitnosti kuda da podju. U toj buni udari englezki brod silnom snagom malu „lku“, koja se od udara razpadne i za 2 časa potone u dubljinu od 45 metara. Do 20 osoba je spašeno, a oko 30 je poginulo, i to oni, koji nisu znali plivat ili su doli, u donjim odajama bili. Kasnije uzdigoše ladju i nadjoše više nesrićnikah u najužasnijem položaju. Obadva Kapetana stavljeni su prid sud.

Ruski car Nikola pozvao je sve vlade i vladaoce na dogovor: kako bi valjalo sveopći mir na svitu ustanoviti i vojsku razpuštati. Tom prigodom, za tu uzvišenu misao, pozdraviše cara Nikolu vladari Evrope najsrdačnije. A liga mira poslat će caru 10 milijuna franaka dara, što je Nobel, iznašatelj dinamita, najvećem zagovorniku mira ostavio.

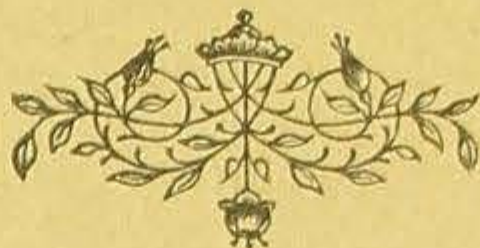
Knez Bismark umro je u 83. godini života, On je utemeljio nimačko carstvo. Bio je okrutne ćudi i lukave naravi. Nije imo sućuti prema drugim narodima, nego je sve grabio za Nimačku. Dok je s jednom državom ratovao, dotle je one druge vlade i careve lažljivo zagovarao. Tako je privario i nadvladao Austriju 1866., a god. 1870. Francuzku, koja je morala platit 5000 milijuna franaka ratne odštete. On bijaše progonitelj crkve katoličke i tlačitelj Poljaka. Ali pruski dvor ga je volio. God. 1862. postade Bismark ministrom-predsjednikom, a kasnije kancelarom carstva. Car Vilim ga odlikova grofovstvom, a posle postade hercegom. Ali sadašnji car nimački nemogaše se složiti s Bismarkom, uslid čega morade Bismark proti svojoj volji odstupiti.

5000 frt. za 1 lebac. Državni tajnik Kiš Pajo hvalio je svoj usiv (3000 jutara) u Bpeštanskoj Kasini. „Ali raži još nemaš“ — reče mu ministar Percel. Okladimo se u 5000 frt. da ću te sutra (26 juna prid Petrov) novim kruhom ponuditi; pa ako to neuradim, onda ja plaćam 5000 frt. I okladiše se. Kiš ode još onaj dan na svoje dobro i skupi svoje radenike, koji su vlat po vlat želi raž, što je mašina odmah izmlatila. Još ono večer odnese Kiš raž u Bpeštu, di je onu noć samlivena, a do jutra i kruz izpeku. U jutro u 9 sati sam Kiš odnese frižak lebac Percelu, koji mu smišeći se izplati 5000 frt. od kojih dobar dio radnici dobiše.

Nimački car Villm II. prošaste godine oko polovice listopada je hodočastio u svetu zemlju. I dok bi vršio neku kršćansku bogoljubnost i pokoru u svetom mistu, posjećuje turskog cara najmoćnijeg nepretelja

kršćanskih narada. Daje se slaviti u Carigradu i sa sultanom veže neko prijateljstvo. Valda bi rad bio steći malo kašike u istoku da može još i on mišati i povećavati jade patnika kršć. naroda. Listopada 29. je prispio u Jerusolim, di je nedilju dana probavio i pokazivao svoju moć i bogatstvo. U pratnji Vilima II. bijahu ministri, vojni dostojanstvenici s mnogim društvom. A tursko carstvo je silne hiljade potrošilo na doček nimačkog cara.

Subotička gospodarska škula leži na po sata od varoši. Škula i staje zauzimaju 16 jutara, a za gospodarstvo određeno je 250 jutara. Gradnja škole stala je 73.000 frt., a nutarnje uredjenje 50 000 frt. Profesore vlada imenuje. Prošaste godine bilo je 17 učenika.

Šala.

Uplašio se Ciganin. **Gospodar:** Kamo bežiš Cigo? Ta kume belaj me goni doktoru. Moja žena htide me tući, a ja, ko ja, od straha i nehotice spustim batinu na njenu glavu, pa sad eto zla i bede brez nevolje.

Fina opomena. **Čovik:** Za koga pleteš, ženo, te čorape? **Žena:** Za jedno dobrotvorno društvo. **Čovik:** Kaži mi molim te, di je to društvo, da se i ja mogu obratiti na njega, možda ću i ja moć dobit koji par.

Ko je kriv? **Čer:** Oče, nestalo vina, a gosti bi još pili. **Otac:** Znao sam da ćemo tako proći, buduć ste onu pijanduru, k a n t o r a na čast pozvali.

Stao mu na nogu. „Ala ste mi stao na nogu“-tužase se gospodar prostaku. **Prostak:** „Nemožem vam pomoć.“ **Gospodar:** „Zašto bar neištete oproštenje?“ **Prostak:** „Čemu to? zar vas onda nebi bolela noga?“

U kavani. **Konobar:** „Gospodine, vi do sada piste bilu kafu, a sada crnu zapovidate. **Gost:** Ta, jest, da; ali znate umrla mi punica, pa hoću da je kajem.

Prid sudom. **Sudac:** Ala momče, ciloga lita nebiše te prid sudom, pa sam mislio, da si se opametio i poboljšao. **Šta?** **Kradljivac:** E, moj dragi gospodine, idje zima, pa valjalo se starati za stan.

Izgovaranje. **Gospodar:** tuži se svome podvorniku, da mu smotke

naglo prolaze. *P o d v o r n i k*: Ama gospodine nemojte zato možda mene obedjivati, jer ja nikad neditam tudje; a inače imam još 2 škatulje cigara što sam ih od prijašnjega gospodara doneo.

Dobar komšilik. *D o k t o r*: Imajte oprostiti gospodine, što vas dreka moje dice uznemiruje. *P r o k a t o r*: Nefali ništa, samo nek buče jer baš uslid toga ću se moje punice oprostiti; sutra će odputovati, jer nemože da trpi buku.

Ciganska gotovost. Ciganin koji je bio turske vire, pridje u kršćanstvo i tom prilikom kum ga dariva sa 5 dukata. Posle nikog vrimenta, zapita ga kum, da li se kaje što se pokrstio? *C i g a n i n*: Ej kume, kume! Ta kako kajanje? Ne samo da se nekajem, već bih volio da se svakog miseca bar jedared pokrstim.

Stara priča.

Iznemožen, sidi starac
Na svojoj stolici,
Nakanjivo ništo kazat
Mnogobrojnoj dici.

Opazivši dica želju
Starog svoga Bába,
Skupiše se i pitaju:
Čta hoće da kaže?

On će na to njima 'vako
Prozboriti tiho:

„Dico moja! Hvala Bogu!
Dosta sam živio;

Pa mi nije teško umrt
— Jer to mora svaki —
Ćutim da će za koj' dan smrt
I mene već smaći.

No premda sam cilog žića
Rad vas se trudio,
Al kada vas mnogo ima
Mal će vam bit dio.

Al ostavljam važan savit,
Veliku pravicu;

Koj' uz blagosov očinski
Usrićuje dicu.

Deder sinko Dobroslave
Poslušaj si oca
Pa nakupi i donesi
Tu, snopić drvaca!“

Misle dica da se otac
Smrtnobolan šali — —
Nu svezaše u konopac
Drva, snopić mali.

Kad doniše prid njegov snopić,
Reče najjačemu:
„Ded' pokušaj snopić pribit
Na kolinu svomu.“

Al jak momak — premako se
Veoma napreže
Svezan snopić da pribije;
Nikako namože.

Kuša drugi, te i treći,
Morda i četvrti;
Ali drvca u snopiću
Nemožu potrti.

„Manite se — reče starac —
Tako već nećete
No kušajte sve - struk po struk
Kad ga razvežete“.

Razvezavši dica snopić
Te sve posebice,
Lako drvca počmu lomiti
Do zadnje šibice.

„Eto vidte: — reč' će starac
Opet svojoj dici —
Kolika je silna snaga
U svakoj šibici.

Kad ju veže čvrsta sloga;
Tad u zajednici,

Nema — borme — baš ikoga
Da ju zna pribiti — — —

Složno društvo i protivnik
Cinit, štovat mora
Nit mu lako škode čini
Sva sila zlotvora — —

Jer u težkih okolnosti
Sebi pomoć znade —
I srid mlogih nezgodnosti
Naprid mu se dade.

Bud' te dakle vazda složni
Svi u zajednici;
Slogom ćete bit uzmožni,
Napridni i srićni!“

K.

Narodne pisme.

Narodne pisme.

Nova moda sad je to:
O što j' ruhvo svileno?
Kad i piket dobro služi,
A Grk nas ne tuži.

Sinoč me je Nana svitovala
Da se manim ja majstorskog bala
Jer ja nisam cura majstorica:
Šta ću tamo, da me smiju dica.

Mene Nana u prozor zatvara
Prozor puče poljubi me luče.

Šorom konji kasaju
Pa mućkaju rakiju

Sedmi put je ovdan nose
Hoće da me prose.
Al me babo ne dade,
Jer me jednu imade.
Pa badava ovdak idu
Dok ja imam didu,

Reću diki milome
Zašto moriš te konje
Ja ću tvoja bit za cilo
Makar kako bilo.

Svane meni čudan dan,
Ostao sam tužan sam.
Ode cura ko bez glave,
I ne gleda name.

Pisma o Boljenom Ivi.

Boljen Ive po gori hodio,
Boljen hodi dobrog konja vodi.
Veže konja za zelenu jelu,

A on leže pod zelenu jelu.
„Vrlo me je zabolila glava
„Da se malo uzdignem od zemlje

„Da odrišim mog vrana konjika
 „Da ga šaljem mojoj staroj majki.
 „Ne bi li se ositila majka,
 „Da joj Ivo u gorici leži.“
 Kad je došo vran konjik u dvore.
 Al izlazi Ivanova ljuba,
 Ona igje i konj od nje biži.
 Al izlazi Ivanova majka,
 Ona igje a konj njojzi bliže.
 Sitila se Ivanova majka,
 Da joj Ivo u gorici leži.
 Rano rani Ivanova majka,
 Ona spravlja Ivanu ponude :
 S mora smokve a iz Bosne alve,
 Žutih tunja u medu kuvanih,
 A jabuka za rose uzbranih.
 Ona nosi Ivanu ponude.
 kad je ot' šla u zelenu goru
 Pita sele po gorici jele :
 Ne bi l' znale, gdi joj Ivo leži ?
 „Oj starice, stara mila majko,
 „Lako j' poznat, gdi vam Ivo leži.
 „Sve se jele na jelu navile,

„Pa spuštale, do zemljice grane,
 „Da mu ptice ne nagrde lice,
 „Da mu vrane ne nagrde rane
 „Da mu soko ne izvadi oko,
 kad je ot' šla boljanome Ivi,
 Al besidi boljani Ivo :
 „Oj starice, stara mila majko,
 „ko te, staru, uputio amo ?“
 „Kazale su po gorici.“ jele.“
 „Oj starice stara mila majko
 „Ako meni Bog i srića dade
 „Da se malo odignem od zemlje
 „Svu bih goru srebrom postavio
 A jele bih u zlato uvio“.
 To izusti, a dušu ispusti ;
 K zemlji pade, Bogu dušu dade.
 Cvili, plače Ivanova majka :
 Tiše j' sele, po gorici jele :
 „Muč' ne plači, Ivanova majko :
 „Kada dunu hladni vijarovi,
 „I padaju jesenji mrazovi
 „I s nas, majko, sve opane lišće
 „Opet majko živi ostanemo“.

Čonoplja.

Pisma o lipoj Jeli.

Lipa Jela dvore mela, suze ronila,
 Za njom išlo muško čedo vrlo plač-
 [ljivo :
 „Plači hrano, plači dušo i ne tiši se
 „Dok ne dodjelipi Pavleiz hitrog lova
 „Onda će ti tvojoj majki sudnji
 [danak doć“
 Al eto ti lipog Pavla iz hitrog lova :
 Vidi meni, lipa Jelo na bilo ruke.
 „Da ti vidim bilo lice, je li rumeno?
 „Je l' istina, lipa Jelo, šta majka
 [kaže ?
 „Da ti ljubiš brata moga. mene ne
 [ljubiš ?

„Istina je, lipi Pavle, šta majka kaže
 „Tvoja majka prava žena, pravo
 [govori.
 „Ona igje k biloj crkvi Boguse moli
 „Pomogla bila crkva i molitvica“.
 Trže Pavle sebi sablju, sebi od pasa,
 Pa udara lipu Jelu u svilen pojas.
 Sustrio ga Jelin bratac iz trgovine :
 „Je li zdrava i vesela sela Jelica ?“
 „A zdrava je i vesela sela Jelica
 „S bilim plećem zvizde broji ima l'
 [ih mnogo
 „Ruke svoje prikristila, Bogu se
 [moli“

Pisma o lipoj Janji.

Razboli se lipa Janje majka ;
Te zaište vode iza gore ;
Iz bunara, mista strašljivoga.
Ona misli, da nitko ne čuje,
To je čula Janjica divojka.
Opravlja se štogod lipše može ;
Na se meće svilu i kadivu,
A na glavu lipu burundžuku,
A na prste devet prstenova
Svaki vridi po devet gradova.
Uzme vidru, pa ode na vodu
kad je ot' šla u zelenu goru
Do bunara mista strašljivoga.
Na bunaru dvanajst Senjanina,
I med njima Senjaninu Ivo.
Onda joj je Ivo besidio :
„Čija s' ljuba, čija li si sela?“
„Ja sam ljuba Kraljevića Marka,
„Jasam sela zmaja ognjenoga.“
Uzme vidru Senjanine Ivo

Uzme vidru i zabiće vode :
„To j' za ljubav Kraljevića Marka,
„Za strabotu Zmaja ognjenoga“
Još joj daje dvanajst pratioca
Da je prate do zelene gore,
Brez mormora, i brez razgovora
Brez smijanja i brez upitanja.
Kad su ot' šli u zelenu goru :
„Hvala vama, dvanajst pratioca,
„Koji ste me dovleg dopratili.
„Evo vama zelena jabuka,
„Zagrižena al ne pojidena,
„Pa podajte Senjaninu Ivi :
„Nisam ljuba Kraljevića Marka,
„Nit sam sela zmaja ognjenoga,
„Već sam ona Janjica divojka
„Sto me prosi devet godinica
„On me prosi, a ja poći ne ću“.

Čonoplja.

Posredujući ured.

Ako kogod imade kuću, vinograd ili zemlje na prodaju, molim, neka to javi u mojoj pisarnici ; nadalje ima kod mene na prodaju na višegodišnje otplaćivanje kuća, vinograda i zemlje u svakom dilu varoši ; tako isto mogu se kupiti u **Bi-har**, **Borsod-**, **Szilagj-**, **Hunjad**, i u **Pestvrmegji** nalazeći se veliki zemljišni posedi, imanja na 30-godišnje otplaćivanje, u parcela od 10 holdi, ali mogu se i ujedno dobiti.

Gospodarske strojeve, mašine, kao : vršaćice, sijačice, žetelice, sičkalice itd. sasvim bezplatno posredujem. Ko želi zamam na otplatu ili na zemlju na 10 do 60 god. posredujem najbrže.

Moja pisarnica je : na posudnoj pijaci, u kući kr. javnog oilježnika Leovića ; otvorena je pr. podne od 8—12 sati, od 2-5 s. Stovano potpomaganje prosee, ostajem u **Subatici** 1898.

IMRA ÓVARY

posreditelj nepokretnih dobara.

SAJMOVI

(vašari, pazari) u Magjarskoj.

Abonj (Pešt. žup.), 30 maj. 20 aug.
30 novembra.

Ada (Bač-B.), u nedilju i ponediljak prid 18 mart. 15 jun. i 25 oktobra.

Adonj 2 apr., 16 juna, 15 sept. i 24 novemb.

Algjogj, 1 jan. 5 maj. 5 sept.

Alibunar, na duhove i na užašašće Bl. D. M.

Almaš (Bačka), 9 febr. 1 maja, 14 sept. 22. nov. Ako ovi naznačeni dani u nedilju i ponediljak padaju, onda se vašar drži na ove dane; ako pak ma u koji drugi dan, tad prid ovima u ponediljak.

Alparet, 2—3 jan. 9—10 aprila, 24—25 maj. 13 jun. 30 sept.

Apatin (Bač-B.), 10 maj. i 17 okt. svaki put u poned. prid naznačenim danima.

Apatfalva (Čanadv.), 24 apr. 26 jul. 8 sept. 25 nov.

Apoštag (Peštv.) 24 juna, 12 okt. u nedilju i poned. prid naznačenim danima.

Arad (novi), 1 marta, 16 juna i 28 okt.

Arad (stari) na dan posli cvitne nedilje, na Petrovo u ponediljak, po svih sveti.

Asod, na Spasovo; u petak posli sv. Stipana i sv. Martina.

Baan (žup. Baranja), 10 marta, 1 jun. 29 sept. prid 8 dec. u pon.

Baboča (ž. Šomogj), 16 mart. posli prisv. Trojstv. u poned. 24 aug. 30 nov.

Bač (Bačka), 10 marc. 26 maj. 8 sept. 26 okt. Ako ovi naznačeni dani u nedilju ili u pon. padaju, onda je vašar na ove dane; ako pak ma u koji drugi

dan, onda se vašar drži u slideću nedilju i ponediljak.

Baja, u nedilju prid 14 febr. 24 apr. 22 jul. 21 sept. i 6 dec.

Bajmok (Bačka), 25 maj. 24 aug. 11 nov. Ako izvan nedilje i ponediljka u drugi dan pada, onda je vašar uvijek u ponediljak prid naznačenim danima.

Bajna, 16 febr. 16 maj. 16 aug. 16 novembra.

Balažfalva prid Cvitnicu u subotu, 21 jula 6 dec.

Balaž Gyarmat (ž. Nograd), prid 6 jan. i 2 febr. u ponediljak i utor. ako bi pak blagdani pali na ponediljak ili utor., tad se drže vašari dva slideća dana posli nedilje „Laetare“ u pon. i utor. 29 aug. 29 sept. prid 1 nov. u pon. i utor.

Baračka, 17 jun. 20 okt.

Baranjar, 2 febr. 8 jun. 5 aug. 15 nov.

Barč, 1 apr. 24 jun. 2 sept. 9 dec.

Batonja, 19 mart. 20 jun. 1 nov.

Batorkeš 25 jan. 4 maj. 2 jun. 14 sep. 11 nov.

Batosik, 19 mart. 16 jun. 24 sept. 20 okt.

Bečkerek veliki 1 mart. 25 maj. 17 aug. 12 okt. 11 nov.

Bečej stari, 8 apr. 5 jul. i 17 okt. u nedilj. prid naznač. dan.

Bečej novi (Banatski), 25 mart. 17 aug. 3 okt.

Beel, 1 mart. 1 jun. 1 okt.

Bekeš, 24 mart. 20 jun. 29 sept. svaki put u ned. prid nazn. dan.

Bekeš-Čaba, 3 mart. 1 jul. 26 okt. i na 2-gu ned. došašća.

Bela Crkva, (madj. Fehértemplom) 20—23 jun. 15—18 okt.

Beodra, 6 maj. 8 sept. 1 nov.

II,

Bezdán, 15 mart. 16 jul. 29 sept.
 19 nov.
 Bičke 25 jan. 3 maj. 21 septem.
 4 decemb.
 Biksád (ž. Satm.) 12 jul. 25 aug.
 19 sep.
 Bistrica. 3—7 jan. 11—15 apr.
 13 do 17 jun. 8—12 aug. 18—23
 sept. 8—12 nov.
 Bodajk, posli nove godine, posli
 Petrova, posli Miholja, uvik u
 ponediljak.
 Bodrog-Kerestur, 20 febr. 5 jun.
 28 aug. 27 nov.
 Boldogasonj, 1 febr. 24 mart. prid
 Duhova u poned. 2 jul. 14 aug.
 7 sept. 7 dec.
 Bonjha (Kisküköllöm.) 18—21 feb,
 posli duhovah u sridu, 27—30
 sept.
 Bonjhad, 5—7 mart. 8—9 maj.
 10 do 11 jul. 4—5 sept.
 Brašo posli brašančeva i posli Lu-
 čina četvrt., petak i sub.
 Brzova, 21 mart. 6 jul. 26 okt.
 Uvik prid naz. danima u ned.
 Budim, 1 mart. 24 jun. 14 sept.
 30 nov.
 Budim stari, 16 febr. 25 maj. 1
 aug. 15 okt. Nediljni vašari u
 utor. i pet.
 Bur-St-Miklos, 5 apr. 21 sept. 8
 decembra. Uvik posli naznač.
 dana u utor.
 Buševac dan po Jos. 20 mart. dan
 po Ivan 25 jun. dan po apoš-
 telih 16 jul.
 Butjin (Temešv.), 14 apr. 23 jul.
 15 okt. 20 dec,
 Buza 10 jan. 20 apr. 28 jul. 26
 oktobra.
 Buziaš, 23 jan. 24 apr. 25 jula i
 1 okt.
 Bükösd (ž. Bar.), 25 mart. posli
 nedilje prisv. Trojstva u poned.
 4 okt. 11 nov.
 Čaba vidi Bekeš-čaba.
 Čadjavica, na Spasovo, Pet. i

Martinje, robeni sajam na sam
 svečani dan, a marvinski svag-
 da 4 dana prija.
 Čakanj (ž. Vaš), 24 febr. 2 maj.
 8 jun. 6 aug. 9 sept. 25 nov.
 Čakova (Temešv.), 29 jun. 29 aug.
 20 sept. 11 nov.
 Čaktornja, 3 febr. na cvitni po-
 nediljak 30 jun. 3 aug. u pon.
 prid 15 okt. 25 nov.
 čakvar posle ned. „Oculi“ i posli
 Rogate 25 jul. 6 dec. (Uvik u
 poned. i utorak.
 Čanad (srpski i nimački) 15 mart.
 20 jun. 6 okt. 10 dec.
 Čantavir u poned. prid 1 maj. i
 24 sept.
 Čatad 12 mart. 1 maj. 15 okt.
 Čenej (ž. Torontal), 24 maj, 21
 aug. 24 okt.
 Čenger, Satm., 8 jan. 5 febr. 19
 mart. 24 apr. 7 maj. 25 jun.
 23 jul. 13 aug. 10 sept. 15 okt.
 19 nov. 17 dec.
 Čepa 12 apr. 12 jul. 5 sept. 18 dec.
 Čepreg u četv. posli pepelnice, na
 veliki četv. posli Spasova u pe-
 tak, 29 jul. 29 sept. u srid prid
 Božić.
 Četnek u ned. u kojoj pada Grgo,
 Orban, Jela, Simun. Uvik na pon.
 Čoka (Torontv.) na ime Isusovo:
 sedmi dan posli uskrsne nedilj.
 na sv. Trojstvo; 29 sept.
 Čokonja. 24 febr. u četv. posli
 Uskrsa 27 juna 26 jul. 21 sep.
 Čongrad, prve ned. aprila, prve
 ned. jula druge ned. okt. druge
 ned. decem.
 Čorba u nedilju posli imena Isu-
 sova, posli nedilje „Cantate“ i
 prve nedilje jula i nov. uvik u
 poned.
 Corna 6 jan. na dan Grge, Pilipa
 i Jakova, sv. Iv. na Miholj i
 na dan sv. Martina.
 Čurog, u ned. i poned. prid 4
 mart. 1-im juna i 6-im okt.

Crepaja (Torontv.) 4—6 apr. 8—10 september.

Ceglid 15 jan. 19 apr. 22. jula 1 nov.

Darda. 2 jan. u poned. prije Spasova; 22 aug. 4 nov.

Debeljača, 19 mart. 1 sep.

Debrecin, 17 jan. 24 apr. 15 aug. 9 okt. svaki traje 9 danih. Vašar pada uvijek u pon. prid naznačenim danima.

Deva, 14 jan. 13 maj, 3 aug. i 30 okt.

Devečar 25 jan. 1 maja, 3 aug. 1 nov. Uvik posli naznač. dan. u. poned. i utor.

Dioseg, (ž. Bihar.) o prvoj nedilji febr. u trećoj nedilji marta, u prvoj nedilji maj, a trećoj nedilji jula, u drugoj ned. szept. i drugoj nedilji decembra uvijek u sridu.

Dobrina 23—25 maja i 24—26 septembra.

Dorog (ž. Hajdu) 9 febr. 29 jula, 11 nov. (uvik u četvrtak.)

Dorožma (Congrv.). 7 apr. 29 jun, 16 sept. 8 dec.

Dubnica, 12—13 febr. 28—29 apr. 24 do 25 jul. 29—30 sept

Dubrava, 10 maj, 26 jul. 29 sep. 6 december.

Dunafeldvar, 25 mart. u utorak posli Duhovah, 20 augusta 1 novembra.

Dunapataj, 19 febr. 17 apr. 29 jun. 4 okt. 23 dec. Uvik prid naznačenim danima u ned.

Dunapentele, vašari padaju na taj poned. kad je sv. Gjuro, sv. Trojstvo i mala Gospojina.

Dunaveče, 14 febr. 6 maj. 29 jul. 29 september.

Eger, u poned. jan. misec koje ned. Pavao pust. pada; u pon. maj. koje nedilja Pongrac pada u pon. jul. koje ned. Pohod B. D. M. pada; 20 sept.

Eperješ, rob. vašar 28—30 jan. 6 maja, 17—19 jun. 12—14 aug. 16 sept. 25 do 27 nov. Marm. vašar 25 jan. 3 maja, 14 jun. 9 aug. 13 sept. Mischečni marveni vašar 7 jan. 4 febr. 4 mart. 1 apr. 20 maja, 3 jun. 1 jul. 18 aug. 2 sept. 7 okt 4 nov. 2 dec. Vuneni vašar 13 27 maja 8. 29 sept.

Erdöbenješ 28 jan. 24 apr. 20 aug. 28 okt.

Erdösada, prve ned. marta i juna, treće ned. aug. druge ned. nov. uvijek u petak.

Estergom, u pon. i utor. one ned. kad je Grgur mart., Urb. maj. Lovro aug. šimon Juda okt.

Eršekujvár, na Matiu; na cvitau ned.; na Urban; na Pet.; u ned. posli sv. Stipan kralj.

Fehertemplom, Temesm. 5. do 7 mart. 20. do 23 jun. 15. do 18 okt.

Feketehegy, Bačka poslidnjeg pon. maja i okt. miseca.

Felegjhaza, Kis Kunm. 20 jan. 27 maj. 18 aug. 4 okt.

Feldvar, Bačka. 22 marta, 7 jun. 21 aug. 11 okt.

Franjova, 13 maj. 13 jul. 30 okt.

Futok, Bačka. 3 maja, 16 juna, 18 aug. 7 nov. Ako ovi dani nepadaju u nedilju i ponediljak prid naznač. danom.

Gjercámoš, 5 aprila 17 juna 19 septembra.

Gjendješ, 2—3 febr. 25—26 maja 24—25 aug. 19—20 november.

Gjula, Bekečv. na Obr. sv. Pavla 25 jan. prije jedne ned.; na „Exaudi“ prije jed. ned.; na tjedan prid 22 jul. i 8 sept. svagda pačamši od sride do ned.

Gjulafehervár, u utorak prid Uskrs, 26 jul. 30 sept. 17 dec.

Gjur-Cjör, 18 jan. te nedilje kao i velike nedilje prva tri dana;

IV.

- Bračančeva, Mar. Magdaline, mal. Gospojinske i Sv. Kate ti ned. u poned. i utorak.
- Hajoš, u slid. ned. 25 mart. 29 jun. 29 sep.
- Halaš, Pešt Kišk., 25 mart. 21 jun. 1 sep. 19 november.
- Harkanj u pon. te ned, kad je Julijana febr., sv. Gjura apr., Petar u okovih aug. Nikola dec.
- Hodm. Vašarhelj, Čongr., u ned. i pon. posli Imena Isus jan; u ned. i pon. prid. Josip mart; prid Brašanč, prid Raztanak apošt, jul. i u ned. prid Gal opat oktobra.
- Hodšagh, 9 febr. 29 sept. Ako ovi dani u ned. i pon. padaju, onda vašar se drži na te dane; ako pak u koji drugi dan onda zatim u slideću ned. i ponediljak.
- Horgoš, Cong. u poned. druge ned. febr. treće ned. novemb., druge ned. juna.
- Ilava, na Doroth, febr.; na Blaškov, na Tilovo maj.; na Braš jun.; na M. Magd. jul.; na Mat sept.; na Sv. Svet. nov. na žač. B. D. M. dec.
- Irig Tolna., na dan sv. Blaža, sv. Gjüre, male Gosp. i sv. Kate.
- Ivan-Egerseg, u srid. prid. 6 jan. u prve sride aprila, jula i okt. miseca.
- Ivan, Soprov., na Obr. sv. Pavlao 25 jan., na treću ned. posli Uskrša. na svt Bartul i svi Svetih.
- Jankovac, Bačka 3 apr. 2 jun. i 25 okt.
- Jasberin, 25—26 mart. 18—19 maj. 15 do 16 aug. 4—5 okt. 9—10 dec.
- Kalača, 19 mart. 31 maj. 15 aug. 30 nov.
- Kaniža, velika u Zalav., 30 jan. 3 apr. 22 maj. 14 aug. 9 okt. 4 dec. Uvik osam danih trajaju.
- Kaniža turska. 29 apr. 1 jul. 1 nov.
- Kaniža stara Bačka, 25 maj. 1 sept.
- Kapošmezó, 1 apr. 18 maj. 14 jun. 30 sept.
- Kapošvar, Somogjv. 15. jan. 25 mart. 4 sept. 2 nov.
- Kapuvár, Sopr. u pon. posli 25 jan. 19 mart. na Tilovo; 26 jul. 29 aug. 13 dec
- Kašša, 20 jan. 3 maj. 27 jun. 15 aug. 19 november.
- Kaćmar, Bačka. U pon. posli 16 maj. u okt. te ned. kad je sv. Teza,
- Kamenica, 3 maj. 22 jun. 17 okt.
- Kečkemet, 12 mart. Grgur. 10 maj. Gordian. 10 aug. Lovre. 26 sept. Cypr. 25 nov. Kath.
- Kerestur nimački, 3 maj. 14 sept. tembera.
- Kerestur Bodrogh. 20 febr. 5 jun. 28 aug. 27 nov.
- Keresteš nimački, u pon. posli sv. Trojstva i Cvitn. ned.; u poned. posli Nikol dec.
- Kesthelj, Zalv. 6 jan. u četv. posli Uskrša u četv., Tilova 10 aug. 21 sept. u četv. prije Mart.
- Kikinda velika, 24 apr. 24 jun. 20 sept. 1 dec.
- Kiš-Köröš, Pešt. 24—25 febr. 1—2 maj. 18—19 okt. 1—2 aug.
- Kiš Komarem, na Gjurgjev na sv. Pavla i pon. prid sv. Katarin.
- Kišmarton, u prvi pon. „Oculi“ i „Exaucis“ nediljah: u pon. posli sv. Petra u okovih i posli 21 sep.
- Kišmarton Varalja, Soprm., na prve ponediljke marta. jula, sep. i dec. miseca.
- Kištelek, Čongrv., 16 apr. 7 jula, 20 okt.
- Kiš Ujsalaš, 19—20 poslednjeg pon. juna 4—5 sept. 13 dec. svaki vašar u ned. prid nazn. danima drži se.
- Kiš Zombor, Toront., 15 apr. 10 aug. 18 okt.

Koložvar, 10 jan. 10 mart. 13
juna 1 aug. 2 nov.

Komarom, te nedilje kad je Fi-
lip-Jakov : na Petrov, na Ro-
ku, na sv. Franj i Andr.

Komluć, Banat, 5 marta, 15 juna,
1 sept.

Krnjaja, Bačka. 12 maja, 6 okt.

Kovin. pregj. granica, 5 maja i
7 nov.

Kula, Bačka. 29 apr. 24 juna 6
aug. 15 okt. svagda u ned. i
pon. prid naznač. danima.

Kun Dorožma, Congr., 1 febr.
29 juna 16 sept. 8 decemb.

Kun-Sz Mikloš. 3—4 febr. 16—17
maja, 22—23 aug. 20—30 dec.

Kutaš, 5 apr. 30 juna, 31 jula i
6 sept.

Katia, Nyitrav., 22 jan., 25 apr.
12 jun. 4 aug. 28 sept. 18 nov.

Lugoš, Kraššov., 10 febr. 10 maj.
2—4 jul. 21—22 okt. U subotu
prid nazn. dan.

Madaraš 25 jan. u ned. prid Spa-
sov. 25 jul. 26 okt.

Magoč, Baranjv. 14 febr. 18 apr.
13 jul. 7 okt.

Majša, 9 febr. u pon. sv. Trojstv.
27 aug. 11 nov.

Mako, Canadv., u sub. prid „Ju-
dika“ ned, u subotu prid 24.
jun. 19 aug. i 19 nov.

Martonoš, Bač B. 8 jun. na malu
Gosp. u slid. pon. 7 nov. jun i
nov. vašari, ako dotičeni nazn,
dani u ned. i pon. nepadaju;
uvik se drži u pon. prid nazn.
danim.

Mezőtur Jas. 1 jan. 1 maj. 1 aug.
1 nov.

Miške, Vašv., 2 febr. 3 mart. 4
jul. 14 aug. 8 sept. 4 okt. 22
nov. 12 dec.

Miške, 2 febr. 25 mart. 2 jul. 15
aug. 7 sept. 4 okt. 2 nov. 13
decembra.

Mohač, Baranjav., 24 febr. 17

aprila, 24 juna, 11 novembra,
21 decemb.

Moholj, Bačv., 30 maj. 30 sept.

Mokrin, 14 febr. 20 maj. 20 aug.

Monoštor, Krasni Brodi, 22—23
maja.

Morovica Bačv., posli sv. Josipa
u doidući poned. poslid. ned.
jula, prve ned. nov. u poned.

Nagj-Köröš, 5 mart 24 apr. 27
jun. 26 okt.

Nagj-Szt-Miklos srpski i nimački
5 apr. 5 jul. 26 okt.

Nagj Szombat, 21—24 jan. 11—14
mart. 29—30 apr. 1—2 maj.
24—27 jun, 29 jula do 1-og
aug. 9—22 sept. 28—31 okt.
2—5 dec.

Nagj-Varad, vidi Varadin velik.

Nadudvar, Hajduv., 19 jan. u pon.
ove ned., 16 apr. 6 aug. 20
sept. u pon. tih ned. u koje
nazn. dani padaju.

Nadašd, Baranjv., 19 mart. 20
august.

Nemeš Militič, Bačv.. 7 maj. 20 okt.

Novi-Sad, 20 mart. 19 maj. 10
aug. 29 okt.

Pačir Bačka 18 sept.

Pakš, u pon. prid 16 maj. 15 jul.
21 sept. 19 nov.

Palanka, velika Bačka, u prvi
pon. maj. i oktober.

Pančevo, na Gjurgjev po nov. ka-
lend. na Petrov i na Malu Gospu
po starom kalendaru.

Papa, na Svitló Nar. na Blagovits
na sv. Trojstvo, u jul. na Poh.
B. D. M. na vel. Gosp. : na mal.
Gosp. i na začee B. D. M.
svagda u utor. i u srid. posli
ovih Svetaca.

Ako koji od ovih nazn. svetaca
u utorak i srid spada, onda se
vašari drže u utorak i sridu do-
iduće ned.

Pečuh, poned. k. Svitl. Mar., po
ned. prije Duhova, po poh. BDM.

VI.

- na Katarinje. Svaki vašar traje ned. dana.
- Pešta, na Josipovo 19 mar. na Medarovo 8 jun. na Iv. glavosik 29 aug., na Leop. 15 nov. Samimovi se drže u te ned. u koju nazn. dani spadaju.
- Perjamoš 24 apr. 15 jun. 24 sept.
- Petrovoselo, u pon. prid 8 maj. 30 aug. 7 nov.
- Petrovac Bačka 11 marc. 13 maj. 26 aug. 11 nov.
- Pečvarad, Bar., u febr. Valentin, apr. Adalb., aug. Velik Gosp. i sv. Luka.
- Petrovaradin, 24 febr. O Petr. O. Mart.
- Pivnice, svaki put u nedilju pre 17 apr. 1 jul. 23 okt.
- Požun, na Vinc. apr.; na Iv. krst; na Miholj, na Lucu.
- Prigl.-St. Ivan (Bačv.), u pon. prid 24 jun.
- Rac-Almaš, u pon. prid 15 okt.
- Rac-Kaniža, u sridu posli Usk. 16 maj. 24 jun. 10 aug.
- Radna u petak prid Spasov, i po starom kal. prid 6 okt. u Petak.
- Rekaš, Pešt., 9 febr. 10 sept.
- Revkomarom, 29 apr. 1 maj. 24 jun. 12 aug. 20 sept. 1 okt. 26 nov.
- Ruma, Bačv., 13 apr. 29 maj. 13 jun. 29 jul. 28 sept.
- Sarkanj, Fogarv., 10 maj. 23 aug. 11 nov.
- Sikluš, Barv., u pon. 29 mart. u pon. posli sv. Trojstv. u pon. te ned, kad je Vel. Gosp. 30 nov. 2 dec.
- Sopron. Posli prvi pon. u mart. Filipski prvi pon. u maju, preobraženski zadnji pon. u aug., prvi pon. posli Elisabet. Ned. vašar pon. i petak.
- Sarvaš, Bekeš., 24—25 februar, 24—25 jun. 19—20 okt. 21—22 december.
- Satmar-Nemeti, 2 febr., 19 mart., 1 maj., 2 jul., 29 sept, 21 nov.
- Santo, Abaujv., u sridu prije Uskrs, 11. jul. 4 okt. 6 dec.
- Santo, Zalav., utor. posli Duh. i Ilije.
- Segedin, 4 maj., 31 jul., 10 okt. 30 nov.
- Segsard, u pon. i utor. tih ned. u koje spad. Cvitnica, Špasov., Brašanč., Pohod BDM. Našašće križa i sv. Elisabet.
- Senteš Congr., 2 do 4 febr. 24 do 26 apr. 22 do 24 jul. 21 do 23 sept.
- Sent-Marton, Turocf., 24 febr. u pon. prije Duh. 20 aug. i 11 nov.
- Sent-Marton, Soprv., 24 febr. 10 aug. 25 oktobra.
- Sent-Mikloš, 5—6 apr. 5—6 jul. 25—26 oktobra.
- Sent-Mikloš tursk. 17 apr. 26 jul. 4 okt.
- Sent-Tamaš, 12 mar. 26 jul. 20 sept.
- Senta, Bačv., 26 mart. 22 jun. 17 aug. 19 nov. Svagda u ned. i pon. prid naznač. danima.
- Sivae Novi 3 apr. 10 juna 23 septembra.
- Stolni-Biograd, Fehervar, na čistu ned. i pon. k Gyurgyevu, k Iv. k Bartolovu i k Demetrijevu. četiri posljednja vašara diže se u ned. i poned. one ned. u koji padaju oni svetei.
- Solnok, 24 febr. u ned. prid Spasova 8 sept. 5 nov.
- Stanišić, Bačv., 11 apr. 4 okt. u pon. prid naznačeni dan.
- Sombor, Bačv., na Blagovist, o Spasovu, o velikoj gospi, 25 nov.
- Subotica, febr. 24 o Matiji, 16 maja; 29 juna o Petrovu; 8 sept. 28 okt.
- Temerin. Bačv., 25 febr., 5 maj., 4 sept. 22 nov. Ako ovi dnevi ne padaju u ned. i poned. tad

vašar se drži u ned. i pon. prid naznačen dan.
 Temišvar, 29 mart. 1 jun. 8 aug. 29 sep. 18 dec.
 Titel 6 apr. 22 aug. 20 okt.
 Tolna, u prvi pon. maja. 13 jun. 10 aug. 5 nov.
 Topanfalva, u petak prib Cvitnu ned. u petak prid Dub. 9 jul. 28 aug. 5 nov.
 Topola, 18—19 apr. 13—14 jul. 4—5 okt. U ned. i pon. prid naznačen dan.
 Torža, Bačka. 11 jun. 2 okt.
 Tovarišova, Bač. 2 febr. 16 nov.
 Uj-Arad Temeš. 1 mart. 16 jun. 18 okt.
 Ujsivac Bačv., 3 apr. 15 jun. 23 sept.
 Uj-Peč 4 apr. 10. aug. 28 okt.
 Uj-Pešta, 1 febr. 1 maj. u ned. za 15-im jul. i okt.
 Vac, prid Urkrs : u ned. prid Poh. BBM. i prid Gal opat u okt. i Tomom u dec.
 Varažd. 24 apr. 25 jun. 25 jul. 5 nov.
 Varadin veliki. 12 marta 21 jun. 8 sept. 8 dec.

Varaždin, Hrv. na Gjur. na Ivan. na Jakov, na Emerikov.
 Vašarište, Veš. 21—22 mart 17 jula
 Vašarište Somljo, u mart. na Ben. u jul. na Margar. sept. na Lam. i dec. na Božić.
 Verbas novi, 28 mart. 2 jun. 12 sept. u pon. prid nazn. dan.
 Vesprim, 6 jan. 15 febr. 12 mart. 4 maja 10 aug. 21 sept. 6 dec.
 Velik Banat, 2 jul. 1 sept. 4 okt. uvik u sridu.
 Vršac, u ned. prid Marinje, po star. kal. na glušicu, u prvu ned. aug. po star. kal. ned prid sv. Luku. Sajmovi se petkom počimaju i 4 dana traju.
 Villanj, Baranjv., 3 apr. 30 okt.
 Zabola, 27 febr. 27 maj. 7 sept. 2 nov.
 Zemun, na sv. Matiju, 3 maja 13 dec.
 Zambek, 4 febr. 10 apr. 24 juda 28 okt u četv. i petak posle ovih dana.
 Žablja, 15 apr. 20 juna 28 sept.
 Zombolj, 16 marta 29 juna 8 sept. 11 nov.

Sajmovi u Hrvatskoj i Slavoniji.

Almaš, 2 jula, 15 aug. 6 jun. na ime Marije.
 Andrijaševci, brod. okr. 30 nov.
 Bakar, u Primorju, 13 jul. 1 i 30 nov.
 Babina Greda, br. okr. 1 aug.
 Babska i Novak, na Brašančevo na Malu Gospu. Svaki put i veliki marvinski. Na ovih vašarih dobiti se mogu osobito stvari od drveta, kao: bačve, burad, korita, kola, pluzi itd.
 Bošnjaci, brod. okr. 11 nov.
 Boočin, u Spasovdan po gr. ist.

Bešenovo, u Sremu, 16 jula. gr. ist. Ćiril i Juditu.
 Bribir, u Primorju 26 juna.
 Brod, Sav, na Blagovesti po star. kal. na presveto Trojst, 2 aug. 25 nov. Prije 8 dana mar. vaš.
 Brod, ž. Varažd., 24 febr. 22 mart. u pon. posli Uskrs. 25 maj. 18 jun. 12 jul. 24 augusta, 14 septembra.
 Budroveci kod Djakova. Vašar robe 6 dec. Vašar marve 6 dec.
 Cerna, brod. okr. 15 aug. 8 i 29 sept. 28 oktobra.

VIII.

- Časma u pon. posli Vodokr. u tor posli Duh. 22 jul. na sv. Katu. čepin Troj., na hr. st. i hr. Mih. čerević, 17 jan. 10 jul. Dva dana pre toga svaki put mar. vaš.
- Dalja**, 4 maj. 30 okt.
- Djakovo**, 23 jan. 1 maj. 26 jun. 28 okt. Mar. vaš. 20—22 jan. 24 apr. 20 jul. 18 okt.
- Drenovci**, brod. okr. 15 aug. 9 i 29 sept. 4 nov.
- Erdut**, posli febr. prije Uskrsa, prije Duhovah, posli pohoda Bl. D. M. posli uzviš. križa, posli svi sv. i Nikolindana uvik u čet.
- Erdevik**, na hr. Mar. i hr. Mih.
- Garčin**, brod. okr., 1 maja na Duhove, 29 juna, 22 sept.
- Golubinci**, 16 febr. 2 aug. Svaki traje po tri dana.
- Gradiška Nova**, 25 mart. na Duh. 20 aug. i 1 nov.
- Gradiška stara**, grad. okr. 29 sept. Osim toga 21 maja.
- Gospić**, Hrv., 1 maja, 10 okt. Osim toga svaki petak.
- Hrtkovac**, 8 feb. i 19 jun.
- Ilok**, 14 apr. 13 jun. 2 aug. 23 okt. 25 novembra.
- Indija**, na hr. car. Konst., na mal. Gosp. na Pch. Gosp.
- Irig**, na hrist. Teodoriku, na čis. ned. u postu. na Vel. Gosp.
- Jaska**, 7 jan. na Duh. utor. pon. po škapuliru, 9 sept. 7 dec.
- Jankovci**, br. okr. 15 okt.
- Kamenica**, 3 maj. 22 jun. 18 okt.
- Karlovac**, 8 maj. 15 jun. 15 jul. 29 sept. 21 dec. Osim toga svaki petak glasoviti vašar, ako nije na isti dan svetac.
- Korenica**, otač. okr. svake subota nedilji vašar.
- Karlovc**, srem, 28 mart 2 jul. 3 sept. i 21 dec. svaki traje 3 dan.
- Mitrovica**, o mučenicima na Cvit. na Spasovo, na sv. Iliju i na malu Gospn.
- Mikanovci Novi**, brod. okr. 24 aug.
- Prije toga 8 dana najveći u Slav. marvenski vašar.
- Našice trg.** Sajmovi robe: 10 mart. 13 jun. 15 aug. 30 nov. Sajmovi marve: 5 mart. 8 jul. 10 aug. 25 nov.
- Niemci**, brod. okr. na Cvijetu, na Duh. 29 jun. 20 aug. 25 nov.
- Osiek**, 20 jan. 24 apr. 20 jul. 18 okt. (svi veliki) — prije svakog osam dana glavni marv. vašar.
- Okučani**, grad. okr. na Cvitnicu, 20 nov.
- Pazuho Staro**, petr. okr. na hr. Ilinje na svi Svete.
- Požega** na Ant. Op., na Cvjet. na Duh. na Terezu, na Tomu.
- Ruma** u hr. čisti četvrtak na hr. Petrovo na hr. Miholje, na hr. Trifunovo.
- Sarvaš**, 14 febr. 24 jun. 18 okt. 21 dec.
- Sibinj**, grad. okr. u ned. po Spas. u ned. po Ivanj. u ned. po Mat.
- Slankamen**, petr. 2 jula.
- Sarengrad**, na Spas. 29 jun.
- Sid nov.** 19 mart. 10 aug.
- Tovarnik**, pet. okr. 21 sept. 24 aug.
- Valpovo** na Iv. dan, na Zač. Gosp. na Matiju, ap. mar. vašar.
- Varadin**, petr. okr. na Matiju, na Petrovo, na Martinje.
- Vinkovci**, 16 maj. 6 aug. 1 nov. pre svakog marveni vašar.
- Virovitica**, 6 jan. 1 maj. 2 aug. 21 sept. Svaki put 6 dana prije marv.
- Vrbanja**, brod. okr. na ime Mar. Vrdnik, 15 jun. po st. na Lazar.
- Vrpolje**, brod. okr. 24 jun. 20 aug. 11 i 3 febr. marv., 14 roba.
- Vukovar**, 1 maja, 24 jun. 15 nov.
- Zagreb**, u četvrt. pred Cvietn. dan po Mark. na Margaret, dan po Stjep. kr. na šimunje, dan po Prij. BDM.
- Zemun**, petr. okr., na sv. Mat. 3 maja, 13 dek.
- Županja** brod. okr. svibnja 26 i 20 kol. 16 dec.

U Dalmaciji i na otocih.

Bagalović, 16 srp.
Benkovac, 13 lip. 6 srp. 8 ruj.
 13 list.
Biskupija. dva duhovska dana.
Bivčić, 11 srp.
Budve, nedj., sridu i petak.
Cukar, 8 ruj.
Danilo Biranj. 29 lip.
Desne, 23 travnja.
Drniš, 13 lip. 20 kol i 20 rujna.
Duvare, 13 lip. 24 kol.
Ereognovi, Castel Nuove. Sridu i subote.
Golubić, 14 kol.
Imotski, dva puta na ćedan.
Jagrović. 21 svib.
Jesenić, 8 pros.
Jezerinac, 26 srp.
Kanjane 26 list.
Knin, 13 lip. 2 kol. 13 list. i svake sub.
Kninsko polje. 5 svib.
Konjevrate, 24 lip.
Kontor, utor, četvrt. i sub.
Las, 24 rujna.
Litno, 23 stud.
Lieser, 8 rujna.
Makarska, 29 lip. 10 kol, 21 stud. i svake sride i subote.
Markovac, 1 kol.
Metković, 21 srp.
Mokropolje, 30 list.
Mratovo, 26 srp.
Mravince, 24 lip.
Obrovac, 19 ožuj. ned. duh. 8 ruj. 4, 5, 6 list.

Oklaj, 29 ruj.
Omiš, Almissa, 15 i 16 svib., 1 i 2 kol.
Opuzen, Fort opus, 3 kol.
Orestovo i Padjene, 5 svib.
Oton, 1 kol.
Postrana. 11 stud.
Plavno 5 svib, i na Tielovo.
Podgora, 20 kol.
Polača, 11 srp.
Prolog, 15 kol.
Razvadja, 23 trav.
Rogotni 1 lip.
Sinj. dva puta na ćedan i 15 kol.
Skradin, 8 i 30 ruj. i 4 pros.
Soliu, 7 ruj.
Stari, Castel vecchio, 29 kol. i nedj, list.
Spljet, svaki poned. i četvrt.
Trij, 29 rujna.
Trogir, 4 svib. na Spasovo, na Duh. 13 lip.. na Tielovo i 14 studen.
Trpány, Trapovo. 28 ruj.
Trsteno, 10 i 11 kol.
Vino, 5 kol.
Viganj, 1 ned. list.
Vinčića gor., 2 srp.
Vrbnik, 21 svib.
Vrdonje, 24 srp.
Vrgorac. 29 lip. i svake subote.
Vrlika, 1 ned. list. i svak. ned.
Vrbolje, 15 kol., 8 ruj.
Vrpolje, 26 srp.. hod Knia.
Zavoljane, 8 ruj.
Zaostrog, 2 kol i 15 kolov.

U Bosni i Hercegini.

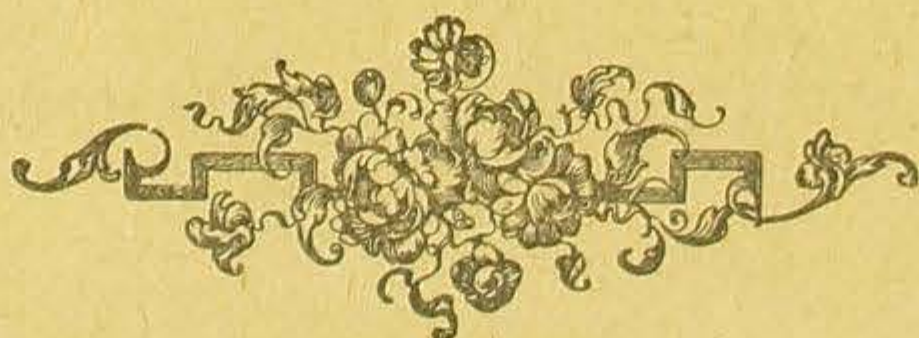
Banja Luka: pred gr-ist. duhovima i svaki utorak.
Berbir, svaki četvrtak 20 i Cr. ruj vel. god. vačar.
Bihać, svaki petak.
Bjelina, svaki petak i nedilju.

Blpižula, pašnjak medju Krešjuć. i Goricom, 22 lip. 4 listopad., 20 srpnja.
Brod bos, svaki petak.
Bugojno, na Mih. g. o. po. Jul kal. i svaki petak.

X.

Busovača, svaki petak i ned.
 Cazin, svaki petak.
 Crkvina, na spasovo u lyetu.
 Čajnica, svaki utorak.
 Dervent, 27, 28 i 29 kol. i svaki četvrtak.
 Doboj, svake subote.
 Dolnji vakuf, svake nedilje i četvrtak.
 D. Tuzla, svaki petak.
 Dubica, svake nedilje.
 Foča, svake subote.
 Fojnica, svake sride.
 Glamoc, 8 rujna po. g. i kol.
 Garažda, svaki četvrtak.
 Gornji Vukuf, na pet. i Rav. g. i kol. i svake sride.
 Gračanica, svaki petak.
 Gradačac, svaki petak.
 Jajce, 28 rujna svaki petak.
 Kiseljak, 12 srpnja i 1 kol.
 Kladanj, svake sride.
 Ključ, svaki petak.
 Kobaš, svake subote.
 Kostajnica bos., od 20 do 22 rujan i svaki poned.
 Kozluk, nedeljom i petkom.
 Kreševo, svaki poned.
 Krupa, svaki poned.
 Kulen Vakuf, svaki četvrtak.
 Livno, od 29 lip. do 4 srp. i od 1 do 3 stud. i svake sride.
 Ljubia, svake subote.
 Ljubuški, svaki poned.
 Maglaj, svake sride.
 Modrič, svaki petak.
 Novakasaba, svaki petak.
 Novi, svake subote.
 Obudovac, na Cvitnicu, Uskrsu, Blagov., Ilijevo, vel. i mal. gosp. Petrovdan.
 Orakovo, svaki petak.
 Orašje, 17 kol.

Pašin konak, svaki petak.
 Pečenci, 18 kol.
 Petrovac, od 26—31 kol. g. i vel. gosp. i svaki ponediljak.
 Priedor, 1, 2, 3, 4 i 5 kolovoza i svaki petak.
 Prnjavor, svaki petak.
 Purčač, svaki petak.
 Rama, Sčit., 15 kol. i 8 ruj.
 Rogatica, svake nedilje.
 Roškopolje, 24 lipnja.
 Rudo, svake subote.
 Sanski most, od 18—21 kol. i svaki poned.
 Sarajevo, svake sride.
 Srebrenica, 30 srp. 7 stud. i svaki ponediljak.
 Stari Maidan, svake sride.
 Sujtesko, 7 lip. svake ned.
 Samac b., 29 lip. i svake nedilje.
 Tešanj, svake nedilje.
 Travnik, 5, 6 i 7 svib. i svaki petak.
 Trebinje, svake ned.
 Tržec, svaki poned. i sridu.
 Turić, 13 lipnja.
 Varcar Vakuf, svaki poned., traje 3 dana i svaki petak.
 Vareš, svaki poned.
 Velika Kladuša, svaki poned. ut. i sridu.
 Visoko, svaki poned.
 Višegrad, 7 svib. i svake sride.
 Vrto, 22 do 24 svib., g.-i. Spas.
 Zenica, svake sride.
 Zvornik, 2, 3 i 4 kol. i svaki pon. i petak.
 Žepce, 15 kol. i svaki petak.
 Županjac, 11 srpnja, 27 kolovoza svaki pet. živežem i gorivom.

DVORANA ZA FOTOGRAFISANJE

Augustina Töke

Ulica Deakova br. 3. U SUBOTICI. Ulica Deakova br. 3

Prima svaku, u ovu struku spadajuću naručbu kao: slikovanje likova, obitelji, društva sgrada, životinja, karuca itd; nadalje, makar i sa najstarijih i najmanjih slikah (prilika, fotografija) do naravne veličine.

Svaka se slika čisto, lipo i umjetno sgotovljiva.

Na želju može se na licu mista i cila svatba — svatovi — s fotografisati.

Primanje, snimanje je svaki dan, takodjer svecom i nediljom cio dan!

U oblačno i kišovito vrijeme potpuno dobro uspiraju snimanja.

zkkn.org.rs

Aradski i Drugova
 POMODNA I MANUFACTURNA TRGOVINA
 ○ ○ ○ ○ u Subatici ○ ○ ○ ○
 na glavnoj pijaci
 u Milinovićevoj kući.

Veliki izbor:
 Svile, Kumaše, Čoje, Svako-
 vrstna platna, Sukna za Žens-
 ka i Muška odela, Marama,
 i. t. d. i. t. d.

Veliki izbor Šifona i Jorgana.

Veliki izbor Jorgana i Šifona.

Donagyö i
Koczurek

gvošgijarnica,
 u blizini franje-
 vačke crkve po naj-
 umirenijoj cini služi
 općinstvo svakovrs-
 nim gvoždjem i
 gvozdenim sredst-
 vima i posudama,
 kao: za okivanje
 vrata, pendžera,
 ograde gvoždja,
 drota, klinaca, ši-
 nah osovina, kosa,
 ravnikova, plugova
 raova, lonaca itd.

„NEVEN“

*zabavno-poučni mesečnik za Bunjevce i Šokce
 izlazi u Subatici.*

Cina je Nevenu na svu godinu 1 frt (2 Kor.)

*Urednik Nevena je rodoljub Nikola Mat-
 ković. Oko Nevena su svi ugledniji bunjevački
 rodoljubi; nema bolje bunjevačke kuće u Subatici
 i po selima, u koju nebi Neven odlazio.*

*Neven nastoji probuditi i razprostirati bu-
 njevačku svist u kršćanskom duhu. Na temeljn
 narodnosnog zakona od god. 1868. čuva
 i brani narodne pravice.*

*Ko se ne stidi roda i plemena svoga, i ko
 je istinito rad rodu pomoći, taj nek svojski na-
 stoji, da Neven u svojoj okolici, i svojim znan-
 cima priporuči.*

Uredništvo „Nevena“

OBJAVA.

Čast mi je javiti p. n. občinstvu, da sam u I. krugu, Deakovo
ulici, u kući Radišćevoj u blizini male kapele otvorila

stovarište kamenitih grobnih spomenika,

gdi prodajem od svakojakog ovo- i inozemskog crvenog, plavog, crnog
i granitnog mramora iztesane nadgrobne spomenike u ukusnom obliku.

Primam dalje svakojaku popravu, uresivanje sgradah u ob-
liku po volji il od kamena iztesano il od gipsa saliveno po umirenoj cini.

Priporučujući se p. n. občinstvu jesam

U Subotici, miseca listopada 1893.

osobitim počitovanjem

supruga **LOVRE KOVAČA.**

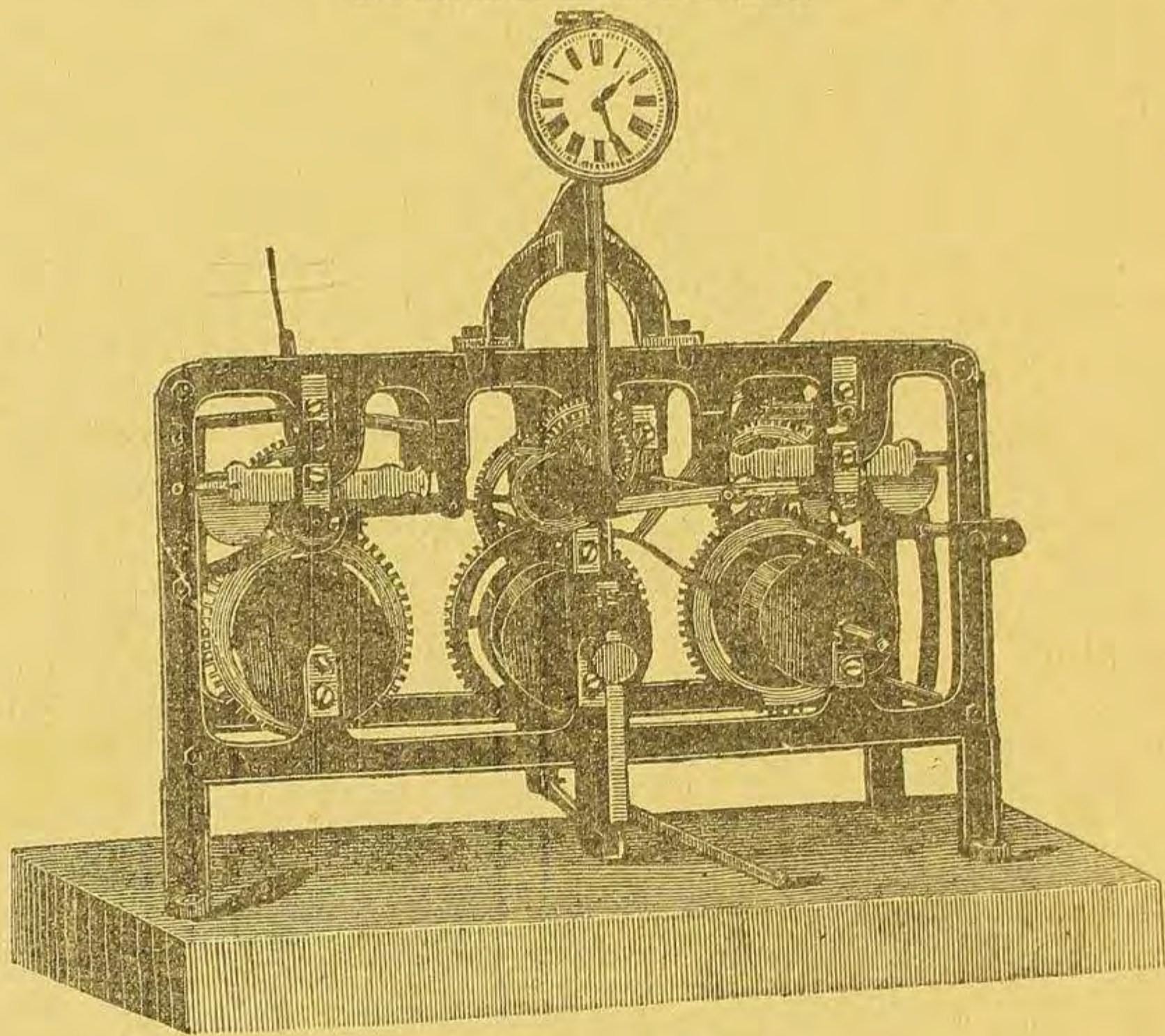
Prodaja posjeda u Slavoniji.

Doli potpisani javljam : da ću prodat moj pos-
jed sastojeći se iz *kuće* sa širokim dvorištem, iz
4 jutra zemlje za cieniu od 12 stotina frt. Posjed le-
ži u selu **Vodjinci**. Ko ovaj posjed kupiti želi, neka
se obrati na doli podpisanog u **Vinkovce**.

ADAM NOVALIĆ,
mašinista.

Satar **IVAN MÜLLER** Satar

opravlja najizvrsnije satove za javu,
kao na toran, varošku kuću, na palaču ili majur.

Ova tvornica (bila Karla Mayera) nalazi se u
Budimpešti VII. Kazinczy-ulica 3. br.

Slikane cjenike i proračune besplatno šalje,

*Jedan primer radnje ove tvor-
nice satova može se viditi na
tornju novogradjene palače pošt.
gosp. Nikole Tomića vlasnika štamparije u Subotici.*

Zaštitna marka.

*Bolesti želudca i donjega tiela,
sla probava, glavobolj, vrto-
glavica, slatna šila i bolesti
jetara*

najbolje se i sjegurno lieče sa već 19 godina
obljubljenim „Malackavim Karpatskim zdrav-
stvenim pilulam“, sastavljene po propisu dr.
Kvapila po ljekarniku

Ivan Friedrich u Malaczki

kraj Karpata

Jedna škatulja stoji 21 novč, zamot 6 škatulja 1 for. 5 novč, kod nefrankiranog pošiljanja 6 novč. više za biljeg. Ako se trošku pilula doda 20 novč i čitav iznos u biljegam pošalje, usliedi pošiljanje u cijelu monarkiju franko.

Gosp. ljekarnik Friedrich! Gosp. profesor Winternitz u Beč preporučio mi Vaše pilule; molim za 6 zamota istih.

Beč Meidling, 29. travnja 1807.

Hinko Hoffman.

Mnogoštovani gosp. ljekarniče! Imajte dobru pa mi šalžite jedan zamot Vaših izvanredno djelujućih karpatskih pilula.

Felső Hámos, 1 veljače, 1896.

Sa štovanjem Ivan Mascjesek, župnik.

Mnogoštovani gosp. ljekarniče! Kroz više godina upotrebljavam Vaše karpatske pilule, koje osobito djeluju. S toga Vas molim, da mi kretom pošte šalžite još jedan zamot i bilježim se sa veleštovanjem.

Miske, 12. veljače 1896.

Ivan Aorám, svećenik.

Blagorodnom gosp. Ivanu Friedrichu, ljekarniku u Malaczki. Budite tako dobar, te mi Vaših neprocijenjivih karpatskih pilula poslati izvolite sa pouzećem, jer sam iz vlastitog osvjeđenja na sebi kao i na drugih osoba opazio, da su dobro djelujuće sredstvo proti želudačnoj bolesti (iste su prava blagodat za ljude) i to molim slati jedan zamot na adresu gosp. Ivana Fiedlera, šumara; jedan zamot na gosp. Gjuru Kiss-a, sudca. Oba gospodina stanuju u O Fehértó.

Pois-Petri, 9. studenoga 1895.

Mijo Holló, župnik.

Blagorodnom gosp. Ivanu Friedrichu, ljekarniku. Primate moje najdublje i iskrene želje i zahvale za Vaše dobre djelujuće malackav-ske pilule koje su me od moje glavobolje posve oslobodile. Providnost udielila Vam zasluženu nagradu i dug život, da uzmognete još dugo biti dobrotyorom čovječanstva. Štovanjem

Sárvár, 1. studena 1895.

Mijo Vörös, gospoštinski kovač.

Štovani gospodine ljekarniče! Imam čast ovime Vas obavjestiti, da su me Vaše „Karpatske zdravstvene pilule“ od moje zlatenice posvema oslobodile, i to tako, da si nemogu predstaviti, da sam ja nekada na toj bolesti mnogo trpio. S toga vazda molim Svevišnjega da Vas na svakom Vašem koraku blagoslovi; jer moram priznati, da sam prizvao mnogo liečnika, te si time prouzročio znatne troškove, ali sve bijaše uzalud.

Sárszent-Miklós, 7. listopada 1895.

Mijo Vényi.

Velećenjeni gosp. ljekarniče! Primate moje poklonstvo za Vaš tako rekuć spasonosni izum. Već prije naručene zdravstvene pilule izvanredno su djelovale, pa Vas molim, da mi na novo jedan zamot pripošljete. Obećajem Vam, da ću Vas i drugima preporučiti.

Szepesházi, 15. listopada 1895.

Antun Lakatos, željeznički poslužnik.

Štovani gosp. ljekarniče! Već od dulje vremena bolujem na želudačnoj boli, te mi nije dan do sada upotrijebljenih liekova nije pomogao. Nedavno naručio sam na preporuku mog prijatelja jedan zamot Vaših karpatskih pilula, te čim sam jednu škatulju upotriebio, osjetio sam znatnu poboljšicu u mom stanju. Izvolite mi što prije posl. jedan zamot Vaših pilula

Csángé, 18. prosinca 1895.

Najpokorniji sluga Ivan Csépregi

Štovani gospodine! Molim Vas pošaljite mi od Vaših izvanredno djelujućih karpatskih zdravstvenih pilula, koje već kroz 14 godina rabim, kretom pošte dva zamota. Svevišnji udielio Vam dug život za Vaše počevječanstvo toli zaslužno iznasašće.

Csik-Priesketé, 15. studena 1895.

Odličnim štovanjem
Ljudevit Filöp, nadglednik

DIONIČKA TISKARA U ZAGREBU

Izradjuje svakovrstne tiskanice za porabu društava, trgovaca, obrtnika itd., i to: knjige, diplome, pravila, poslovne knjige, okružnice, račune, listovni papir, omote (kuverte) posjetnice itd. ukusno i uz jeftine cijene.

☀️ Kršćanski molitvenik ☀️

S najodličnijim crkvenim pjesmama. Složen iz najboljih molitvenika, crkvenoga katekizma, te iz rimskoga časoslova. Od Gjüre Šimončića župnika. Ovaj molitvenik ima 682 str, Cijena mu je. ukusno vezanu 85 novč., sa zaporom i vanjskim naslovom for. 1.25. Fino izdanje vezano je u 50 razliĉnih načina, a cijena mu je for. 2.— do for. 15.—

Dobiva se u knjižari Dioničke tiskare u Zagrebu.

OBZOR

☞ najrazšireniji i najobjavljeniji hrvatski politički list. ☞

Glasilo neodvltne narodne stranke.

Izlazi svaki dan osim nedjelje i blagdana na cijelom arku. Cijena mu je poštom u tuzemstvo na 1/4 godine 4 for. 50 nvč,

PRIJATELJ NARODA.

Ove novine izlaze već dvanaest godina dvaput na mjesec, a javljaju sve, što se u našoj domovini i po ostalom svijetu događa Cijena je „Prijatelju naroda“ jedan for. na godinu, a može se plaćati i na četvrt godine.

Novci se šalju: Upravi „Prijatelja Naroda“ u Zagrebu.

☞ V i e n a c ☞ zabavi i pouci.

To je najstariji hrvatski list, namijenjen zabavi i pouci hrvatskoga naroda.

U „Vienac“ pišu najslavniji pisci i pjesnici, a donosi i liepih slika, pa se zato preporučuje hrvatskim obiteljima „Vienac“ izlazi svake subote, a stoji na godinu 7 for., na pol i na četvrt godine razmjerno.

Novci se šalju: Upravi „Vienca“ u Zagrebu.

GLAVNI TRG
SVOJA PALAČA!

NAJVEĆA TISKARA U SUBOTICI!

Štampa svake vrsti, kako najmanje tako najveće tiskarske poslove, kao knjige, molitvenike, pismarice, račune, kalendare, osmrtnice, pozivnice za svatove ili druge vrsti, karte posetnice, objave i sve ostale radnje, što se samo želimogu od jedne štamparije; i to u svaku ruku po želji naručitelja, ali uvijek po najumirenijim cinama. Radi sa latinskim i cirilskim slovima.

Pošto sam svoju štampariju u zasebnu palaču, što sam je u ovu svrhu iz nova zigrjao, prema najnovijim zahtivima, smistio i snabdio sa najobilnijim, u stranim i domaćim majdanima nabavljenim novorizanim slovima i uresima: osugjujem se svoju — sada u Subatici najveću — štampariju što toplije priporučiti velikom općinstvu. Jamčim za ukusnu, brzu i točnu radnju.

Slavnom općinstvu

vazda pripravan sluga

Nikola Tomić,

vlasnik štamparije

Subatica glavni trg. Prema parnoj kupki

Brza i točna posluga. * Najumirenija cina. * Ukusna štampa.

Stanković i Zarić

mjernici poduzimači.

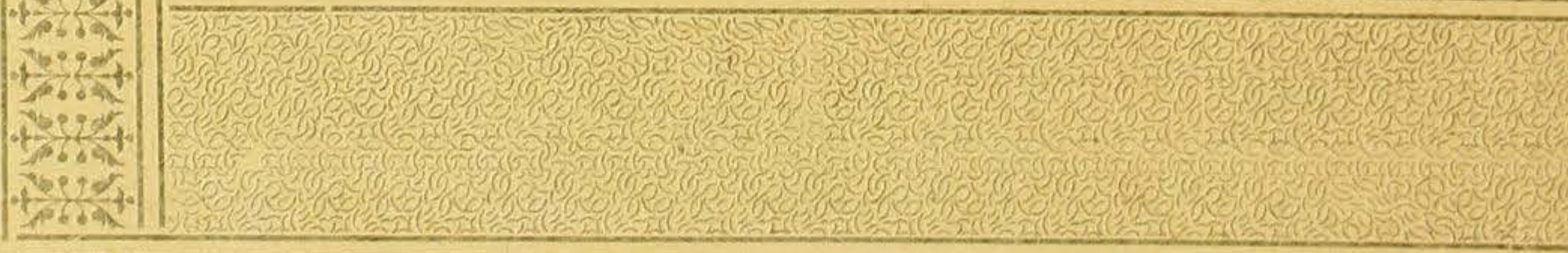
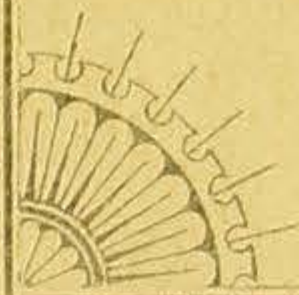

Primaju svakovrstne mjerničke poslove, kao mirenje i deobu zemlje, sgotovljanje planova za zidanje svako vrsnih zgrada, procenu zemalja zvanija zastupstvo kod suda i sprovagjanje u gruntovnici.

Pisarnicu imamo u Baćanievoj ulici 358. Weinhutovoj kući.

Subotica, Oktobra 1898.

Nikola Stanković,
Milan Zarić.

Popis knjiga

koje su izašle nakladom

knjižare Lav. Hartmana

(KUGLI I DEUTSCH)

Ilica 30.

ZAGREB,

Ilica 30.

Kod naručivanja knjiga najjednostavnije je dotični iznos za knjige poslati poštanskom naputnicom, proračunav 10–20 nč po lag težine knjiga, za poštarinu. Kroz to prištedi svaki naručitelj nekoliko novčića na poštarini; nu po želji šaljemo svaku naručbu uz poštansko pouzeće.

Osim ovdje navedenih knjiga dobivaju se kod nas sve druge knjige, bile one oglašene kod koga god i gdje goder uz istu oienu.

Osobito preporučamo svoje veliko skladište knjiga naučne i zabavne struke kao: zakone i pravnička djela, bogoslovna djela, romane, novele, pripoviesti, pjesme, spise za mladež, muzikalije, slikovnice itd.

NAJVEĆI IZBOR

molitvenika i misala

u krasnim uvezima i uz najjeftinije cienne.

Skladište svih

školskih knjiga

učevnih sredstava, učila za školu i t. d., i t. d.

Ujedno preporučamo svoje najveće skladište svih vrsti

pisaćeg, risaćeg i omotnog papira, kao i svake vrsti pisaćih i risaćih stvari na veliko i malo uz najjeftinije cienne, svake vrsti najboljih trgovačkih knjiga uz tvorničke cienne; tiskanice crkvene, za trgovce i posebničke, kao i za mjestne sudove i občinska poglavarstva.

Romani, novele i pripoviesti.

Bakotić A. D., Raja. Slike iz bosanskoga života. 90 nč.

Balmes dr. Jaime, Razum u životu. Ciena 10 nč.

Becić F., Kletva nevjere. Izvorni roman u dva diela. 1 for. 20 n.

Becić F., Prokleta kuća. Slike iz krajiškog života. 60 nč.

Becić F., Djački doživljaji. 15 nč.

Beniczki - Bajza I., Zlatka. Roman. 30 nč.

Biser. Niz bisera jugoslavenskoga. Zabavnik. Uredio N. Štokan. 30 n.

Bjelan Namurski Pripoviest. 10 nč.

Bouvlér Ch., Nagrada ljubavi. Pripoviedka 15 nč.

Bret-Harte, Tri crtice. Pohrvačio A. Harambašić. 20 nč.

Brozović Brozo, Ljepota povod strahota. Pripoviedka. 60 nč.

Caballero F., Farizejka. Preveo Fran S. Afrić Riečanin. 12 nč.

Carić Juraj, Obitelj kapetana Opovića. Pripoviedka. Ciena 90 n.

Chavette E., Gdje je milionar? Krim. rom. Prev. A. Svilanić. for. 1.20.

Čiki G., Krunica. Dinari Nadir Khulie. 15 nč.

Danilewski A., Ukroćeni general. Iz ruske prošlosti. 15 nč.

Degan Petar, Biela Gospa s Trsat grada. Hist. roman. Preveo A. Mandel-Bademić. 2 svezka for. 1.50.

- Devčić Ivan**, Odbijeni prosac. Pripoviedka. 15 novč.
- Devčić Ivan**, Bunjevačka buna. 60 nč.
- Devčić Ivan**, Brinjsko-lički ustanak. Histor. pripovjest. Pod tiskom.
- Dostojevski E. M.**, Slabo srce. Preveo Sergij I. Hetmanov (Aug. Harambašić). Ciena 15 nvč.
- Draženić I.**, Crtice iz hrvatskoga života. 15 nvč.
- Dubrovnik**. Zabavnik nar. štionice dubrovačke za g. 1867. 60 n.
- Dumas Alex.**, Put po Kavkazu. Preveo A. Harambašić. 1 for.
- Feuillet O.**, Roman siromašna mladića. U dva svezka. 30 nvč.
- Feuillet O.**, Prijateljeva oporuka. Roman. Preveo R. Franković 30 nč.
- Feuillet O.**, Pokojnica. Roman. Preveo Robert Franković. 30 nvč.
- Fouqué de la Motte F. bar.** Undina. Pripoviest. 15 nvč.
- Francesco Foscari i njegova obitelj**. Utvara Karla XI. od Prospera Mériméa. Susret Vsevoloda od Garšina. Ciena 15 nvč
- Gerstäcker F.**, Muž na lutriju. Šaljiva pripoviedka. 15 nč.
- Gjalski Šandor Ksaver**, Male pripoviesti. 75 nvč.
- Gogolj Nikola Vasiljević**, Iv. Ivanović i Ivan Nikitorović. Šaljiva pripoviedka 15 novč.
- Grigorović V. D.**, Izgnubien život. Preveo A. Harambašić. 30 nč.
- Henry M.**, Lažni grof. Pripoviest. 30 n.
- Herites F.**, Gatalica. 15 nvč.
- Hrvatovski B.**, Grilovica. Hist. pripoviest iz XVII. vieka. 15 nč.
- „Hrvatska“**, knjiga za godinu 1881. Napisala i izdala ju Hrvatsk amladost stranke prava. 50 nvč.
- Hrvatski Dom** zabavnik hrvatske omladine za godinu 1880. Izdalo ga djačko društvo „Hrvatski Dom“ na I. Hrv. sveučilištu. 50 n.
- Jedan istinski događaj**. Prevod s francezkoga 15 nvč.
- Jokaj M.**, Bjugunac. Pripoviedka. 15 n.
- Jokaj M.**, Žena poginuloga. Pripov. 15 nč.
- Jurković Janko**, Sabrane pripoviesti. Drugi svezak. 60 nvč.
- Iz života velikoga hrvatskoga pustolova** i druge male pripovjedke 30 nč.
- Kažotić M. de.**, Miljenko i Dobrila. Historički roman iz dalmatinskoga života u XVII. vieku. Pripovieda B. Matijaca. 2. izd. 45 nvč.
- Kalinčak I.**, Posielo. Restauracija. Slike iz davnih vremena. 20 nč.
- Kasna osveta**. Kriminalna pripoviest Preveo A. Svilanić. 30 n.
- Kokotović N.**, Crtice I. i II. svezak 24 nč.
- König E. A.**, U morskih valovih. Kriminalna pripoviedka. 30 nč.
- Korajao V.**, Lov na sjedečke iz djačkoga života. 15 nč.
- Korzenlovski I.**, Zločin i kazna. Pripoviest. 15 nč.
- Kozarac J.**, Tena. Pripoviedka. 30 nvč.
- Kraszewski I.**, Drevna priča. Historijska pripoviedka iz IX. vij. Pohrvatilo Ivan Gostiša. 1 for. Uvezana 1 fr. 50
- Kukuljević Ivan Sakcinski**, Zwei Slaven. Eine Erzählung aus der neueren Zeit Croatiens. 30 nvč.
- Kukuljević I. Sakc.**, Različita djela. Knjiga II. i III. po 1 for.
- Kumičić E.**, Mladost-ludost. Pripoviest 45 nč.
- Kumičić E.**, Olga i Lina. Izvorni roman. for. 1.20.
- Kumičić E.**, Otrovana srca. Prip. 45 n.
- Kumičić E.**, Preko mora. Pripov. 75 n.
- Kumičić E.**, Primorci. Pripov. Drugo izdanje. 75 nvč.
- Kumičić E.**, Tri mučenice: Saveznice, Neobični ljudi, Ubilo ga vino. 45 nč.
- Kumičić E.**, Urota Zrinsko-Frankopanska. Hist. rom. 3 knjige 3 for.
- Kumičić E.**, Urota Zrinsko-Frankopanska. Historički roman Drugo, posve izpravljeno izdanje for. 1.—.
- Kumičić E.**, Gospodja Sabina. Roman. 1 for.
- Kumičić E.**, Sirota. Roman iz života istarskoga. 1 for.
- Kumičić E.**, Teodora. Pripoviest. 75 n.
- Kumičić E.**, Pobeljeni grobovi. Pripoviest. 45 nvč.
- Lauka Aug.** Kako je B. Baltić pouđavao sedam kćeri. Prip. 2. izd. 15 n.
- Lejkin N. A.**, Dvie šaljive pripoviedke. 15 novč.
- Litrow L.**, Ne gospodine. Pripoviest. 15 novč.
- Livadić Vj.**, Svjetlo i sjena. Arabeske i genre slike iz zagrebačkoga života. 80 nvč.
- Ljubav preko groba**. Pripoviest 25 nvč.
- Marlinski A.**, Večer pod vedrim nebom. Istinski događaj. 15 n.
- Mars G.**, Tajne harema. Pripoviest. 30 n.
- Matić E.**, Pariške crtice. 15 nč.
- Mérimée P.**, Utvara Karla XI. itd. 15 nvč.
- Mickiewicz Adam**, Gospodin Tadija 1 for.
- Mijakić**, Čudotvorna slika 15 n.

- Mljakió Pero**, Sve od straha. Humoreska. 15 nvč.
- Montépin Xav.**, Mačje oko. Roman u 3 knj. for. 1.80.
- Montépin Xav.**, Gitana. Rom. poviest iz juž. amer. života. for. 1.20.
- Montépin Xav.**, Kuća tajnosti. Pariški noćolik iz druge polovice prošloga stoljeća. 60 nvč.
- Montépin Xav.**, Vražje lutke. Pariški noćolik iz druge polovice prošloga stoljeća. 60 nvč.
- Montépin Xav.**, Žaneta i Karmena. Pariški noćolik itd. 60 n.
- Mordovcev D.**, Ljubav spasiteljica. Historijska pripoviest. 15 n.
- Musset-Pattay**, Dobro djelo. 15 novč.
- Nasredin**, Pošurice i šale 30 nč.
- Novak V.**, Informator. Novela. 45 nč.
- Novak V.**, Podgorske pripoviedke. 40 n.
- Novak V.**, Podgorke. Slike iz hrvatskoga primorja. 60 nvč.
- Ohnet G.**, Jadi tetke Ursule. Prip. 15 n.
- Osman-Aziz**, Pogibija i osveta Smail age Čengića i Marijanova rana. 15 n.
- Osman-Aziz**, Bez nade. Pripoviest iz mostarskoga života. 60 nč.
- Osman Nuri**, Ago Šarić. Pripoviest iz prošlosti Mostara. 30 n
- Osveta baruna Trenka**. Pripov. 30 n.
- Pauló I. F.**, Dobra kršćan. majka. 25 n.
- Petrovió-Petófi A.**, Krvnikov. uže Roman. 30 nč.
- Poe E.**, Zagonetna umorstva u ulici Morgue. Pripoviest. 15 n.
- Potapenko J. N.**, Izabrane pripoviesti. Prev. Ivan Gojtan. 1 for.
- Pužar Zvonimir**, Hajdučka djela iz života zloglasnog hrvatskog hajduka Joce Udmanića. 30 nč.
- Sacher-Masoch**, Zanimljive pripoviedke. 15 nvč.
- Sand G.**, Jacques. Roman iz bračnoga života u listovih. 30 nv.
- Sergij P.**, Perom i olovkom. Crtice. 60 n.
- Sienkiewicz H.**, Straža na svietioniku. Pripoviedka. Ne, Gospodine. Pripoviedka od H. Litrova. 15 nvč.
- St. Pierre B.**, Pavao i Virginija. Pripoviest. Fino izdanje 60 n., elegantno vezano 1 f. 50 nvč.
- Stojanovió M.**, Spisi za puk. Knjiga I. i II. skupa 20 nč.
- Švjetla Karolina**, Kantorčica. Crtica iz gorskoga života. 30 n.
- Sue Eugène**, Tajne grada Pariza. Kriminalni roman iz pariškoga života. Hrvatski priredio Evgenij Kamičić. I. i II. sv. for. 1.30.
- Šenoa A.**, Kletva. Historički roman. Nastavio i dovršio J. E. Tomić. 3 fr. Elegantno uvezano 4 fr. 50 novč.
- Šenoa A.**, Sabrane pripoviesti. Sv. 1—5. i 7. Svaki svezak for. 20 ili ukupno for. 7.20.
- Šuller F.**, Zapisnici. Putopisne crtice iz života putujućega djaka. 20 n.
- Tolstoj**, Gospodar i sluga. Pripoviest. 30 novč.
- Tolstoj L.**, Pučke pripovjesti preveo S. I. Hetmanov. 12 nvč.
- Tomió J. E.**, Za kralja — za dom. His. prip. u 2 diela. for. 1.30.
- Tomió J. E.**, Kapitanova kei. Pripoviest. 75 nvč.
- Tommaseo Nikola**, Iskrice. 20 nvč.
- Tresió-Pavičić**, Sudbina izdajice. 45 n.
- Tuoló Ml.**, Nagon. Roman iz budućnosti. 60 nvč.
- Turgenjev I.**, Nešto iz lovčevih zapiska. 15 nv.
- Turgenjev I. S.**, Pjesme u prozi. Preveo E. Matić. 12 nč.
- Turgenjev I. S.**, Nov. Preveo Martin Lj. Vrenčević. 50 nč.
- Turgenjev S.**, Izabrane pripoviesti. 1 f.
- Turió Gj.**, Darovi Svieta. Pripov. 45 n.
- Verne Jules**, Ideja doktora Oxa ili čudan prirodni pojav. 15 n.
- Verne Jules**, Put k središtu zemlje. Roman. 60 novč.
- Vincenti K.**, Uzmirazje žene Hajder Efendije. Pripoviest. Otkuda potiče gatanje iz karata? Ukroćeni General. Iz ruske prošlosti od A. Danilevskoga. 15 nvč.
- Vukovinski**, XII otačbeničkih slika. 10 n.

Listovi.

- Danica Ilirska** od 1836. i 1837. Svaki tečaj po f. 1.20
- „Doma i Svieta“**, Najveći i bogato ilustrirani belestrički list. Izlazi dva put na mjesec, a cijena mu je godišnja 6 for. na četvrt god. for. 1.50. — XI. tečaj.
- „Gimnastika“**, list za školsku i društvenu gimnastiku. Godišnja predplata 2 f.
- Glazba**, list za crkvenu i svietsku glazbu i dramat. umjet. za g. 1893. tr. 3. —
- Novine pučke**. Časopis za gospod., obrt i narod. I. i II. teč. po 1 fr.
- Pariska „Moda“**. Jediní Hrvatski modni list. Izlazi mjesečno 2 puta. Cijena na četvrt god. 1 for.
- Revue Kroatiscbe**. Berichte über sociale und politische Verhältnisse der südslav. Völker. I. g. 4 for., II. god. 6 for.
- Zabavnik Hartmanov**. Izlazi svaki mjesec. Predplatnici Doma i Svieta, Zvekana i Pariske mode dobivaju ga badava.
- „Zvekan“**, šaljivi list. Izlazi dva put na mjesec, a cijena mu godišnja 4 fr. — Predplatnici „Doma i Svieta“ dobivaju ga za pol cijene.

Gall J. Poputnina mladu i neiskusnu kroz društvo i život. 50 n.
Gojtan Ivan, Novi bajni svijet f. 1.20
Hajdinjak A., Djetinje sigre za mladež obojega spola. 35 nč.
Harambašić A., Mali raj. Pjesmice i priče dobroj djeci. 80 nč.
Hofman F., Onkraj mora. Pripoviest za mladež. Sa 4 slike. 40 nč.
Hofman F., Na dalekom sjeveru. Prip. za mlad. Sa 4 slike. 40 n.
Хофман Фр. Каква сјетва, таква жетва Приповјетка 30 нч.
Hofman Fr., Kakva sjetva, takva žetva. Pripoviest za mladež. Sa 4 slike. 40 n.
Hofman F., Radiši Bog pomaže. Pripov. za hrvat. mladež. 50 nč.
Hofman F., Inkino blago. Pripov. za mlad. Sa 4 slike. 40 nč.
Hofman F., Osveta je moja, ja ću je vratiti! Pripovjest. 40 n.
Хофман Ф. Не освећуј се, осветићу те ја. Приповјест за младеж. Са 4 слике. 40 нч.
Igrokazi za mladež. I. i II. dio po 20 n.
Jals O. E., Lijepa i poučne pripov. i rečenice za mladež. 25 n.
Jambrišak Marija, Znamenite žene. I. i II. dio po 60 nč.
Jambrišak Marija, O pristojnom vladanju u svim životnim prilikama. 2 fr.
Jovanović Zmaj J. i A. Harambašić, Zlatna knjiga za djecu. for. 1.20.
Kozarac J., Priče djeda Nike. Tvrdo uvezano 45 nč.
Kuničić P., Viški boj. Sa 50 slika. fr. 1.40.
Kuničić Petar, Hrvati na ledenom moru. Sa 58 slika. 80 nč.
Lajar H. P., Život Isusov. Knjižica dobroj djeci. Sa 66 slika. 60 n.
Maržik V. Z., Ljubice. Sbirka pripoviedaka za našu mladež. 40 n.
Maržik V. Z., Izabrane narodne pripoviedke Slavena 30 nč.
Milaković Jos., Sreća mladosti, pjesmice i priče. 50 nč.
Milaković Jos., Prve ljubice. Pjesme i pripoviesti mladosti. 40 n.
Milaković Jos., Proletno cvieće. Pjesme i pripoviedke. 80 nč.
Milaković Jos., Mali hrvatski deklamator. Sbirka pjesama. 60 n.
Pogačić M., Milodarke dobroj djeci. Pjesme i pripov. 80 nč.
Robnzon Kruzoe. Vrlo zanimiva pripoviest za mladež. Sa slikama. 50 nč.
Slike glasovitih Hrvata iz prošlosti i sadašnjosti. 10 nč.

Pravoslavje.

Beccaria C., O zločinih i kaznah. Preveo Dr. J. Šilović. 50 nč.
Bi-li k Slavstvu ili k Hrvatstvu. Dva Razgovora. 20 nč.

Slike posve malima. Nepoderiva slikovnica. Sa bojadisanimi slikama. 30 nč.
Šmid K., Dobri Radojica i zločesti Ivica: Pripoviest za mladež. 40 n.
Šmid Kr., Stopedeset kratkih pripoviesti. 80 nč.
Šmid K., Darak dobroj i mar. djeci 20 n.
Šmid K., Najbolja baština i Janješće. Sa 2 slike. 40 nč.
Šmid K., Genoveva. Najljepša i najčuvstvenija pripoviedka. 25 n.
Šmid K., Razbojnička gradina i Drveni Krst. Pripoviest. 40 nč.
Šmid K., Božidar, mladi pustinjač. Pripoviest za mladež. 40 n.
Шмид К. Добри Радојица и неваљали Јоца. Приповјест за младеж. Са сликама. 40 нч.
Шмид К. Најбоља баштина. Приповјетка за младеж. 40 нч.
Šmid K., Prsten. Slika majke božje. Dvie pripoviesti. 20 nč.
Štulo, V., Miriama. Preveo s českog F. Šic. Uvezano 20 nč.
Tkalec M., Robnzon Kruzoe. Sa 7 velikih bojadisanih slika 80 n.
Tomić Janko, Hrvati to jest crtica iz hrv. poviesti. 80 nč.
Tomšić Lj., Djetinji vrtić. Zabavno poučno štivo. 40 nč.
Tomšić Lj. Izabrane izvorne pripovijest-hrvatskoj mladeži. I. i II. svezak po 35 n.
Tomšić Lj., Sv. braća Ciril i Metod 10 n.
Truhelka A. V., Mali krasnoslov ili sbirka deklamacija sastavljenih po hrvatsko-srpskih pjesnicima. 50 nč.
Turić G., Znameniti Hrvati. Poviestne pripoviedke. 60 nč.
Valerija ili slavje iz Katakomba. Pripoviest iz kršćanske prošlosti. 1 for.
Varjačić J. Lj., Proletno cvieće. Pjesme mladjenke. 50 nč.
Varjačić J. Lj., Mladice. Razne pjesme mladeži našoj. 10 nč.
Varžička Julijo, Mali zabavljač. Zanimive računske i geometrijske zadatke, zagonetke, zavedbe, dosjetke. Sa slikama. 20 nč.
Vukovinski Stj., XII otačbeničkih slika. 10 nč.
Vukotić Vukasović Vid, Vjenčić iz života Sv. Antuna od Padove. Uz čislo bogoljubnosti prama čudotvorcu. 10 n.
Zlatna knjiga za djecu. Pjesmice f. 1.20
Zlatna knjiga. Pjesme iz životinjskoga života i narod. basne. f. 1.20.

Bogović E., Zur bosnischen Frage. (Eine Studie). 20 nč.
Bogović E., Politische Rückblicke in Bezug auf Kroatien. 20 n.

- Bogović E.**, Der alte Verband und der neue Ausgleich Kroat. mit Ung. 2) nč.
Glas hratsko-slovin. iz Dalmacije. 2) n.
Govor Ivana Kukuljevića Sakcinskoga u saboru 2. veljače 1866. o odnošaju prema Ugarskoj. 20 nč.
Gruntovni red i naknadne mu naredbe. 40 n.
Haladi Fr., Zakon o uređenju zemljištnih zajednica i zakon od 1. svibnja 1895. o uređenju plemenite občine turo-poljske f. 1.60.
Hinković Dr. H., Izlučna parnica 2) n.
Hinković Dr., Stečajni red od 18. srpnja 1859. for. 1.—
Hinković dr., Kazneni zakon od 27. svibnja 1852. for. 1.50.
Hinković dr., Odvjetnički red od 24. srpnja 1852. 45 n.
Horvat Fr., Biljegovnik. Sistematički propisi o biljegovanjuparbenih i izvanparbenih podnesaka i spisah župnih uredah, te inih raznih podnesakah i izpravah. S abecednim kazalom. f. 1.50.
Hrvatskoj il' Italiji? Rječ Istarskih Hrvata Talijanom i svim na koje spada 50 nov.
Kesterčanek F. Ž., Šumski zakoni i zakon o lovu. 1 for.
Kocian S. I., Zakoni i propisi o biljegovini i pravnih pristojbah. Priručnik za financ. i obč. činovnike fr. 2.50.
Kocian S. I., Zakoni i propisi o izravnih porezih. 4 for.
Kranjčić Stjepan. Zakon o vodnom pravu od 31. prosinca 1891. s provedbenimi naredbami od 8. listopada 1892. br. 48.602., 48.603. 48.604., 48.605. i 48.606. i s jednim nacrtom. fr. 1. 20.
Kranjčić Stj., Kazneni zakon o zločinstvih, prestupcih i prekršajih od 27. svibnja 1852. Rještbe sabrao i uredio A. Rušnov. for. 2.50.
Kranjčić Stj., Zakoni ob umirovljivanju, o vlasti sudačkoj, ob ustroju sudovah, državnoga nadodvjetništva i državnih odvjetničtvah, te ob osobnih odnošajih, urepovnih dužnostih i karnostnoj odgovor. pravosud. činov. 80 n.
Kukuljević I., Codex diplomaticus regni Croatiae, Slavoniae et Dalmatiae. fr. 3.
Kukuljević Ivan, Jura regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae. 6 svezaka 6 fr.
Kukuljević Ivan, Die legitimen und historischen Rechte Croatiens und der Ausgleich mit Ungarn. 40 nč.
Lorković Bl., Počela političke ekonomije. for. 1.—
Liebold-Ljubojević I. Dr., Katoličko ženitbeno pravo obzirom na građanske zakone. for. 1.40.
Mallin Ivo dr., Zakon od 22. prosinca 1890., kojim se preinačuju odnosno nadopunjuju neke ustanove postupka u poslovih urbarskih (br. 3 sbor. od g. 1891.) — Zakon od 26. svibnja 1891. o komasaciji zemljištah (br. 40 sbor. od god. 1891). Zakon od 7. veljače 1892., kojim se privremeno uređuje pravo dieliti občinske pašnjake (br. 18. sbor. od god. 1892.) zajedno s građjom 2 for.
Manifest ces. i kr. naredbe i propisi od 15. srpnja 1881. god. glede spojenja Hrvat.-Slav. krajine s kralj. Hrvatskom i Slavonijom. 10 novč.
Matina M. Dr., Zakonski članak VI. od god. 1889. ob obranbenoj sili s obzirom na kandidate duhovničkoga stališa, zaredjene svećenike i namještene duhovnike i s obzirom na ženidbu. 50 n.
Mihaljević I., Bilježnik i Marko. Poučni razgovori. O pravnih odnošajih našem puku. I—V. 80 nč.
Mudrović Josip, dr., Stečajni zakon od 28. ožujka 1897. sa gradjevnom i provedbenom naredbom. for. 1.80.
Mutavdžić K., Zavičajno pravo. f. 1.40.
Mašek-Bosnodolski Hinko, Biljegovni propisi za sudbeni postupak. 60 n.
Mikulčić M. Dr., Encyclopaedija pravo i državoslov. znanostih 50 n.
Nikolajević M., Pregled novog političkog i sudbenog razdielenja kralj. Hrvatske i Slavonije sa alfabet. kazalom mjesta. for. 1.20.
Okružnica c. kr. glavnoga zapovjed. kao krajiške zemalj. oblasti od 18. svibnja 1879. predsj. broj 1737, kojom se uvadaju nekoj zakoni kriepostni za Hrv. i Slav. 30 nvč.
Ortner Stj., dr., Repetitorij iz pravne povjesti Germana i Slavea fl 1.60.
O vojničkoj poslušnosti 10 nvč.
Pliverić J. Dr., Der kroat. Staat. 60 n.
Pliverić J. Dr., Beiträge zum ung.-kroat. Bundesrechte. Rechtliche und polit. Erörterungen. 3 fr.
Popović G., Recht und Gericht in Montenegro. 20 nč.
Pravoslovac novi kućni ili kratak izvadak iz najpotrebnijih zakona i naredaba sa raznovrstnimi primjeri. f. 1.50.
Pukler A., Prilozi kulturnoj i pravnoj povijesti Hrvata. 50 nvč..
Bačun Béle Lukácsa za financijalno-samostalnu Hrvatsku. 30 nvč.
Razprava glavna proti nar. zastupnikom Dr. D. Starčeviću, J. Gržaniću i E. Kumičiću, pred kr. sudb stolom u Zagrebu 15. i sljedećih dana pros. 1885. 20 n.
Rusi i Njemci. 10 nč.
Rušnov A., Komentar k gruntov. redu o sastavljanju gruntov. uložakah. fr. 1.50.
Rušnov Adolf, Tumač obćemu austrijskomu građanskomu zakonu. Dvie

- knjige. Ciena broširanim fr. 10. U trajne polukožnate korice vezano for. 12.
- Rušnov A.**, Tumač građ.-parbenom postupniku od g. 1852. Uz sudjelovanje profesora dra. J. Šilovića. Ciena for. 6.50., u trajne polukožnate korice uvezan for. 7.50.
- Rušnov A.**, Obći austrijski građ. zakonik sa naknadnim zakoni i naredbami for. 1.50.
- Rušnov A.**, Obrazci za izprave, podneske, zapiske i riešitbe za sve grane građanskoga prava. for. 3.50. U krasnom uvezu for. 4.30.
- Rušnov A.**, Pučki pravnik ili pravni katekizam. Izvadak iz svih građansko-pravnih zakona u pitanji i odgovorih, protumačenih praktično i razumljivo za svakoga sa obrazci privatnih izprava i podnesaka. Drugo izpravljeno izdanje. Pravni priručnik za svakoga nepravnika. U platno uvez. for. 1.80.
- Rušnov A.**, Sudbeni postupak u neparbenih pravnih poslovih. 80 n.
- Rušnov A.**, Građ. sudovnik i zakon o poslovnom redu sudbenih vlastih 80 n.
- Rušnov A.**, Građansko-parbeni postupnik od 16. rujna 1852. uz sve posebne vrsti postupovnih parbenih propisa sa naknadnim zakoni i naredbami. Drugo zpravljeno i nadopunjeno izdanje. 2 for.
- Rušnov-Salavary.**, Trgovački i mjenbeni zakon. II. izdanje fr. 1.50.
- Rušnov A.**, Zakon o postupku u slučajevih smetana posjeda. 70 n.
- Rušnov A. i Goglia A.**, Gruntovni zakoni sa svimi predhodnim i doknadnim naredbami i naputci. for. 1.50.
- Rušnov Ad.**, Zakon od 24. ožujka 1897. O pobijanju pravnih djela glede imovine insolventna dužnika sa tumačem. — Zakon od 28. ožujka 1897. Stečajni zakon. Tekst zakona sa tumačem i obrazci k zakoniku.) Oba zakona u jednoj svezci) for. 2.—.
- Smrekar M.** Kratko zakonoslovje i nauka narodnog gospodarstva. Prema naučnoj osnovi za više pučke dječjačke škole. 50 n.
- Smrekar M.**, Ustavno zakonoslovje. Sbirka ustavnih zakona i propisa, valjanih u kraljev. Hrvatskoj i Slavoniji. f. 1.20
- Smrekar M.**, Zakon o zadrugah od 9. svibnja god. 1889. 2. priredjeno i potpuno izdanje for. 1.20.
- Smrekar M.**, Repetitorij za kandidate obćin.-bilježnič. ispita. U katek. obl. for. 1.50.
- Smrekar M.**, Ovršno izlučenje o § 31. zak. o zadrugah od 14. trav. 1881. 25 n.
- Spevec F. I. Dr.**, Pravo bliže rodbne glede odsvoja nekretina po starogermanskom i staro-slavenskom pravu. Prilog: O juridičkoj naravi zadruge f. 1.50.
- Spevec F. I. Dr.**, Ženitb imovin. pravo. Pravno-povjestna razprava. Dio I. fr. 2.50.
- Spevec F. I. Dr.**, Zakon od 24. ožujka 1897. O pobijanju pravnih djela glede imovine insolventna dužnika. 80 nč.
- Spevec F. I. dr.** Ociena: Hube, Wrožda, vrožba i pokora. Muhić, o razvoju pravnih ideja u obće i napose u području prava kaznenoga. Petranović, O osveti, mirenju i vrožbi. 80 nč.
- Spevec Fr. J., dr.**, Tumač zakonu od 24. ožujka 1897. o pobijanju pravnih djela glede imovine insolventa dužnika. f r. 1.80
- Srpanj 29.** 1843. 30 nč.
- Starčević A.**, Pisma Magjarolacah f. 1.—.
- Starčević A.**, Govor o adresi većine i nacrt adrese posebne 20 nč.
- Starogradjanin A. P.**, Čega nam treba. 10 novč.
- Statut** za šegrtske škole u Hrvatskoj i Slavoniji i propis školskih sposobnjaka na pustarah. 20 nč.
- Šilović I. Dr.**, Nuždna obrana. 50 nč.
- Šilović I. Dr.**, Medjunarodna kriminalistička udruga. 30 nč.
- Šilović J., dr.**, Kazneni postupnik od 17. svibnja 1875. i zakon od 17. svibnja 1875. o porabi tiska itd. sa zakoni i naredbami. II. izdanje for. 3.
- Uvjetno ili bezuvjetno?** Muenje o riešenju naših državopravnih pitanja. 20 n.
- Verhältniss**, das histor.-diplomatische des Königreiches Kroatien zu der ungarischen St. Stephans-Krone. 20 nč.
- Vezić Milivoj**, Pomoćnik za javnu upravu. Sbirka najvažnijih zakonah i naredabah o javnoj sigurnosti, obćem zdravlju, i o narodnoj gospodarskoj prigledbi u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji s pripojenom bivšom hrv. slav. krajinom. for. 3 —. U koži krasno vezano for. 4.—.
- Vezić M.**, Pomoćnik za javnu upravu. Sbirka upravnih zakona i naredabah valjanih u kralj. Hrvatskoj i Slavoniji. Drugi dio. 3 f. Tvrdo uvezan fr. 4.—.
- Vezić M.**, Pristojbe putne, seobne i zamjeničke. for. 1.—.
- Vrbanić Mih.**, Lovski zakon od 27. travnja 1893. za kraljevine Hrvatsku i Slavoniju ter naredba od 10. lipnja 1893. br. 28.625. o provedbi istoga zakona. 50 nč.
- Vrbanić Mich.**, Gesetz betreffend die Jagd und den Vogelschutz in Kroatien und Slavonien. 50 nč.
- Vrbanić Fr. Dr.**, Mjenbeni zakon: Tumač zakonskomu članku XXVII. 1876.

- zajedničkoga hrvatsko-ugar. sabora. 4 for. Liepo u koži vez. for. 4,80.
- Vidanić Dr. F.**, Udrugarstvo po ustanovah trgov. zakona. 50 nč.
- Zakoniti odnošaji Hrvatske, Dalmacije i Slavonije prema Austriji i Ugarskoj.** 10 nč.
- Zakon o izbornom redu.** 30 novč. Uvezano 50 nč.
- Zakon o mirovini** 30 n.
- Zakon o zadrugah u hrvat. slavon. Krajini** 40 n.
- Zakon o biljegah i pristojbah.** Zakon o rukovanju pristojbah. (Hrvatskim i njemačkim jezikom.) 60 n.
- Zakon o lovu i Vinogradarski red za Hrvatsku i Slavoniju.** 20 n.
- Zakon od 3. listopada 1876. o poslu upravnih poslovih manje vrijednosti o postupku bagatelnom ili maličnom) pred kr. kotarskim sudovi. (Gradsko delegovanimi sudovi)** 20 nč.
- Zakon mjenbeni.** Zakon članak XXVI. zajed. sabora od 1876. proglašen u kuć.

Slovnice i učenje tuđjih jezika.

- Ahn Dr.**, Prakt. način za brzo i lahko učenje francesk. jezika. 60 n
- Bojničić I. pl. Dr.**, Gramatika magjarskoga jezika. II. izd. 1 for.
- Budmani Pero prof.**, Prakt. gramatika rusk. jezika za samouke. Drugo posve pregledano i izpravljeno izdanje for. 1,50.
- Daničić Gj.**, Oblici hrvatskoga ili srbskoga jezika. Osmo izd. 80 n.
- Filipović Ivan**, Žepni rječnik hrvats. i njemačk. jezika. I. Njem.-hrvatski dio, u platnene korice vezan for. 2.—. II. Hrvatsko-njemački dio, Tvrdo u platnene korice vezan fr. 2.—
- Filipović I.** Novi rječnik hrv. i njemačkoga jezika. Sastavio uz sudjelovanje Gj. Deželića i Lj. Modca. I. Njemačko-hrvatski dio. Dvie knjige u platno vezane 5 for. II. Hrvatsko-njemački dio. Dvie knjige u platno vezane 7 for.
- Filipović I.**, Hrvat.-(Srbska) njem. besjedovnica. Praktična uputa za one, koji žele, da se lako nauče pravilno govoriti hrvatskim (srbskim) ili njemačkim jezikom. Uvezano for. 1,80.
- Gall Jos.**, Kurzgefasste prakt. Gramatik der kroat. Sprache. 60 n.
- Gavazzi Franović A.**, Gramatika španjolskoga jezika, besjedovnica i rječnik. Tvrdo vezana 1 for.

Bogoslovje

- Balmes Dr. I.**, Razum u životu. Preveo I. Rieger. 10 nč.
- Blser zrnice.** Poklanja hrvatskim učite-

- zastupnika 7., a u kući velikaša 10. lipnja 1876., ter izdan u V. komadu Sbornika zakonah i naredabah valjanib za kralj. „Hrvatsku i Slavoniju“, razaslanu dne 24. veljače 1877. 20 n.
- Zercalo malo naroda slavjanskoga** 30 nč.
- Leopold Zvonimir**, Zakoni i propisi o ženitbi. for. 1,50.
- Žigrović F. K.**, Ueber das Selbstbestimmungsrecht etc. 50 n.
- Žigrović F. X.** O samosvojnih pravih i pravilih. 30 nč.
- Žigrović-Pretočki Ivan pl.**, Zakoni i naredbe tičuće se aprave gradskih i seoskih občina. Drugo posve preradjeno i popunjeno izdanje for. 4.—.
- Žigrović-Pretočki Ivan pl.**, Obrtni zakon (zak. član. XVII.: 1884. zajedničkoga hrv.-ugar. sabora) sa provedbenim naredbami. 80 nč.
- Zorac F.** Kućarski propisi u Hrvatskoj Slavon. i Vojnoj Krajini. 50 n.

- Hajdinjak A.**, Njemačko-hrvatsko nazivlje pri podučavanju ženskoga ručnoga posla. 10 novč.

- Hartman Leopold**, Praktischer Lehrgang zur schnellen u. gründlichen Erlernung der ungar. Sprache. I. II. dio po 50 nč.

- Ivkanec Tomo**, Njemačka slovnica i čitanka za više škole. 1 fr.

- Klaić F.**, Prakt.-theoret. Lehrgang der kroat. Sprache. for. 1,20.

- Klaić F.**, Aufgabenschlüssel zum Lehrgang der kroat. Sprache. 60 n.

- Klaić F.**, Kroatisch-serbischer Dolmetscher. Ein praktisches Handbuch zur schnellen und leichten Erlernung der kroatisch-serbischen Sprache. Zweite durchwegs verbesserte Auflage. 50 n.

- Pilepić Dr. F.**, Kakav je rječnik hrvatskoga jezika, kojega izdaje hrvatska akademija. Njoliko rieči. 10 nč.

- Ploetz Dr. K.**, Franceska vježbenica s označenim izgovorom. Za početnike prired. po 38. izdanju F. Šuller. fr. 1,20.

- Šuller Fr.**, Gramatika francezkoga jezika za srednje škole. fr. 2,40.

- Šuller Fr.**, Sustavno oblikoslovje i skladnja franc. jezika for. 1,20.

- Tropsch, Prof.**, Njemački pravopis i pravopisni rječnik 30 n.

- Vitanović J.**, Gramat. hrvat. jezika za školu i samouke. for. 1.—.

- ljicam i uzgajateljicam Ivanov. U platnu vezano 25 nč.

- Fiamin I.**, Prebrani govori otea Bourdaloue I., II., III. dio. fr. 2.25.
Horat Ig., Majka božja Lurdska. Poviest prošteništa lurdska. 10 n.
Horat Ig., Cvieće iz vrta božjega. Molitvena knjižica. 30 nč.
Jais O. E., Isus prijatelj mladeži ili pustite k meni malene. Molitvena knjižica s katekizmom i pjesmicami za dječake i djevojčice. U platno vezano 25 nč., sa zlatorezom 40 nč.
Jurik I., Dvorba u crkvi kod katoličke službe božje. 10 nč.
Maurović A. dr., Krist naš spas. Molitvenik za katol. kršćane. 50 n.
Rubetić Cvj., Prava pobožnost. 60 n.
Rubetić Cvj., Razgovor s Bogom 80 n.
Šio, Razgovor s Bogom. for. 1.20.
Šimončić Gj., Slava Bogu. Molitvena knjižica for. 1.20.

- Šimončić Gj.**, Molitvena knjižica. 30 n.
Stiglić M. Dr., Katoličko pastirsko bogoslovje. Dva velika svez. for. 6.30.
Švelec Vilhelm, Propovjednik sadržaje svete govore na blagdane, nedjelje i razne prigode. Knj. III. i IV. po 1 fr.
Uprava trećeg svjet. Reda Sv. O. Franje. (S talijanskog) 60 nč.
Vimer Rud. dr., Spasi dušu svoju. Molitvenik za sred škole. Cienavez. 50 n.
Vukasović-Vuletić Vid, Vjenčić iz živ. sv. Aloiza Gonzagne 10 n.
Vukasović-Vuletić Vid, Vjenčić iz života Sv. Antuna od Padove. Uz čislo bogoljubnosti prema čudotvorcu 10 nč.
Vrtić božji. Molitvena knjiga. 50 nč.
Žuželj F., Cvietnjak pobožnosti za mladež pučkih škola. 20 n.

Trgovačke znanosti.

- Bošnjak O.**, Knjigovod. za šegrtske šk. 75 n.
Janda Josip, Kratka uputa u poznavanje robe za trgovačke obrtne i slične škole. Kruto uvezano for. 1.50
Jovan Dr., Obrtni prirodopis. Pomoćna knjiga za šegr. škole. 50 n
Krešić Mijo, Mladi trgovac. Praktična uputa u jednostavno vodjenje poslovnih

knjiga, trgovačko dopisivanje, obrtni i trgovački zakon te mjenbeno pravo. fr. 1.50.

- Pechan Antun**, Pismovnik za šegr. škole. 25 nč.
Severinski Rud., Uputa u jednost. knjigovod. za mlade trgovce. 1 fr.
Pisanke za obrtno knjigovodstvo 42 n
Pisanke za trgovačko knjigov. 46 nč

Književnost i umjetnost.

- Bibliothèque** suđ-slave de Jean Kukuljević-Sakcinski à Agram. 30 n
Izumi novovjeki. Knjiga I. for. 2.50 knjiga II. 3 for.
Jugosl. knjižnica Ivana Kukuljevića-Sakcinskoga u Zagrebu. 30 n.
Kukuljević Iv. Sako., Andreas Medulić Schiavone, Maler und Kupferstecher. 40 nč.
Kukuljević Iv. Sako., Lucijan Martinov Vranjanin, grad. XV. vieka 50 n.
Kukuljević Iv. Sako., Leben des G. Julius Clovie. 50 nč.
Kukuljević Iv., Stari pjesnici hrvatski Sv. III. Pjesnici hrv. XVI stoljeća. 1 f
Kukuljević Iv. Sako., Leben stüdsl.

Künstler. Heft I. II. f. 1. — Heft V 29 nč.

- Kukuljević Iv. Sako.**, Slovníku mjetnika jugoslavenskih. Svezka II., III., IV. i V. po 1 for.
Kukuljević Iv. Sako., Književnici u Hrvatah iz prve polovine XVII. vieka s ove strane Velebita. 2 for.
Kukuljević I. S., Bibliografija hrvats. Dodatak k I. dielu. Tiskaneknjige. 10 n.
Maixner Fr., Historija rimske književnosti. for. 1.50.
Musić dr. August, Povjest grčke književnosti. fr. 1.
Singer S., Beiträge zur Literatur der kroatischen Volkspoesie. 60 n.

Zemljopis.

- Čarić Juraj**, Slike iz pomor. života. Knjiga I. i II. po fr. 1.20
Gavazzi A. dr., Zemljovid Hrvatske i Slavonije. for. 1.20.
Hire D., Hrvatsko Primorje. 4 for., uvezano for. 5.50.
Hirc D., Gorski kotar. Slike, spise i putopisi. Sa 65 slika. Broširano for. 3 50. fino vezano for. 5.
Hoić dr. Ivan, Slike iz obćega zemljopisa. for. 3.
Hudovski A., Zagreb i okolica. 50 nč.

Hudovski A., Agram und Umgebung. 50 novč.

- Jambrečak Drag.**, Rimsko hodočašće. Slike o slavenskom hodočašću u Rim od god. 1881. 40 nč.
Klailić V., Zemljopis monarkije Austro-Ugarske za pučke, gradjanske i više djevojačke učione. 36 nč.
Kukuljević Iv. Sako., Putne uspomene iz Hrvatske, Dalmacije, Albanije, Krfa i Italije. 1 for.
Kukuljević Iv. Sako., Bericht über

- einen Ausflug nach Dalmatien im Spätherbst des Jahres 1854. 10 nč.
- Lopašić R.**, Oko Kupe i Korane. Mjestopisne i povjestne crtice. for. 1.80.
- Lukšić Abel**, Reiseführer durch Kroatien und Slavonien. for. 1.50.
- Maržik V. Z.**, Kratak zemljopis trojedne kraljevine. 10 nč.
- Maržik V. Z.**, Kratki sveobći zemljopis za mladež narodnih učiona. 35 nč.
- Maržik V. Z.**, Za Sveobći zemljopis. više gradj. i više djevojačke učione. 30 nč. Tvrdo vezan 40 nč.
- Naort** najnoviji grada Zagreba. Sa projektiranom regulacijom grada. 50 n.
- Prigl Jos.**, Mjestopisni rječnik kraljevine Hrv. i Slav. prema političkom i sudbenom razdieljenju te posljednjoj pošti 3 fr.

P o v i e s t.

- Bojničić-Kninski Dr. Ivan**, Popis plemića. 60 nč.
- Crnić Dr. I.**, Popa Dukljanina Ljetopis po latinsku. 60 nč.
- Duruy Victor**, Poviest grčka. f. 1.60.
- Filipović Ivan**, Dragutin Rakovac. Životopisna slika 20 nč.
- Jambrišakova M.**, Znamenite žene. Iz priče i poviesti. I. i II. dio po 60 n.
- Klaić Vj., prof.**, Povjest Hrvatske. Broš. f. 3. Eleg. vez. f. 4.20
- Klaić V.**, Poviest Bosne do propasti kraljevstva. 40 nč.
- Klaić V.**, Poviest austro-ug. monar. 40 n.
- Krešić Mijo**, Lada, uspomenica na g. 1862. 10 nč.
- Kuhač F. Š.**, Glasbeno nastojanje Gajevih Ilira. Povj. crtica. 25 n.
- Kukuljević I. Sako.**, Slovník umjetnikah jugoslav. Svez. II—V. po 1 for.
- Kukuljević I. Sako.**, Književnici u Hrvatah iz prve polovine XVII. vieka s ove strane Velebita. 2 for.
- Kukuljević Iv. Saks.**, Andreas Medulić Schiavone. 40 nč.
- Kukuljević I. Sako.**, Leben südslav. Künstler. Svezak I. i II. 1 for., svezak V. 25 nč.
- Kukuljević I. Saks.**, Stari pjesnici Hrvatski. Sv. III. 1 for.
- Kukuljević I. Sako.**, Lucijan Martij nov Vranjarin. 50 nč.
- Kukuljević Iv. Sako.**, Leben des G. Julius Clovio. Ein Beitrag zur slavischen Kunstgeschichte. 50 nč.
- Kukuljević I. Saks.**, Monumenta historica slavorum meridionalium. Povjestni spomenici juž Slavena. 3 for.
- Kukuljević I. Sako**, Beatrica Frankopan i njezin rod. 50 nč.
- Kukuljević I. Sako.**, Njeke gradine i gradovi u kraljevini Hrvatskoj. Svez. I. Svezak II. po 1 for.

- Rothaug J.**, Školski atlas. Hrvatski priredio I. Steklasa. for. 1.20.
- Steklasa I.**, Zemljovidi žup nijah Hrvatske i Slavonije. Osam zemljovida 8 for., na platnu napeti 12 for.
- Vodić po Zagrebu**, ilustr. 30 nč.
- Zemljovid školski** Hrvat. i Slavon. za djecu pučkih škola. 10 n.
- Zemljovid Europe**. Od Kozena. 6 for.
- Zemljovid Austro-Ugarske monarkije**. 9 for.
- Zemljovid Hrvatske i Slavonije** Priredio J. Steklasa. 12 for.
- Zemljovid polukruglja**. Zapadna i istočna, sjeverna i južna pol i svjetska karta u Merkatorovoj projekciji. Od Kozena. 5 for.

- Kukuljević I. Sako.**, Prvostolna crkva zagrebačka. Opisana s gledišta povjestnih umjetnosti i starina. 50 nč.
- Kukuljević Ivan, aliter Bassani de Sacchi**, Jura regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae. Svih šest svezaka f. 6. —
- Kukuljević I. Sako.**, Codex diplomaticus regni Croatiae, Slavoniae et Dalmatiae. Diplomatički sbornik kraljevine Hrvatske s Dalmacijom i Slavonijom. Knjiga II. for. 3. —
- Kukuljević I. Sako.**, P. Skalić. 30 nč.
- Kukuljević Iv. Saksinski**, Njeko-liko političkih spisah. 40 n.
- Kvaternik Eugen**, Životopis. Sa slikom. 30 nč.
- Lopašić Radoslav**, Dva hrvatska junaka. Marko Mesić i Luka Ibrišimović 80 nč.
- Maretić dr. T.**, Slaveni u davnini f. 1.60.
- Malo zercalo** naroda slavjanskoga. 30 n
- Petar grof Zrinski i knez Fran Krsto Frankopan** na stratištu. Crtica iz hrvatske poviesti. 10 nč.
- Polić A.**, Ivan Antun barun Vranyczany-Dobrinović. 10 nč.
- Pukler Ante**, Prilozi kulturnoj i pravnoj povjesti Hrvata. 80 nč.
- Rabar Ivan**, Poviest carstva rimskoga. II. dio. 1 for.
- Rački dr. Fr.**, Poviest Slavenstva Hist.-etnograf. razprave. 30 n.
- Spomenica** na 4. rujna 1880. 10 nč.
- Srpanj 29. 1845.** Historička crtica 30 n.
- Šrepel Milivoj**, Ruski pripovjedači. 1 f.
- Širola Ivan**, Svjetska povjest u slikama for. 2.80.
- Šurmin Đ. dr.**, Povjest književnosti hrvatske i srpske Brošir. for. 3. — Eleg. vez. for. 4.
- Tomić dr. Petar**, Poviest rimska do carstva. Knjiga I. i II. po 1 f.

Tomić Janko, Hrvati, to jest crtice iz hrvatske povjesti. 80 n.

Tomšić Lj., Početnica hrvat. povjestnice. Za pučke škole 30 n.

Naravoslovje.

Berge-Beyer, Ilustrovani prirodopis životinstva, bilinstva i rudstva za mladež.

Sa 300 slika u bojama i 58 u crno fr. I. 50

Ettinger Josip, Srijemsko-slavon.-hrv. divlje životinje, zvijeri ptice. 50 nč.

Hasek C. i Janda J., Rukovodnik za prirodopisni atlas. I f

Jovan Drag., Obrtni prirodopis. Pom. knjiga za šegrt. škole. 50 n

Kišpatrić dr. Mišo, Iz bilinskoga svijeta. Prirodopisne i kulturne crtice. Knjiga I. 2 for., knjiga II. i III. po for. 1.60.

Kučera Oton, Naše nebo. Crtice iz astronomije. 2 for.

Obukoslovje.

Andres Fr. i Pleše M., Građa i metodički napuci za pismene sastavke u pučkoj školi. 90 nč.

Basariček Stj., Teorija pedagogije ili nauka ob uzgoju. 80 nč.

Basariček Stj., Čitanka za više puč. škole. Knj. I 90 n. Knj. II. 1 f.

Basariček Stj., Kratka poviest pedagogije za nčit. škole. 80 nč

Basariček Stj., Pedagogija Herberta Spencera. 30 nč.

Basariček Stj., Rukovođ za početnicu i bukvar. Uvez. 90 nč.

Brixu Iv., Rukovođ za obuku u Slojdu. Priređen za škole. 30 n.

Bučar Franjo, (Liedbeck C. H.) Švedska gimnastika za pučke škole. Sa 224 slike. for. 1.60.

Бунвар, црквено-славенски. Намијењен народним основнимшколама за учење црквено-славенског читања. 16 новч.

Cvetišć Klotilda, Uputa u krojenje rubenine za školu i dom. Sa 36 crteža. for. 1.20.

Čitanka za šegrtske škole. fr. 1.30.

Fillipović I., Bečke pedag. slike. 30 n.

Glembay Josipa pl., Naputak k stroju za skupnu obuku u ženskom ručnom radu. 20 nč.

Hasek Cezar i Janda Josip, Rukovodnik za prirodopisni atlas. Sbirka slikanih prirodina za stieniu. 1 for.

Hajdinak A., Njemačko-hrvatsko nazivlje pri podučavanju ženskoga ručnoga posla u pučkih i građj. školah 10 nč.

Ivanov, Biser zrnca. 25 nč.

Ivkanev T., Njem. slovnica i čitanka za više pučke škole. 1 f.

Janda J., Kratka uputa u poznavanje robe za trgov., obrtne i slične škole for. 1.50.

Valla F., Poviest srednjega vieka 2 for.

Vladić Fra J., Uspomene o Bami i ramskom franj. samostan. 30 n

Weiss Karl, Der Dom zu Agram. 30 n.

Maržik V. Z., Kratko prirodoslovje za mladež pučkih škola. 35 n.

Netolczka dr. E., Fizika i lučba za gradjan. i više djevojačke učione izradjena u tri susredišna kruga. I. stupanj Sa 59 slika 40 nč., II. stupanj. Sa 72 slike 40 nč., III. stupanj. Sa 53 slike 40 n.

Schlosser dr. I. i Lj. Vukotinović Bilinar: Flora Escursoria. Uputa u sabir. i označivanje bilin. u Hrv., Slav. i Dal. fr. 3.

Šulek dr. B., Lučba za svakoga ili popularna kemija. 1 for.

Jonas Karel, Ženan ljudskoj družtvenosti i sadašnje žensko pitanje. Prevela Marija Fabković. 30 nč.

Klajić Fr., Učitelj u školi. Sv. I., II. i III. po 30 nč.

Klajić F., Naputak za rusko računalo. 20 nč.

Konferencija prva školskih nadzornika iz Hrvatske i Slavonije obdržavana od 1. do 15. ožujka 1894. Tvrdo uvezano for. 2.50.

Koričić A., Tumač za sva — predavati se imajuća štiva; i to: jezikosastavoslovne, zemljopisno-poviestne, kao i prirodopisno-prirodoslovne struke 30 nč

Kuhać Fr. S., Katekizam glazbe 1 f.

Kuten Đ., Pregledalice za obuku risanja i vezenja u djevojački mpučkim učionicama. 30 nč.

Liedbeck C. H., Gimnastika za pučke škole. for. 1.60.

Malksner F., Latin. vježb. za više razrede hrv. gimnazija. Dio I. for. 140.

Miler Ferdo Ž., Čitanka za seoske opetovnice. 95 nč.

Pechan A., Pismovnik za šegrt. škole 25 novč.

Poštovnica. Sbirka snimaka poštovnih tiskopisa. Izdanje A. za niže pučke škole 15 n. — Izdanje B. za više pučke, šegrtske, opetovnice i ovim slične škole. 25 n. — Izdanje C. za III. razr. nižih pučkih škola. 8 nč

Одговарања на вечерњи и литургији и неко црквених pjesama za hake osnovnih škola. Цијена 10 нвч.

Rothaug Ivan Gj., Školski atlas. Na temelju metodike. for. 1.20

Schwab E. Dr., Radna učiona kao organička sastoj. nar. učione. 30 n.

Tkalec M., Naputak za Prausek-Tkalecovo rusko računalo. 20 nč

Tomašić Ivan, Gi nastičke igre. Sa 120 slika i napjevima for. 2.50.

Trstenjak D., Mladi učitelj. Savjeti i

Gospodarstvo i kućanstvo.

Cvetišić Kl., Kućanstvo. Ciena tvrdo uvezanoj 75 novč.

Cvetišić Kl., Uputa u krojenje rubenine za školu i dom. Sa 36 crteža for. 1.20.

Klaić F., Mali stočar ili kratak nauk o stočarstvu. 30 nč.

Klaić Fr., Mali ratar ili kratki nauk o ratarstvu. 30 nč.

Klaić Fr., Nauk o svilarstvu. 30 novč

Zdravoslovje.

Gjurkovečki Dr. V., Zdravoslovje djeteta. I. dio 50 nč., II. i III. dio 50 n

Gjurkovečki Dr. V., Prvi znaci pri-
ljepčivih bolesti. 15 nč.

Klaić F., Zdravoslovje u pučkih učionah. Po dr. Bocku. 20 nč.

Klaić F., Njega duševnoga i tjelesnoga zdravlja dječeta. 10 nč.

Kneipp S., Moje liječenje vodom prokušano kroz više od trideset godina i

Čestitari, listari i zabavljači.

Bartuš F., Vel. čestitar ili vijenac najljepših čestit. za djecu, mladež i odrasle. 50 nč.

Bartuš F., Mali čestitar ili vijenac najljepših čestitaka. 20 nč.

Cicvara Lj., Dvije zabavne igre. 20 n.

Harambašić A. i Kokotović N., Hrvatski pučki pismovnik za sve potrebe građanskog života. 80 nč.

Kokotović Nikola, Novi uzor listar i kućni savjetnik za sastavljanje svakovrstnih listova, izprava i pismenih

Računstvo i mjerstvo.

Čuvaj A., Računica za više pučke škole s osobitim obzirom na potrebe gospodar., obrta, trg. i kućan. Razdio I. i II. po 60 nč.

Čuvaj A., Računica za šegrt škole. 90 n.

Čuvaj Ante, Računica za opetovne i produžne škole. 90 nč.

Čuvaj Ante, Računica za sve razr. više djev. i žen. obrtne škole. 1 f.

Čuvaj Ante, Računstvena obuka u niž. i viš. puč. školama. 70 n.

Klaić F., Računanje protivnim olinami i brojčane jednačbe. 30 n.

Klaić F., Početna računica ili sustavna obuka u račun. na pamet. 40 n.

praktični primjeri učitelju u prvom razredu i roditeljima. for. 1.50.

Vitanović Jos., Gramatika hrvat. jezika za školu i samouke. Četvrto popunjeno i preradjeno izdanje. Tvrdo vezana. 1 for.

Krempler P., Povrčarstvo. 30 nč.

Kumičić M., Nova zagrebačka kuharica. Praktični naputak za kuhanje, pečenje i ukuhavanje. for. 1.50.

Lorković Blaž, Žena u kući i u društvu 80 nč.

Sahut F., Amer. vinova loza i kakovu zemlju voli američka loza. 30 nč.

Vezić Nikola, Ob uzgoju dobrih livadnih trava. 10 novč.

napisano, da se po njem liječe bolesti i sačuva zdravlje. f. 1.20

Kneipp S., Ovako treba da živite. Naputci i savjeti zdravim i bolestnim za jednost. razborito življenje te prirodno liječenje fr. 1.50.

Lobmayer prof. dr. A., Tko je jači onaj je i stariji. Hig. crta. 10 n.

Lobmayer prof. dr. A., Kolera. 5 n.

Lobmayer prof. dr. A., Njega i odgoj djece prvih godina života. 60 n

sastavaka za sve društvene prilike u poslovnom i domaćem životu. II. izd. f. 1.50.

Šimunović A., Nazdravičar. Napitnice i govori 30 nč.

Štojanović M., Hrvat.-njem. pučki listar. Dio I. i II. for. 1.80.

Varžička J., Mali zabavljač. Zanimive računске i geometrijske zadaće, zagonetke zavedbe, dosjetke. Sa slikama 20 n.

Veseljkić, Hrvatski veseljak. Svezak I. i II. po 20 nč.

Klaić F., Naputak za por. računala. 20 n.

Krone und Heller, Die neue österr.-ungar. Goldwährung. 20 nč.

Maržik V. Z., Geometrijsko oblikoslovje. Sa 43 slike 30 nč.

Menger J., Mjerstveno likoslovje u savezu s prostoručnim risanjem Za I. razrealka i real.-gimn. Pohrvat. M. Mikšić. 40 nč.

Naš novi novac, Kratko tumačenje nove austro-ugarske zlatne vrijednosti 20 nč.

Nenin Petar, Nauka o geometrijskim oblicima, kao uputa u geometriju i prostoručno crtanje. 40 nč.

- 1 Sbirka sadržavajuća 10 tjelesa u drvenoj škrinjici 5 for. 2. Sbirka sadržavajuća 12 tjelesa u drvenoj škrinjici 10 f. 3. Sbirka sadržavajuća 34 tjelesa u drvenoj škrinjici 18 for.
- Sjevernica** u škatulji 1 for. 20 nč.
- Staklena šibka** s tarilom 25 novč.
- Slike za zornu obuku u pučkoj školi**, 24. popravljeno izdanje, 43 tablice sa hrvat. tumačenjem slika. 14 f.
- Slike za pouku u metričkom sustavu**. for. 2.50.
- Slike za voćarstvo i za oplemenjivanje vinove loze**. Učilo za pučke škole. for. 2.50.
- Šestilo za školsku ploču** for. 2.50.
- Školske spomenice** sa litografiranim naslovnim listom, te liepo pozlaćenim koricama. Izdanje A sa 100 listi for. 2.80. Izdanje B sa 150 listi for. 3.50. Izdanje C sa 200 listi for. 4.50.
- Školska tabla**, crno ulaštena na čvrstom st. lku, priredj. za okretanje, providjena s jedne strane crtama, s druge strane točkama 15 f.
- Telurum br. 2.** s kruglom 10 ctm. promjeru, hrvatskim tekstom od prof. dr. P. Matkovića. 18 for.
- Tlakomjer** na liepo poliranoj daski, sa staklenom školom. 7 for.
- Toplomjer** na poliranoj daski, po Réaumuru i Celsiju. 70 nč.
- Trokut za školsku ploču**. Sa rucicom, razdijeljen na centimetre. Iz finog krušnog drva. dug. 50 cmt. 3 for.

Pisanke i risanke.

- Bilježnica** broj A, B i C po 2 novč. Samo za pučke škole grada Zagreba. Po nacrtu škols. nadzornika F. Andresa.
- Pisanka**. Samo za pučke škole grada Zagreba. Po naputku školskog nadzornika F. Andresa. Šest brojeva po 2 nč.
- Pisanka** sa uspravnim pisom. Od M. Rogulje. Osam broj. po 2 n.
- Писанке** са усрпвним писмом. Саставио Милан Рогоља. Осам бројева по 2 новч.
- Pisanke** za pučke škole. Sastavili Ljudevit Modec i Milan Rogulja. Dvanaest brojeva po 2 novč.
- Pisanke** poslovne za pučke škole, više pučke, šegrtske i opetovne škole (broj 13—16) po 4 novč.
- Pisanka hrvat**. Šest brojeva po 3 n.
- Pisanke** za obrtno knjigovodstvo 42 n.

- Učiteljski stol**, novi model sa ladicama, sa strane sa daskama. 20 for.
- Zemljovid Hrvatske i Slavonije**. Priredio Artur Gavazzi. for. 1.20.
- Zemljovidi županija Hrvatske i Slavonije**, 8 for., na platnu napeti 12 fr. Stalak za sve županij. zemljovide 3 f.
- Zemljovid novi Hrvatske i Slavonije** od J. Steklasa, 12 for.
- Zemljovid Palestine**. Izradio B. Kozen, hrvatski priredio prof. dr. P. Matković. 142 cmt. visine, 110 cmt. širine. Ciena na platnu napetom 3 for.
- Zemaljske kruglje** sa hrv. tekstom od prof. Dr. P. Matkovića. a) Br. 8. mjednim polameridijanom sa 25 cm. u promjeru. Ciena for. 10.20 b) Br. 10 cijelim mjed. meridijanom, horizontom, kolitom, kvadrantom visine i sjevernicom 25 centim. u promjeru 18 fr.
- Zemljovid polukruglja**. Zapadna, iztočna, sjeverna i južna pol i svjetska karta u Merkatorovoj projekciji. Od Kozena, hrvatski priredio dr. P. Matković. 130 cm. širina, 110 cmt. visina 5 for.
- Zemljovid Europe** od Kozena, hrvatski priredio dr. P. Matković. Drugo izdanje 140 cm. širine, 129 cm. visine 6 f.
- Zemljovid Austro-Ugarske monarhije**. Crtao F. Bauer, hrvatski priredio P. Matković. Drugo popravljeno izdanje 170 cmt. širine, 160 cm. visine. Ciena na platnu napetom 9 for.

- Pisanke** za trgovačko knjigovodst. 46 n.
- Pisanka** za kružno pismo od Milana Rogulje, br. 1. i 2. po 8 n.
- Писанке** за кружно писмо од проф. Милана Рогоље. Бр. 1. и 2. по 8 новч.
- Risanke** za razdijeljenu pučku školu sa više učiteljskih sila. Sastavio Milan Rogulja. Šest brojeva po 8 novč.
- Risanke** za pučke škole Gjuro Kutena. Šest brojeva po 12 novč.
- Risanke** nove za nerazdijeljenu pučku školu. Sastavio Gjuro Kuten. Šest brojeva po 8 novč.
- Risanke** nove za niže pučke škole. Priredio Josip Vidnjević, učitelj više pučke škole. Šest brojeva po 4 novč.
- Risanka** za crtanje pregledalica u djevojač. učionicama. Priredio Gj. Kuten. 10. n.

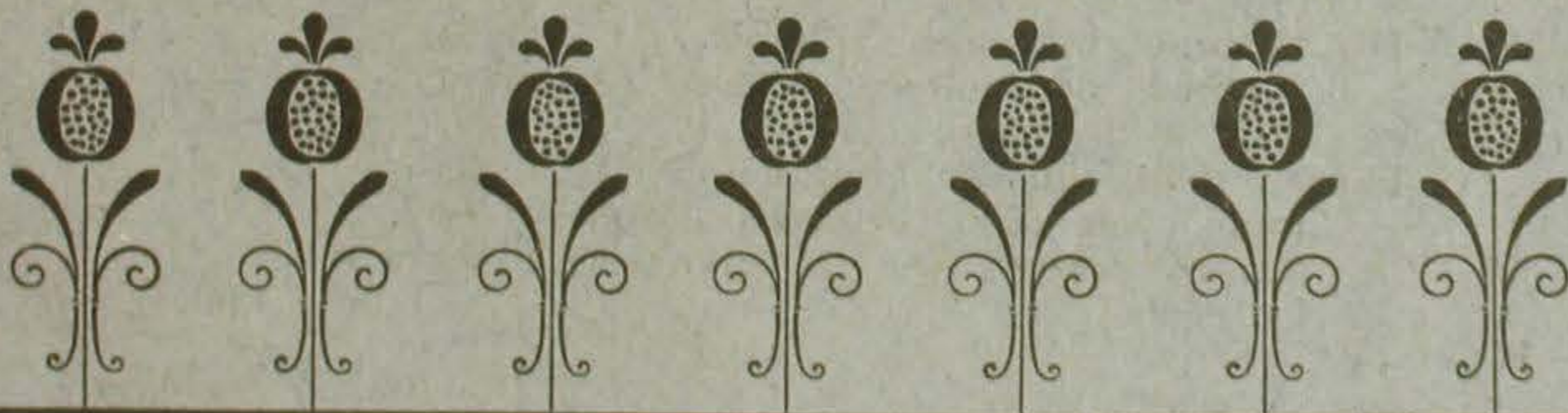
Akademijska
Knjižara Dioničke tiskare
u Zagrebu

preporuča svoje bogato skladište svih hrvatskih i srpskih knjiga i časopisa, koje omogućuje svaku naručbu odmah izpuniti a knjižarska sveza između svih slavenskih, francuzkih, talijanskih i njemačkih knjižara daje nam polakšicu sve knjige kao što i sve časopise u kojem mu drago jeziku nabaviti.

Našu preobilnu zalihu pisacih, risacih i inih u našu struku zasjecajućih potrebština preporučujemo sl. uredom, obć. pućkim ućionama itd., uvjeravajuć iste da ćemo iz svih sila nastojati, da im po mogućnosti svakoj želji zadovoljimo.

Sve vrsti tiskanica za škole i urede, školske izvještaje itd. dobavljamo brzo i toćno uz vrlo umjerenene cijene.

Popis školskih knjiga za tim obćiran katalog svih knjiga s našega skladišta, koji je upravo izašao, šaljemo na zahtjev odmah dragovoljno.

Da bi naša lijepa hrvatska knjiga u što većem broju u naš narod doprla i razprostranila se, snizili smo znatno cijenu niže naznačenim knjigama naše naklade.

Alaupović Tugomir. Nesudjenica. Epska pjesan. Prije 40 nč. sada	for. —.25
Andersenove iz brane priče za mladež. Ukrašene s mnogo slika. Prije 80 nč. sada . . .	for. —.60
Andrić Nikola. Prijevodna beletristika u Srba od godine 1777—1847. Književna studija. . .	for. —.40
Apulejeva priča Amor i Psihe, protumačio dr. M. Šrepel.	for. —.30
Babić Ljuba (Gjalski). Maričon. str. 88.	for. —.30
Barišić Fra Rafael. Pobožnost sv. križnog puta. Prije 40 nč. sada	for. —.30
Bujanović dr. Ivan. Sveti sakramenti po nauku katoličke crkve. Svezak I.: Sakramenti u obće, krst, potvrda i euharistia. Broširano	for. 2.65
Vezano	for. 2.85
Svezak II.: Pokora, posljednje pomazanje, sv. red i ženidba.	Broširano for. 2.50
Vezano	for. 2.75
— Eshatologija t. j. posljednje stvari po nauku katoličke crkve.	Broširano for. 1.50
Vezano	for. 1.70
Charlot M. Pripovijetke gospodarstvenog sadržaja. Preveo Milan Krišić.	for. —.50
Conscience H. Škrtac. Preveo Josip Zorić. Prije 60 nč. sada	for. —.40
Dickens Charles. Pikvikovci. Roman. Prije for. 2.— sada	for. 1.—
Divković Mirko. Izabrane ruske nar. pripovijetke. Pnevnik iz hrv. morske kupelji. Bilježio Mornar	for. —.80
	for. —.10
Dostojevski M. F. Zapisci iz mrtvog doma. Preveo S. Lukić. Prije for. 1.20 sada	for. —.90
— Zločin i kazna. Roman od šest dijelova i epiloga. Sa ruskoga preveo Ivan Gojtan. Prije for. 2.— sada	for. 1.20
Dvie uzorne tragedije: Britanik, od Racina; Tankred, od Voltaira. Preveo T. Maretić. Prije 90 nč. sada	for. —.75
Etinger Josip. Šumsko grmlje i drveće u Slavoniji. Nagradilo hrvatsko-slavonsko šumarsko društvo. (Sa 52 slike.) Prije for. 1.80 sada	for 1.50

Knjižara Dioničke tiskare u Zagrebu.

- Etinger Josip.** Registar pisaca i članaka šumarskog lista, organa hrv.-slav. šum. društva 1877—1890. Prije 50 nč. sada for. —.25
- Florschütz dr. J.** Gdje si dušo? Pjesma za pjevanje i glasovir. for. —.25
- Gaboriau Emile.** Gospodin Lecocq. Roman. for. 1.—
- Garšin V.** Iz zapisaka vojnika Ivanova o vojni 1877. for. —.30
- Goethe W.** Armin i Doroteja, pjesan. Preveo Vlad. Vežić. for. —.40
- Fino izdanje
- for. —.75
- Golycin knez Dmitrij.** Ne ubij! (Odgovor na Kreutzerovu sonatu.) for. —.20
- Guyot Yves.** Okrutništvo socijalističko. Predočio u hrvatskom ruhu Milan Krešić. Prije 80 nč. sada for. —.60
- Harambašić August dr.** Petru Preradoviću. for. —.05
- Hrvatski pokret g. 1848.** Povjestničke crtice.
- Sv. I.: Pokret u proljeću for. —.35
- Sv. II.: Pokret u ljetu for. —.75
- Iveković dr. Francisko.** Život svetaca i svetica božjih, za mjesec siečanj, veljaču, ožujak, travanj, svibanj, lipanj, srpanj, kolovoz i rujan. Svaki mjesečni sv. for. —.60
- Po tri svezka u jednom
- for. 1.60
- Kako Ugarska izpunjuje ugovor, sklopljen medju Hrvatskom i narodom živućim u Ugarskoj i Erdelju** Prije 25 nč. sada for. —.15
- Klaić V.** Kosovo, geografsko-historijske crtice. for. —.20
- Hrvat i Hrvatska. I. Ime Hrvat u historiji slavenskih naroda. for. —.40
- Korlević A. prof.** Etikete za entomološku školsku sbirku. for. —.25
- Kosirnik dr. I.** Higijena. Sastavljeno po dru. Eydamu. Sa slikami. Ovu koristnu knjigu preporučila je posebnom naredbom vis. kralj. hrvat.-slav. zem vlada. Prije 50 nč. sada for. —.35
- Kozarac Josip.** Mrtvi kapitali. Pripoviest. Prije 50 nč. sada for. —.40
- Kukuljević Ivan Sakcinski.** Nadpisi sredovječni i novovjeki na crkvah, javnih i privatnih sgradah itd. Prije for. 2.50 sada for. 2.—
- Kuničić Petar.** Modra špilja na Biševu kod Visa. for. —.10
- Lisinski Vatroslav.** Tužaljka „Zorko moja“ iz opere „Porin“. Za pjevanje i glasovir. for. —.30
- Loti Pierre.** Islandski ribari. Roman. Prije 60 nč. sada for. —.40

❧❧❧ Knjižara Dioničke tiskare u Zagrebu. ❧❧❧

Madač Imbro. Čovekova tragedija. Preveo Zmaj Jovan Jovanović.	for. 1.20
Martić Fra Grga. Osvetnici V. Ustanak u Bosni i Hercegovini g. 1876—78. Bojevi srbski i crnogorski.	for. —.60
— Osvetnici VII. Osvojenje Bosne i Hercegovine godine 1879.	for. —.60
— Put u Dubrovnik.	for. —.30
Mašek Hinko Bosnodolski. Sokolsko vježbanje. Prva uputa za sokolska društva.	for. —.10
Mazzura dr. Šime i Derenčin dr. Marijan. Programi oporbenih stranaka u Hrvatskoj	for. —.20
Miletić pl. Stjepan. Grobne pjesme.	for. —.40
— Grof Paližna. Drama. Prije 60 nč. sada	for. —.50
Moser R. Vitezslav. Tehn. vježbe za gusle. I. sv. II. svezak	for. —.40 for. —.80
Novak V. Pjevačka obuka u pučkoj školi. Obćidio napisao i za nižu pučku školu metodički obradio. Prije 80 nč. sada	for. —.60
— Starohrvatske crkv. popjevke. Prije 40 nč. sada	Kart. for. —.70 for. —.25
—	Kart. for. —.35
Palmotić Gj. Gj. Pavlimir. Drama. S uvodom I. Milčetića.	for. —.60
Pogačić Milka. Slava mladosti. Pjesmice i pripovijesti za djecu, sa krasnim bojadisanimi slikami. Ovo je najkrasnija knjižica u hrvatskom jeziku, a prikladna za darove i nagrade djeci. Prije for. 1.80 sada krasno uvezana stoji	for. 1.50
Politeo Dinko. Za istinu! Proti proračunskomu govoru dra. Pliverića. Prije 40 nč. sada	for. —.25
Postupnik privremeni gradjanski od 16. rujna 1862. za Ugarsku, Hrvatsku i Slavoniju, srbsku Vojvodinu i Tamiški Banat. Prije 80 nč. sada	for. —.40
Radić A. Ruska škola. Svezka I. (Sadržaje: 1. Kratka uputa. 2. I. C. Тургењевъ: Живыя моци (štivo). 3. Rječnik za gornje štivo) Prije 60 nč. sada	for. —.50
Schinzl J. Kitica ruskih pjesama, što ih pjeva Slavjanski sa svojim sborom. Za glasovir.	for. —.90
— Koračnica od ruskih pjesama, što ih pjeva Slavjanski sa svojim sborom. Za glasovir.	for. —.60
Seeman O. Mythologija Grka i Rimljana. Sa 83 slike	for. 1.60
—	Tvrdo vezana for. 2.—

*** Knjižara Dioničke tiskare u Zagrebu. ***

Sokolova Vilma. Pozdravi iz dubrava i polja. S českoga prevela Marija Fabkovička. Prije 80 nč. sada	Vezano for. .60
Sundečić Jovan. Brat Marko i sestra Jeka. Istiniti dogodjaj	for. —.30
Šenoa August. Ilijina oporuka. Prije 60 nč. sada	for. —.40
Šenoa Milan dr. Kako Vam drago. Komedija u 3 čina. Prije 40 nč. sada	for. —.30
Šišić Ferdo. Bitka na krbavskom polju. Prije 40 nč. sada	for. —.25
Šrepel dr. M. O Vrazovoj kritici.	for. —.30
Što hoće neodvisna narodna stranka? Prije 20 nč. sada	for. —.10
Šulek Bogoslav dr. Hrvatski ustav.	for. —.60
Teatralna biblioteka, knj. I., svez. 1.: Molière: Kaći- perke, šala u 1 činu. Preveo Nikola Andrić.	for. —.25
— knjiga I., svez. 2.: Racine: Fedra. Tragedija u pet činova, preveo August Šenoa.	for. —.40
Teatralna biblioteka, knjiga I., svezak 3.: W. Shakespeare: San ljetne noći. Komedija u 5 činova. Preveo Stj. Španić.	for. —.35
Tennyson Alfred. Enoh Arden. Preveo Zmaj Jovan Jovanović. Sa 4 slike.	for. —.50
	Sjajno vezana for. 1.20
Theiner A. Acta genuina ss. Oecumenici Concilli Tridentini. Dva svezka	for. 20.—
Tolstoj L. N. Obiteljska sreća. Preveo S. Lukić	for. —.60
Tomašić Ivan. Tugomil Jorgovanić ili pouke oca sinu	for. —.30
	Kart. for. —.40
Trnski I. Ana Lovičeva. Pripoviest u stihovima. — Ban Berislavić.	for. —.60
— Šilerova pjesma o zvonu. Treći put ju preveo prema metru izvornike.	for. —.30
	for. —.20
Trstenjak Davorin. Dobar kućanik. Prije 50 nč. sada	for. —.40
Truhelka Jagoda. Naša djeca. Pripovijetka za mlade djevojke.	Broš. for. —.60
	Kart. for. —.75
Valjavec Matija Kračmanov. Narodne pripovjesti. Sabrane u Varaždinu i okolici. (Drugo izdanje pisano u kajkavskom narječju.)	for. 1.—
Vitanović Josip. Vježbe u hrvatskom slogu s mno- gimi zadatci i uputama u izradjivanju pis- menih radnja, koje se tiču škole i doma. Drugo skroz popravljeno i znatno prošireno izdanje.	for. —.80

Knjižara Dioničke tiskare u Zagrebu.

Vrbanić dr. Franjo. Nagoda financijska između Hrvatske i Ugarske	for. —.50
Vrbanić dr. Juraj. Sto je novac? Kruna ne forinta.	for. —.20
Vuković Marijan. Sbirka zagonetaka. Prije 50 nč. sada	for. —.35
Zajc Iv. pl. Simfonička slika iz opere Ban Leget. Spjevao dr. Ivan Dežman. Cetveroručno za glasovir uredio skladatelj. Prije for. 1.— sada	for. —.70
Zakon od 24. siečnja 1894. ob uređenju zdrav- stvene službe u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji i zakon od 11. travnja 1894. o ljekarničtvu.	for. —.25
Zakon od 29. rujna 1888. o preinaci nekih usta- nova zakona od 15. srpnja 1881. ob izbornom redu za sabor kraljevina Dalmacije, Hr- vatske i Slavonije.	for. —.10
Zaruke Hrvatske, alegoria-komedija u 1 činu.	for. —.30
Tvrdo vezana sa zlatořezom	for. —.60
Živković barun Jovan. Kako je postala hr-vatsko- ugarska nagoda	for. —.40
Žumberak i Marindol. Napisao N. B.	for. —.30

Osim prije navedenih preporučujemo slie-
deća izdanja.

Babić Ljuba (Šandor Gjalski). Radmilović.	for. 1.—
Barač Josip. Spomenica tridesetgodišnjice smrti hrvatskog pjesnika Luke Botića, Splječanina.	for. —.30
Barlé Janko. Povjest župa i crkava zagrebačkih. I. dio: Župa sv. Marka.	for. —.30
Bauer dr. Ante. Naravno bogoslovje.	for. 1.20
— Obća metafizika ili ontologija.	for. 1.50
Begović Milan. Pjesme.	for. —.60
Blagajić Kamilo. Hrvatske narodne pjesme i pri- povijedke iz Bosne.	for. —.70
Bošnjaković dr. Srećko. Vina Hrvatske i Slavonije.	for. 2.50
— Uputa u istraživanje vina.	for. —.50
Bresztyenszky dr. Sandor. Izraelićani.	for. —.10
— Nekoji pravno-povjestni podatci o Turopolju.	for. —.80
— Bili išli u framasoni?	for. —.20
Buzolić Stjepan. Bog, rod i svijet. Pjesme.	for. 1.—
Celoria I. Zemlja zvijezda u svemiru.	for. —.15
Courcelle S. Razvoj uljudjenoga života. Preveo M. Krešić.	for. —.20

Knjižara Dioničke tiskare u Zagrebu.

Dudan M. J. Gnojenje i umjetna gnojiva.	for. —.25
— Filokserični zakoni i naredbe u Austriji.	for. —.50
— Iz prakse sa kemijskim gnojivi.	for. —.50
Erickman-Chatrion. Povjest djeda Miše. Historički roman u četiri knjige S franceskog preveo M. Grlović.	for. 2.—
Fruškogorac N. (Andrić). U vagonu. Pripovijesti.	for. —.30
Giacometti. Marija Antoinetta, francezka kraljica. Historička drama u 5 čina, s predigrom i epilogom. S talijanskoga prevela M. Ružička-Strozzi.	for. —.40
Gjurgjina Franjo. Pustinjačko cvijeće. Pjesme.	for. —.60
Goethe Wolfgang. Faust. I. dio. Preveo, uvod i razjašnjenje dodao Aleksander Virag.	for. —.80
Grimal Marc. Prigodne bilješke o počelima narodnoga gospodarstva.	for. —.25
Gutschy Alfons. Teoretičko prakt. tamburaška škola. Knj. I.: Obći nauk o glazbi s obzirom na tambure.	for. 1.50
Hadžić Osman Nuri. Islam i kultura.	for. —.70
Hartman dr. Stjepan. Školski zakon.	for. 2.—
Hefele Ferdo. Opančar i opančarija.	Broš. for. —.30
	Vez. for. —.50
Hrvatski djaci pred sudom.	for. 1.—
Ilijašević Stj. dr. Šala i satira.	for. 1.60
Jakovina Ivan. Duhovna besjeda.	for. —.15
Kick Josef. Anleitung zur Verfassung des Aufnahms-Protocolles in den allg. öffentl. Krankenhäusern.	for. —.35
Kosić I. Gradja za dubrovačku nomenklaturu.	for. —.30
— Dodatak toj gradji.	for. —.15
Kukuljević pl. Božidar. Sinda. Pjesan iz hrvatske prošlosti.	for. —.50
Kuničić Petar. Uspomene. Pjesme	for. —.50
Ladanjski. Crte i slike.	for. —.70
Magdić Slavoljub. Majski cvjetovi. Pjesme.	for. —.30
Marn Franjo. Prijegled grčke i rimske literature.	for. 1.—
Maury M. F. Fizikalni zemljopis. Pohrvatio Kazimir I. Štefanić. Sa 2 table.	for. —.60
Merimée Prosper. Kolomba. Pripovijest. S franceskog preveo I. Krst. Svrljuga.	for. —.20
Metastasija P. Sveta Jelena na Kalvariji. Pobožna drama. Prevod s talijanskog.	for. —.20
Miletić pl. Stjepan. Diletanti. Lakrdija u jednom činu.	for. —.30
— Boleslav. Tragedija u 5 čina.	for. —.50

Miletić pl. Stjepan. Diogenes. Velika historička gluma u 6 tableauxa. Priredjeno za pozornicu po romanu Augusta Senoe.	for. —.50
Narodna misao. (Народна мисао).	for. 1.—
Okrugić Ilija. Sveti Ivan Kapistran. Pjesan.	for. —.30
Petračić Franjo. Historija grčke literature. sv. II.	for. 1.40
Петровић Јован. Исложење хришћанске право- славне вјере.	for. —.80
Radić Stjepan. Slovnica češkoga jezika.	for. —.50
— Češki riječnik.	for. —.50
Rašan M. P. Popjevke za četiri mužka grla. 14 raznih pjesama.	for. 1.—
Solvejgs Kristijana. Elegija.	for. —.25
Stojanović Mijat. Slike iz života hrvatskoga naroda.	for. —.50
Sundečić Jovan. Milje i omilje ili Milica i Ne- venka. Cjelokupni sbornik ljubavnih pjesama.	for. 1.—
— Тужна књига. Одисаји родитељскога срца, и срце и љубав.	for. 1.—
Suvorov A. Kratki rusko-hrvatski riječnik.	for. —.50
Sebišanović I. Gradja za nomenklaturu.	for. —.15
Širola Stjepan. Svatko je sam svoje sreće kovač.	for. —.08
— Brat i sestra.	for. —.20
Španić Stjepko. Immortelle. Pjesme.	for. —.30
Tartaglia pl. Petar. Poljodjelstvo. Po najnovijim izvorima složen.	for. 2.—
— Poljodjelstvo najdičniji zanat.	for. —.60
Tolstoj Lav. Plodovi naobrazbe, komedija u četiri čina, prevod s ruskoga.	for. —.20
Tomljenović Juraj. Katarina Zrinjska. Historijska razprava.	for. —.20
Tömösvary. Golubačka muha.	for. —.25
Vezić Vladislava. Milovanka. Pjesan u slavu starca Milovana. Prikazano kao ugodni raz- govor narodu.	for. —.80
Vizner-Livadić Branimir. Jeremija. Pjesan.	for. —.35
Vladić O. Jeronim. Trideset i jedan dan. Broš.	for. —.28
Vez.	for. —.40
Vorkapić Marko. O hranivosti i ljekovitosti meda. Crtice iz pčelarstva za puk.	for. —.20
— Pčelarstvo	for. —.50
Zajc pl. Ivan. Vienac jugoslavenskih pjesama. Za glasovir. 2 ručno.	for. 1.—
Zorić Josip. Žrtva materina. Historijska pripovjest.	for. 1.—

zkvh.org.rs

P U Č K A

GAZDAČKA BANKA

DIONIČARSKO DRUŠTVO U SUBOTICI.

(Közgazdasági Bank R. T. Szabadkán.)

(u palači g. Mije Prokeša, Košutova ulica br 18.)

Ova banka:

Prima uloge uz $4\frac{1}{2}$
i $5\frac{0}{0}$ (kamate).

Daje zajmove na ne-
pokretna dobra:

1. Zajmove amorti-

uz $5\frac{1}{2}$ — $6\frac{0}{0}$ (kamate).

zacione (s kamatom se
i glavnica vraća) na
15—20 godine uz $4\frac{1}{4}$ -
 $6\frac{1}{2}\frac{0}{0}$ (kamate).

2. Zajmove na kraće
vrime na 2—10 godina

Daje zajmove na menice (veksle), i papire od vrijdnosti
— državne obveznice, sričke, lozove, dionice itd.

Predsjednik je ovom zavodu *Mijo Prčić*, posidnik i prid-
sidnik sirotinske stolice varoške; a članovi uprave su: *Bošidar Vujić*, *Ico Malagurski*, *Dr. Josip Antunović* posid-
nik, *Maća Mamušić* preposit, *Lazo Stipić* veleposidnik
Gjuro Vince senator, *Vilim Taussig* veletržac i *Adolfo Révész* posidnik u Budimpešti.

Častnici zavoda su: počasni direktor poslovođja *Mavro Lanji*, fiškal *Ago Mamušić*, glavni knjigovođja *Ivan Kovač*, blagajnik počasni direktor *Samko Manojlović*, pod-
knjigovođja *Koloman Pukec*, pomoćni knjigovođja *Tome Čović*, i vidžbenik *Ivan Mamušić*.